

3/1255

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

24/6/2

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 6-వ తేది శుక్ర వారము
(శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, మాఘమాస శుద్ధ త్రయోదశి ౧౩.)

No. 260
సంచిక ౨౬౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము న కలవిద నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
దేశములలో కూడ వాడునున్నారు.

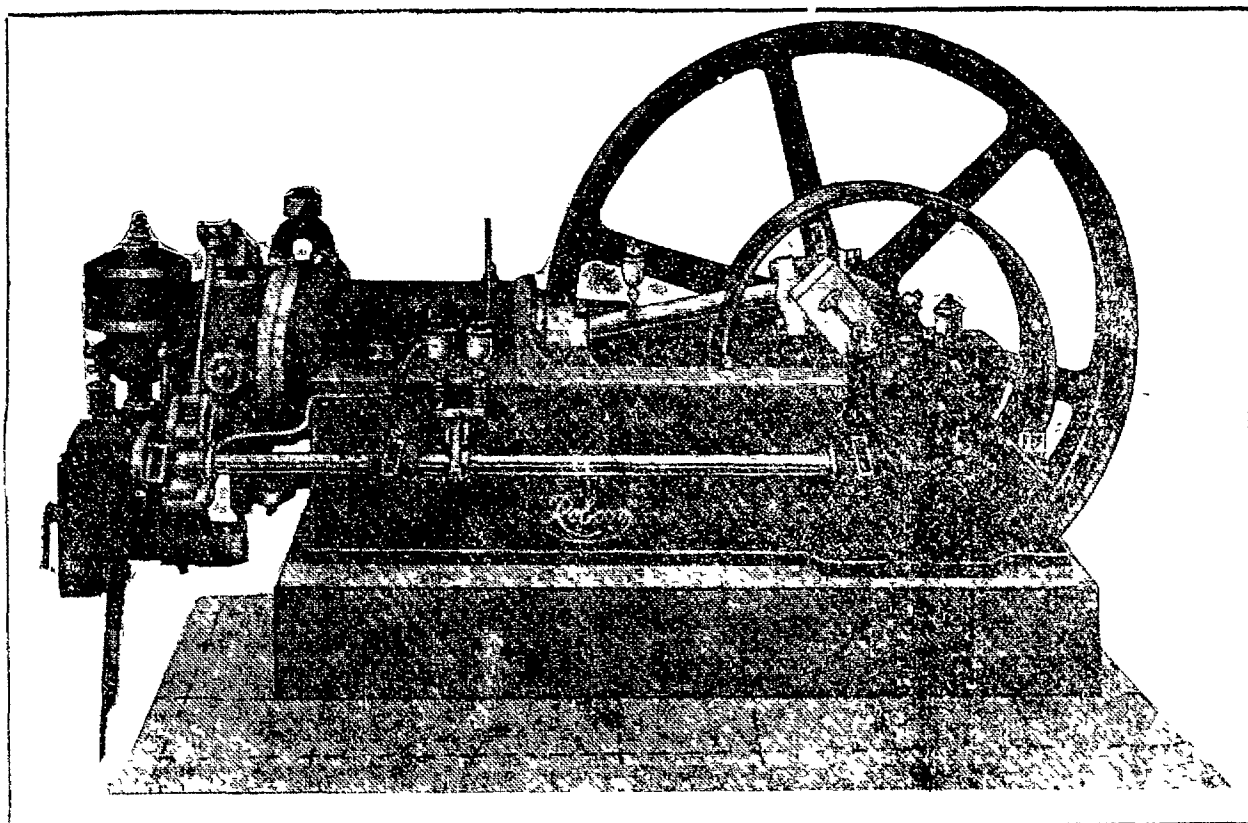

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజర్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

“రాబ్ న కొ”

లాంగ్వుయోక్ న్యూట్రెపు సెమిడి సెల్ క్రూడ్ ఆయిలు యింజనులు

లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధిచెందినవి. ఎంత మట్టి క్రూడ్ ఆయిలులోనైనను చక్కగా పనిచేయును. ఆయిలు బహు తక్కువగ ఖర్చగును.

వేపరై జరుగు తరుచుగా క్లీన్ చేయ నవసరములేదు. ఇంజనులు భారీవిగానున్నా, సామానులు బలముగాను,
ఓండు అధికముగానున్న వుండుటచే చాలకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను నడిపించుటకు విశేష నేర్పరితనము అక్కర లేదు.

సోల్ యేజెంట్స్:—

లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ, బెజనాడ్ (ఇండియా)

(అన్నిరికముల మిల్లుసామానులు డై రెక్టుగా యింపొందవచ్చు ప్లాకుయందున్నాను “రాబ్ న కొ” గ్యాసు యింజనులు, ప్లాంటులకున్నా సోల్ యేజెంట్స్)

రాబిన్నన్ను "వేటెంటు" బార్లె

ఈ విధమున పాపకాండ మైన పాపమును పట్టిన పిల్లలను ప్రతి విధమున కల్గించి, శ్రీమద్రామాయణమున మేది యను సంకల్పము గలుగుచున్నది. విధమున సులభముగా జీర్ణమును జీర్ణముగా రాబిన్నన్ను "వేటెంటు" బార్లెతో కలుపుచేయుచున్నది గంజితో ఆకు, లేక గజ, లేక మేకపాలు, లేక కాచిన లేక దబ్బాపాలు, లేక యితర యేకవిధ పాలును చేర్చి యిచ్చినను మంచిది.

రాబిన్నన్ను "వేటెంటు" బార్లెతో కలుపుచేయుచున్నది గంజితో, లేక అల్పాహారమును విధమున యిచ్చిన, విధమున పాలును భారా కముగా యిచ్చుటకు తోడ్పడును.

బుహిషంబు నీది చాల మంచిది.

ముఖ్యముగా జ్వరముచే జాడపడువానికి మిగత పదార్థములన్నియు విమునముననున్నవి ఇది రక్తమును, చల్లపరచి కడుపులో యిముడునట్లు చేయును.

రాబిన్నన్ను "వేటెంటు" బార్లెతో కలుపుచేయుచున్నది గంజితో లేక అల్పాహారమును యిచ్చుటచే గొప్పగా విఫలము చేయుచున్నది. తరచుగా నీమనుష్యులతో కలపబడి, మరియి ముగానును పెరల్ బార్లెని వాడుటను మానుడు.

No 1

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధమైనది

అన్ని సువర్ణలకుమందిమందు

అమృతాంజనము ప్రాచ్యుత్వము లింకల సుపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోకప్రఖ్యాతమైనమందు. ఇది ఇప్పుడెప్పుడు కల్యాణగుణమున్న శ్రోత్రమందు గాదు. ఇరువేండ్లుగా దేశమునం దంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన. దివ్యామృతము నొప్పులు, వాపులు, గాయములు, రిశ్యులు, పోటులెగురులు, మొదలగు బాధలకు అమృతాంజనము ప్రథమ సహాయముగా నెంటునే పనిచేయును. చర్మమునైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు సయితము పోగలవు. పెరుగు ప్రతిక్షణమునందును కరీరాంగములకు ఆహారపదార్థములను గొనిపోయి అచ్చటి కణిలపదార్థములను గ్రహించి ప్రాణరక్షణము చేయుచున్నది.

అన్ని పాపులొ దొరకును

మోహిని తైలము

వెండ్రుకలను పెంచి నిగనిగలాడించును

కండ్లకు చలువచేయును

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జిక మంచిది.

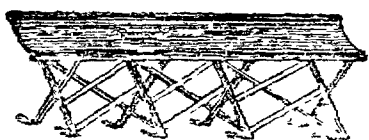
దంతచూర్ణము

కండ్ల పోటుకు తీపులకు మంచిపొడుము.

అమృతాంజనం దిపో,

మదరాసు - బొంబాయి

స్వదేశికాంపు ఫర్నిచరు

(1) కాంపు ఈజి చేర్ 1 వ రకం రూ. 8. 2 వ రకం రూ. 7.

(2) మడత కాంపుకాటు 1 వ రకం రూ. 15, 2 వ రకం రూ. 18. (3) ఎక్కు కాన్ వాసుచేర్ రూ. 4, (4) కాంపుచేర్ 1 వ రకం రూ. 8-8-0, 2 వ రకం రూ. 8.

క్యాటలాగు, యితర వివరములకు వ్రాసిన పంపబడును.

పి. వీరాస్వామినాయుడు అండ్ సన్సు వర్కరావుపేట, గుంటూరు జిల్లా

ఆనందచంద్రిక వెల 1-0-0.

చమత్కార చంద్రికను చమత్కారమై హాస్యరస భరితమై ఆనందకరమైన విసోద గ్రంథరత్నము. ఇందు శృంగార చమత్కారములు నెరజాణల యొక్క చమత్కారములు సరసల చతురసంభాషణములు, మద్దుకృష్ట చాతుర్య పద్యములు, లంబోదరుడు, కుంభకర్ణుడు, సకల గుణాభిరాముడు, సోమరిపోతు, అవృతహస్తీ, బావమరదులు, వడివలు, తాతా మనుములు మొదలగు హాస్యపద్యములును, చిత్రసమస్యలు ఆనేక విసోదపద్యములు విలసిల్లును ఆనందకంద్రికలు నైదచల్లుచున్నవి. చమత్కార చంద్రిక

చమత్కార పద్యములు, శృంగార పద్యములు, హాస్య పద్యములు, సమస్యపద్యములు, వేద్యపద్యములు, వేద్య మాతల పద్యములు, విటుల పద్యములు మొదలగు ఆనేక విసోద పద్యములుగల చమత్కార గ్రంథరత్నము వెల రు 0-12-0.

మంగిపూడి వేంకటేశ్వరగారు,

తణుకు, కృష్ణా జిల్లా.

పార్వతీపురం (విశాఖపట్నం జిల్లా)

పిల్లవరి, తి:— 1. ఈ మధ్య యీ గ్రామమునకు రెండు "సురభి" కంపెనీలు నాటకములు ప్రదర్శించే నిమిత్తమై యొకే సారి విచ్చేసి, నెలరోజులనుండి నిండా ఆర్జితముయ్యి.

2. యందులో పాపాబాయి కంపెనీ నాటకకాల శ్రీ నారాయణవాసుగారి హరికథ టీకెట్లు మిగ జరుపుటకు అద్దెకు యిచ్చినారు. పదమూడు రోజులలో మిగిలిన పాపాబాయి కంపెనీ భాగం గాంధీభూమిని యిచ్చుటకు కమిటీ మొదలై లో ముఖ్యులు అగు శ్రీయుత ప్రకాశరావు పంతులుగారు దయతో అంగీకరించి వాగ్దానముచేసియుండిరి. వారికి కాంగ్రెసు సంఘము తరఫున కృతజ్ఞత కనపరచుచున్నాను.

3. శ్రీ ఆంజనేయ కంపెనీవారు 2 లేదీ రాత్రి యొక ప్రదర్శనములో వచ్చేలాభములో కొంతభాగం యిచ్చుటవారం కోరికలనుండి జరుగుచున్న "రామసప్తాహము"లో ఖర్చు పెట్టుటకు వాగ్దానముచేసి ఘనము రు 150 లు యిచ్చినట్లు తెలియుచున్నది.

4 గ్రామస్థులున్న, పానాపరునుండి వచ్చియున్న నాటకకంపెనీ వార్లను దేశస్వాతంత్ర్యము గురించి పాటుపడుచున్న కాంగ్రెసు సంఘమునకు కొంతనిధి యిప్పించి పేదరాం దెవరని నమ్ముచున్నాను. శ్రీ గాంధీభూమిని కిచ్చినా సర్లేలేక ఖర్చునిధికిచ్చినా సర్లే వార్లను ప్రత్యేకించి దేశము కొని యాడగలడు.

5. ఈ గ్రామమునకు చెందియున్న తెలంగా, పురజనులు యేటేటను ఖర్చు భరించుటలో వెనుకంజ చేయుచున్నందులకు మిక్కిలి చింతిలుచున్నాను. ఈ సంవత్సర కాంగ్రెసు తీర్మానమును దేశము యావత్తు గుర్తించుచూ, ఖర్చు యెక్కువగా వ్యాప్తిచేయుచుండగా యిచ్చుట స్యాతవాదులు ఈ పేక్షవహించుట ధర్మముకాదు. గనుక ఖర్చు భరిస్తూ కాంగ్రెసు సభ్యులుగా నమోదా అగుటకు నూట చందా పూర్తిచేసెద

రని పూరానమ్మియున్నాను. దిశంబరు 30 తేదీని మహాత్మాజీ ఆశ్రమములో తెలంగా కాంగ్రెసు వారమున జరిగిన కద్దరు వర్కర్లు సభలో యాజిల్లాలో నేను స్వంతంగా 60 మంది నూట తీసేసభ్యులను చేర్చెదరని వాగ్దానముచేసితిని. జిల్లాలో నన్ను నాభార్యను తెలిసిన వారికి యిందుమూలంగా సదరు మొత్తం నెంబరు పూర్తి అగువరకు మాకు తోడ్పడెదరని నమ్ముచూ విజ్ఞప్తిచేసుకొన్నాను.

మంత్రాల లక్ష్మీ నృసింహం

శిశు కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి

విజ్ఞాపన

గోదావరి జిల్లా పితాపుర సమాసమున నున్న నవకంద్ర వాడయిన గ్రామమున శ్రీరామ కోవెలగారి, పెరుమాళ్ల స్థలం ముగాని లేనందున ఏకాదశి మొదలగు సర్వధనములయందు దీ పారాధన మొదలగు భగవత్కృత్యము చేయుటకు పిల్లలకు న్నది. అట్టితరీ కాతాలాకు కొంతసలములో కోవెల వగైరా ప్రతిష్ఠాపనలకు పునాదులు మాత్రము ప్రారంభించి ద్రవ్యసహాయము లేమిచే పూర్తిచేయజాలకపోయింది. శ్రీరామ స్థలం దరమును, స్థంభప్రతిష్ఠయూ పూర్తికావలసియుండుటయేగాక ప్రతిసంవత్సరము శ్రీరామకర్మాగ్ర మహోత్సవాన్న దానాడ్లు జరుగగలందులకు రూ. 100, 125 లు కిక్కురాగల పీఠరూపకమైన వసతికాలసియున్నది. కావున భగవత్కృత్యులందరును యాధర్మకైకర్యమునకు వారివారి తోచిన ధనసహాయమును చేసి యీ నాయుద్యమమును నిర్విఘ్నముగ కొనసాగింతురని మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాడను. వనూలైన పైకముపితాపురము కాపురములు శ్రీవాడేశ్వర వెంకటరత్నం పంతులుగారియొద్ద నిలువయించబడును. కావున సహాయము చేయువారు వారి వద్దకేతైకము పంపగలందులకు ప్రార్థించుచున్నాడను.

ఇట్లు విన్నవింప విధేయుడు,

చక్రవర్తుల పెదచిన్నారావు,

నవకంద్రవాడ-పితాపురం, గోదావరిజిల్లా.

Madras-Races 1924-25.

చెన్నపురి గుఱ్ఱపు వందెములు 1924-1925

ఈదిగువ తెలుపబడిన తేదీలలో వందెములు జరుగును
1925 సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెల 7, 14.

8 వ ఎక్స్ ప్రెస్ మిడింగు మొదటిది నమ 18-2-25 తేదీ బుధవారము.
" రెండవది నమ 21-2-25 శనివారము.

ఎల్క్విక్ ట్రాటాలి శేటరు బుక్కు మేకర్లు

ప్రవేశకట్టుము:-

మొదటితరగతి: పురుషులకు రూ. 5. స్త్రీలు రూ. 3.
రెండవతరగతి: " " 1. " 0-8-0.
బీచ్, పార్కు, ఎగ్జిబిషన్ మొదలగు ప్రేమనుల
నుండి స్పెషలు బండ్లు పోవును.
ఇతర వివరములకు గోడలకు అంటించియుండు
మా పెద్దనోటినులను చూచుకోవలెను

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు
2-2-25 సోమవారమునుండి 6-2-25 శుక్రవారమువరకు
యూనివర్సల్ సినియలు

ది "హోప్టు సిటీ" గ్రూప్

4 వ భాగము ప్రదర్శింపబడును
హ్యూను, కామిక్ కూడ చూపబడును.

చెన్నపురి బజారుధరలు

ఫిబ్రవరి 6 వ తేదీ శుక్రవారము

(1) ధాన్యములు			
దరియాల కా 1.5	ర 30.0.0	మొదలు	42.0.0
బియ్యము బస్తాలు		మొదలు	వరకు
కనుకు తెనాలి కా 1.5	ర 48 గుం	ర	14.0.0
సెలారెడ్డి " డిటా	"	"	15.8.0
డిల్లీ " డిటా	"	"	16.4.0
రాగులు కా. 164 బస్తా 1.5	"	"	8.12.0
శనవ్వలు "	"	"	20.0.0
(2) వస్త్రధాన్యములు			
కండులు బస్తా 1.5 ర 205	ర	11.0.0	ర 12.0.0
సెవగలు " డిటా	"	10.8.0	11.8.0
సెగలు " డిటా	"	11.8.0	12.4.0
మినుములు " డిటా	"	18.0.0	16.0.0
ఉలము ర 164 "	"	9.4.0	11.4.0
(3) నూనె వస్తువులు			
శనవ్వలూన కా 1.5	ర	160.0.0	165.0.0
నెయ్యము 1.5	"	14.0.0	22.0.0
కొండాపురం శనవ్వలూన కా 1.5	"	55.0.0	60.0.0
ఇతర శనవ్వలు "	"	50.0.0	58.0.0
శనవ్వలూన కా 1.5	ర	122	మినుములు 118
అనుదము కా 1.5	ర	142.0.0	
(4) చిల్లర వస్తువులు			
కాయకము కా 1.5	ర	155.0.0	160.0.0
కూరకము కా "	ర	180.0.0	185.0.0
మిరక కా 1.5 (గుంటూరు)	ర	129.0.0	140.0.0
గుంటూరు పొయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1 కి ర		50.50	
కాశా పిప్పా ట్టు "	ర	70, 75	
రెల్లము కా 1.5	ర	35.0.0	60.0.0
రింజి కండు కా 1.5	ర	30.0.0	49.0.0
(5) ఇనుము			
కట్ట రకం కా 1.5	ర	32.0.0	33.0.0
చిరగంజ కా 1.5	ర	32.0.0	33.0.0

రథండు			ర 82.0.0	85.0.0
(6) లోహములు				
కండి 100 కుంటు	ర	72.0.0	77.0.0	
బంగారము, కులము 1 కి	ర	21.8.0	22.8.0	
పరక 1.5			14.0.9	
ఇత్తడి కా 1.5	ర	275.0.0	280.0.0	
రాగి డిటా	ర	825.0.0	830.0.0	
బస్కెట్ కేర కా 1.5	ర	84.8.0	85.0.0	
(7) రంగులు అలిజరై ను				
అవుక్కుము 20 డిగ్రీలు	ర	70	72	0.0
కొట్టికప్పుము డిటా				"
సింహం డిటా				"
గురం డిటా				"
(8) దూది				
బొంబా నెయ్యకా 1.5	ర	820.0.0		
(9) నూలు				
బొంబాయి నూలు 10 1/2 పెట్టె 1.5	ర	7.8.0		
మధుర నూలు 12 1/2 పెట్టె 1.5	ర	8.12.0		
పుల్లూరు నూలు 8 1/2 పెట్టె 1.5	ర	8.12.0		
అహమదాబాదు నూలు 12 1/2 పెట్టె 1.5	ర	7.12.0		
నూలయేనుగ నూలు 20	ర	11.4.0		
బాస్ నూలు 30				
" " 40 ఏ కలియ అయినను	ర	18.11.0		
గోవా నూలు 12 1/2	ర	9.0.0		
నూల్ నూలు 24 1/2	ర	11.8.0		
14 1/2 క్లెయిన్ వాషి	ర	8.12.0		
నూలు 20 కెన్సి సింహం యూజ్	ర	11.4.0		
నూలు 22 " "	ర	11.8.0		
నూలు 12 1/2 కెన్సి పర్కము	ర	9.0.0		
నూలు 14 1/2 " "	ర	9.4.0		

చీరాల మ్యూనిసిపాలిటీ

1925-26 కు. టోలు గేటు వసూలు వేలం పాటలు
ఫిబ్రవరి 20 తేదీ శుక్రవారం వేయబడును
రావుల నుబ్బరావు, వై.ఎస్.

లోక ప్రసిద్ధమైన

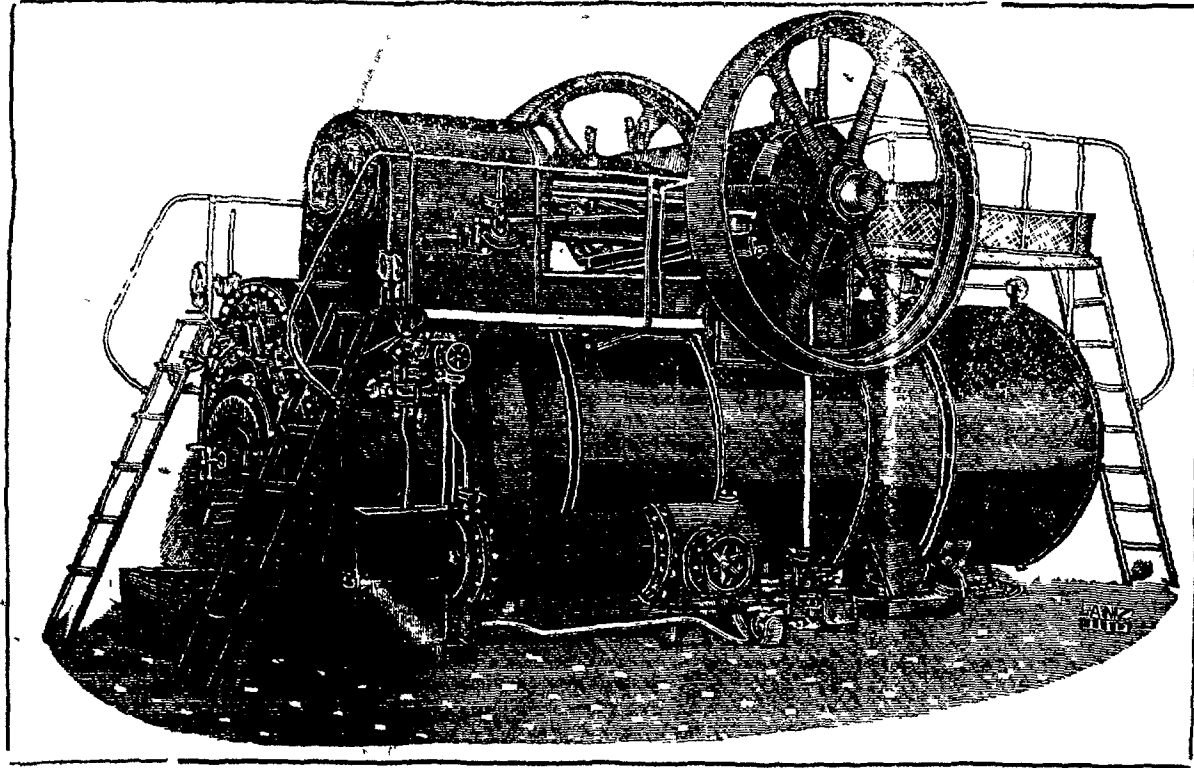
స్టీము యింజన్లు!

(Super Heated)

హంజి స్టీము యింజన్లు!!

22 B. H. P. ల గాయకు 1250 B. H. P వరకు.

బాయిలరు ట్యూబులు వెలుపలకులాగి శుభ్రపరుచుటకు సౌకర్యములు అమర్చబడియున్నందున బాయిలర్లు యెన్నటికినీ చెడిపోవు.
యేమాదిరి యింజనులు కంటెను ఖర్చు మిగుల తక్కువ - కర్ర - బొగ్గు - చూక - పాట్లు - దేనితోనైన పనిచేయును.

వెలులు సులభము
Prices
Challenge
Competition
నూతన పద్ధతుల
ననుసరించి అనేక
సౌకర్యములు
అమర్చబడినవి.

Economy
unrivalled!
Latest
Scientific
Miracle!!
Wonderful
Bargains!!!

ఇదివరకు యెన్నడు యిట్టి యింజనులు మీరు చూచియుండరు.
నంవత్సరం ఒక్కంటికి 3000 యింజనులు అమ్మబడుచున్నవి త్వరపడి ఆర్డర్లు పంపుడు.

Telegrams: "MACHINISTS" } పోలుయేజింట్లు:- డి. యల్. శాస్త్రి అందు కో., 12, త్రెబుచెట్టిస్థితి, మదరాసు.

మదరాసు శాసనసభ

వైద్యవిద్యార్థుల జీతములు

దత్తమండలముల నీటిపారుదల సౌకర్యములు
విచారించుటకు సంఘమును నియమించుట

రయితులకు వచ్చితిమల ఎరువు నొసగుట

నిన్నటివినము ఫలహారాంతరము శాసనసభ తిరిగి
సమావేశమై అధికారేతర కార్యక్రమమును చర్చించిరి.

దత్తమండలముల నీటిపారుదల సౌకర్యములు

విచారించుసంఘము

రా|| బి|| టి. యన్. సరిసింహ చాన్సలరుగారు:—

“కడపజిల్లాలో ప్రస్తుతమున్న నీటిపారుదల పరిస్థితులను గమనించి వీలగునట్టి అవసరముగ అభివృద్ధిని గావించుటకును, నీటిపారుదల వసతులు ఎంతవరకు బాహుళ్యము చేయదగినో ఆయావిషయాలను విచారించి తెలుపుటకును ప్రభుత్వమువారికి సంఘమును నియమించుట కీ సభవారు సలహానొసంగుచున్నారు.”

వై తీర్మానము నుపపాదించుచు నిట్లు నుడివిరి. కడప జిల్లా చాల పెదవారలనివసించెడి స్థలము ప్రభుత్వమువారి రాజ్ జిల్లావిషయములో నెక్కుడు శ్రద్ధగనుబరచుటలేదు. అచట కాటకములనాటి ప్రజలకు సౌఖ్యము నొసగునట్లుంచిన నీటి పారుదలను వృద్ధిజేసి వ్యవసాయమునకు తోడ్పడవలెను.

ఈ జిల్లాలో రెండునదులను ఉపయోగించు గలవు. స్వాభావికముగ నిట్టి నీటివసతులుండ ప్రభుత్వవారు వానిని సక్రమముగ ఉపయోగించి ప్రజల శ్రేయముకొరకు నేల పాలు బటరాదు? ఈ నిర్వహణకములగు నీటిపారుదల స్థితిముల గాక నిజముగ ఉపయోగమును గలగజేయు విధానము వార యవలెను. గా|| లామెంబరుగారు తమవృత్తి నీకడపజిల్లాలోండు కేంద్రీకరింప జేయగోరుచున్నారు. కావున ప్రభుత్వమువారి సంఘమును నియమించి నిజపరిస్థితుల కనుగొని అభివృద్ధిజేయ దగు మార్గముల కనుగొనవలెనని కోరుచున్నారు.

శ్రీభూపాలా ధో ఉపపాదనను బలపరచుచు తాము కడపజిల్లాపరిస్థితుల ప్రత్యక్షముగ నెరుంగకపోయినను కడప జిల్లాకాటకములకాకరమనియు, చాలధనము అజిల్లానుండిపోవుచు న్నుదనియు తమకు తెలియుననిరి.

అందులకు కాటకనివారణప్రయత్నముల కంటే నీటి పారుదలను విస్తరింపజేసి వ్యవసాయము నభివృద్ధిజేసిన ప్రజలు కాటక బాధనుండి విముక్తులుగాగలరు. కావున ప్రభుత్వమువారి విషయములో చేయదగినసహాయము జేయదరని నమ్ముచు న్నాను.

రా|| సా|| డా|| యు రామారావుగారు ఉపపాదనను బలపర్చిరి.

ఎ. రంగనాథ మొదలియారు:—“కడపజిల్లా యనుమాట కుబురులు “దత్తమండలము” ని చేర్చవలసినదనియు, “సంఘము అనుపదమునకు ముందు “అధికారులు, అధికారేతరులు గలిగిన” అనుమాటలను జేర్చుటవలసినదిగ సవరణనుపపాదించుచు కడపజిల్లా యందు ఎట్టిపరిస్థితులుగలవో దత్తమండలములన్నిటియందు వా చాపు అట్టిస్థితిగలవోలేగలవనియు, నియమింపబోవు సంఘమేమై న ఫలప్రదముకాగోరని అందు అధికారులే గాక తాము విచారించబోవు అంశముతో బాగుగ పరిచయము, అనుభవముగలిగిన అధికారేతరులుగూడ జేర్చబడవలసినయు నూచించిరి.

ఉపపాదనను సవరణ నామొడిచిరి.

గా|| లామెంబరుగారు:—సవరణప్రకారము ఉపపాదన యాక్షేపణీయముగాదు అధికారేతరులు సంఘముందుజేరి సలహానొసంగి ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడవచ్చును. కడపజిల్లా సంధర్భములో వర్షాభావమునలన తరుచుగ పంటలుఫలించుట లేదు. ఒక చిన్న ప్రాజెక్టు విషయములో గూడ సరియగు ఒకాణలు జరుపలేకున్నాము. దత్తమండలములం దనేక ప్రాజెక్టులు పూర్తిజేయబడినవి. కడపజిల్లాగాని మరియేదత్తమండలములగాని ప్రభుత్వమువారిలక్ష్యముగ జూచుట విధానముగ నేర్పరచుకొనలేదు. స్వల్పవర్షములే ముఖ్యముగ నీ ఇబ్బందికి కారణమైయున్నది. దత్తమండలముల కాటకనివారణయందు ప్రభుత్వము సరియగు శ్రద్ధతీసికొనుటలేకని ఈ సభ వారితో కొందరు యభిప్రాయపడుచున్నటుల నె తెలిసికొంటిని. అట్టివారు మరొకరు మేముగావించిన విచారణలను, చరితములను చూచి పరీక్షింపగోరెదను. తత్తమండలముల పైకి

గతుల నభివృద్ధిపరుపవలసిన నీటిని నిలుపుజేసి ప్రాజెక్టును సాగించు సుపాయ మూలొందింపవలెను.

విదప ఉపపాదన వోటుకు బెట్టబడి సభ్యులచే అంగీకరింపబడెను.

వైద్యవిద్యార్థుల జీతములు

“1923 సం|| జూలై నెల 8 వ తేదీ ఫోర్టునెంటు జూర్టి గజెటు, 2023 వ ఫుటయందు ముద్రింపబడిన 200 రెండు ప్రకటనకు ముందు వైద్యకళాశాల లందు ప్రవేశించిన విద్యార్థుల జీతములు, వారి చదువు పూర్తియగువరకు, వారు ప్రవేశించిన కాలముందు సంపూర్ణ విద్యకుగాని, ఒక ప్రత్యేకాంశము చదువుటకుగాని, ఎట్టి “రేటుం డెన్స్” అట్టిరేటుగల జీతములే చెల్లించునటుల జేయవలెనని ఈసభవారు ప్రభుత్వమువారికి గళహా నొసంగుచున్నారు” వై తీర్మానమును యం. ఆర్. నేతురత్నం అయ్యరుగారు రుపపాదించ నోటికి నొసంగియుండిరి. కాని వారు నమయమునకు సభయందు లేకపోవుటవలన 21 బి యమ్. కృష్ణన్ నాయరుగారు తీర్మానము నుపపాదించుచు వైద్య విద్యార్థులు చాల ఇబ్బందులకు లోనగుచున్నారని యు, వారి సంఖ్య చాల స్వల్పముగ నున్నవనియు సాధారణముగ వారెక్కుడు ధనికులు గారనియు, అట్టితరీ జీతము నీవిధముగ మధ్యకాలముందు వృద్ధిగావించిన గోరుమట్టుపై లోకలి పోటువలె నుండుననియు పల్కిరి.

రా|| బి|| డా|| సి. సత్యముదలియారుగారు రుపపాదనను బలపరచుచు నిట్లు నుడివిరి:—

1914 సం||నందు వైద్య విద్యార్థుల జీతము రు 120 లుండెను. విదప రు 200 లకు వృద్ధిజేయబడెను. 1914 సం||నందు వైద్యవిద్యను బాహుళ్యము నొందించుటకుగాను జీతము స్వల్పముగ నేర్పరచితిమని ప్రకటనయందుండెను. అన్నటికిని నేటికిని పరిస్థితులంబట్టి పరిస్థితులంబట్టి మార్పు గలిగినదో తెలియకున్నది. ప్రభుత్వమువారు నిజపరిస్థితులను గమనింపలేక పోవుట తప్ప వేరొండు గానరాదు. ఇది 1924 జూలై ప్రథమము నుంచి మొదలిడును.

ప్రతివిద్యార్థికిని రు 921 ల (ఇంక గొప్ప మొత్తమును) ఖర్చు పెట్టుచున్నామని ప్రభుత్వప్రకటనయందు గలదు. ఇతర ప్రభుత్వకళాశాలలయందు మనమెటుల వ్యయము జేయుచున్నామో గమనించుడు. ఇంజనీరింగు మొదలగు కళాశాలలందు రాబడి కన్న వ్యయము అధికముగ జరుగుచున్నది. వైద్యవిద్యార్థికి రు 900లను చెల్లించిన అందుకు 10 రెట్లు ఆదాయమును సమకూర్చి యొసంగుచున్నాడు. ఆరు 900 లు విసన 1924 సం|| జూలై 1 వ తేదీ చేరువారలకు మాత్రమే. పలువురు విద్యార్థు లా లేదీ పిమ్మట చేరువారగలరు. ఇప్పుడు కొంతకాలము గడచినవిదప మధ్యలో అధిక జీతమును కట్టవలెనని నిర్బంధించిన నిశ్చయము గ ఎంతకష్టమో యాలోచించుడు. 5 సంవత్సరములలో వైద్య విద్యార్థులు విద్యయందు తీర్థలగుట అసంభవమని ప్రభుత్వము వారిప్పటికినైన గమనించియుండవలసినది. విద్యార్థి అనేక కాల పరీక్షలయందు కృతార్థుడు గావలెను. మరియు మిక్కిలముగు చిక్కులు ఎన్నియో గలవు. ఒక్క అంశము (సబ్జెక్టు) నందు తప్పినను రు 100 లు చెల్లించవలసియుండును. కావున గా|| స్థానికస్వపరిపాలనా మంత్రిగారు వైద్యవిద్యార్థులకు సౌకర్యములు గలగ జేయువరని విశ్వసించుచున్నాను.

గా|| పానుగల్లు రాజాగారు:— గా|| సభ్యులు నూచించిన విధమున ప్రకటన గావించబడుటకు క్రితము జీతము రు 120 లు గను పిమ్మట రు 200 లకు పెంచబడినదియు నిశ్చయమే. ఇతరకళాశాలలంబట్టి జీతమభివృద్ధిజేయబడెను. వైద్య కళాశాలయందు తగ్గజీతము లుండెను.

చిదంబరవాదారుగారు:— లాకారేజీయందు జీతము పెంచుటచేసా ?

గా|| మంత్రిగారు:—లాకారేజీయందు గూడ జీతమభివృద్ధిజేయబడినదని తెలియుచున్నది.

సత్యమూర్తిగారు:—ఓహో ! లాకారేజీయందు “హాడనా” !

గా|| మంత్రిగారు:—వైద్యవృత్తి సమసిపోవుటలేదు. కళాశాలయందలి విద్యార్థుల సంఖ్య తగ్గకుండుటయే ఇందులకు నిదర్శనము. ప్రస్తుతము విధింపబడిన స్వల్ప జీతములకొరకు నిన్న సంవత్సరములకు విద్యార్థులచదువును నిర్లయంప నావశ్యకమాయెను. అందుకు ఒకసంవత్సరము చాలునని యెంచబడినది. ఒకసంవత్సరమునం దేవిద్యార్థియైనను చదివి కృతార్థుడుగానినో నిజముగ అందులకాతడు విధిగజీతము కట్టవలసియుండును. ఈ విషయమై కొంతసమాధానము అధికారు లాలోచించుచున్నారు. తగ్గలో ఏదోయొక నిర్ణయమునకు రావచ్చును.

జి. రామేశ్వరరావుగారు ఉపపాదనను బలపరచిరి.

శ్రీరా|| బి|| ఎ. ఎస్. కృష్ణరావుగారు:—గా|| మంత్రిగారి విషయములో ప్రసంగింపవచ్చు చేయుదురని నాకింకను ఆశ గలదు.

గా|| పానుగల్లు రాజాగారు:— విషయము సంతయు పూర్ణముగ విచారించుమనే యున్నాము ఇంక నేమియో ఆశించుటకు కారణము లేదు. కళాశాలయందు చేర విచ్చగించు విద్యార్థుల సంఖ్య విస్తారముగ నుండుటయు కళాశాల వసతులు చాలినంతగ లేక స్వల్పముగ నుండుటచేత జీతమును వృద్ధిజేసి నియమిత సంఖ్యగల విద్యార్థులనే జేర్చుకొనుటకై ప్రభుత్వము వారు జేరించిరి.

రా|| బి|| ఎ. యస్. కృష్ణరావుగారు:—కళాశాలయందు వసతులు తక్కువగ నుండిన సౌకర్యముల నభివృద్ధిజేసి విద్యను అధికవ్యయము లేకుండ నులభముగ నొనర్చుట మనవిధియై యున్నది. ప్రభుత్వము వారందులకు వలయు విధానముల గని పెట్టి దాని నవలంబించుట తప్పవసరము. ఇందులకు ప్రభుత్వము వారు రంగీకరించి తీరవలెను.

రా|| సా|| డాక్టరు యు. రామారావు ఉపపాదనను బలపరచుచు నిట్లు ప్రసంగించిరి:—

వైద్యశాలకు విద్యార్థు లిటుల మూగుటకు కారణము గా|| మంత్రిగారు నుడివినటుల గాక ప్రిడరువృత్తియందు ఏ మాత్రము భారీలు లేక ఆర్థిక సంఖ్యాపరమములను వైద్యము వైపు మరలిరి ఇది కేవలము ఆర్థికసమస్య. ప్రథమమున వైద్యకళాశాలయందు ప్రవేశము లభించుటయే మిగులకష్టము. అట్లుసాధనము దొరికిన విదప పడు యుక్తులపాఠము. ఆనేకమందిని వారుసంతోష పెట్టలేనియందురు. నూటికి ఏవదగురు విద్యార్థు లో అరుదుగ పరీక్షలందు కృతార్థులయ్యెదరు. వైద్యవిద్యార్థికి విద్యార్థు ర్తియగువరకు సీసపక్షము 10 సం|| లు పట్టును మర రాను రాజధానియందు సగటున 20 వేలప్రజ లొకచెయ్యడు గలడు. కావున ఎక్కుడు వైద్యవిద్యార్థులు గావలెను. కొంత నిర్దితమొత్తమును చెల్లింపవలసియుండునని యుండునని ఇల్లంచినకళాశాలయందు చేరిన విదప జీతమును వైద్యవిద్యార్థుల వారాఅధిక జీతమునుకట్టుట మిగులకష్టము. ముఖ్యముగ వైద్యవృత్తినివృద్ధిచేయువిద్యార్థులు చాలపెదవారు భాగ్యశాలయందు నిల్చుటకు ప్రిడరుపరీక్షలు మాన్చుననిన చదువుదురు. వారు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యత్వములకు, ప్రధానస్వా యమా ర్తి పదవులకు ఆశించుచుందురు. కాని వైద్యవిద్యార్థు లట్టిపదవులకనర్హులు. కాన ఇవివరకే వైద్యవిద్యార్థుల కనేక ఇక్కులులగలవు. వానిదోడుగ దీనిని చెప్పిపెట్టుము.

బి|| బి|| యమ్. క్రిష్ణన్ నాయరుగారు:—గా|| మంత్రిగారు తమనూచనలప్రకారమే విద్యార్థులకు వసతులనొసంగుటకు ప్రయత్నించుచున్నటుల అభిప్రాయము వెల్లించిరనుకారణమున తమఉపపాదన నుపసంహరించుకొంటిమని తెల్పిరి.

డాక్టరు రామారావు మున్నగు కొందరు సభ్యులు అట్లుపసంహరించుకొనుటను ఆక్షేపించిరి. అందుచే చర్చనీయాంశ మై సభ్యులసమృతులు దీనికొనబడెను. అనుకూలము 20, ప్రతికూలము 81 అయినందున తీర్మానము పీసిపోయెను.

అంతటితో నేటిదినమునకు సభ్యుల సమావేశమును చాలించిరి.

రెండు ఆటలు మాత్రమే

శ్రీ సీతారామాంజనేయనాటకసమాజం(ఏలూరు)

రామదాసు

శనివారం (7-2-25) రాత్రి 9-30 గంటల మొదలు

శ్రీ బాలభారతీ నాటకసమాజం(మైలవరం)

ప్రహ్లాద

ఆదివారం (8-2-25) సాయంత్రం 5-30 గంటల మొ.

బెజినాడ మైలవరంహాల్లో

ప్రదర్శించబడును.

మ-రా-శ్రీ టి. రాఘవాచార్యుగారు బి.ఎ., బి.ఎల్. (బల్లారి) రామదాసు, పీఠాధ్యక్షత్వం పాత్రలను ధరింతురు.

మ-రా-శ్రీ పర్వతరెడ్డి రామచంద్రారెడ్డిగారు (అల్లూరు) కలీదపాత్రను ధరింతురు.

రేట్లవివరం:— రు 4, 3, 2, 1, 0-8-0.

టికెట్లు ముందుగా కొనగోరువారు

మ-రా-శ్రీ కావలి శంకరరావుగారు,

క్రొత్తపేట, బెజినాడ అని వ్రాయవలెను.

మొదటి మూడుతరగతులు మాత్రమే

8 ఫిబ్రవరినుండి రిజర్వు చేయించుకొనవచ్చును.

జి. లక్ష్మణరావు బి. ఏ.

మల్లాను పెంబున జులులు జులులు అనుచు (1) పం
దేవతరం పట్టివై తేచ్చిన మామిళ్ళు చానాన గూర్చి
మాపర్చెంటు పెజన వాడియగారి వద్ద మోసగులు వీల
మలా సాక్షును ప్రయోగిసిరి. (అ||కె||)

ప్రజలు-కాంగ్రెసు ప్రజాళిక

గృహమంత్రి డి. యి. పి (ఆంధ్రప్రదేశ్)

సి. యస్. డబ్ల్యు.

హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య గంభీరమైనది. దేశీయ నాయకులు చక్కని ప్రయత్నముల ద్వారా తీర్చుటకై చేరవలసి యున్నది. 1917 కాంగ్రెసు ప్రజాళికనుండి యిప్పటివరకు జాతీయోద్యమమునందు, జాతీయ నాయకుల ప్రసంగములం దా విషయమునకు తగినంత ప్రాముఖ్యత యివ్వబడుచునే యున్నది. మొన్న మొన్న గాంధీమహాత్ముని యుపవాసవర్యసాసనముగా హిందూ మహమ్మదీయ యుద్ధంబడికి నొక దానిని తయారుచేయుటకూడా సాధ్యమైనది. ఇంకను, ఈ విషయము క్లిష్టముగనున్నది. ఎల్లము కష్టించి, నుఖమైన సఖ్య పద్ధతికొని, స్వరాజ్యసంపాదనకు క్రొత్త మెట్టు కట్టి, స్వరాజ్యలక్ష్యిని ఆచంద్ర తారాగ్రహముగా చేతనాత సలంకరించునట్లు చేయవలయును.

కాని, ఆయొక్క సమస్య పరిష్కరింప బూనుకొన్న మాత్రముచే, తదితర విషయముల విచారంప నగత్యములేదను దుర్భాగిని హెచ్చుమంది నాయకులయం దుండుటచేతనే, 1917 సంవత్సరపు కాంగ్రెసు ప్రజాళికయందు, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విషయముగూర్చిగాని, బ్రాహ్మణ, బ్రాహ్మణేతర పార్టీలగూర్చిగాని, పంచముల రాజ్యాంగపునాథులగూర్చిగాని ఒక్కమాటయైన లేకపోవుటయు, అంత, మద్రాసు బ్రాహ్మణేతరోద్యమము, జాతీయమహాసభనుండి ప్రత్యేకించుకొని, రాజకీయదృక్పథము వీడి, సాంఘిక యాధికలాభములకై ప్రత్యేకించుకొని పనిచేయుటకు బ్రయత్నించుటయు కలెను. పిమ్మట కల్లిన తంబాలనియు, ఇందువలననే వచ్చెను. కనుక, మైన కేంద్రానిన మూడు విషయములను, ప్రత్యేక జాగ్రూకతతో ఈనమ్మ ప్రజాళికయందైన చర్చించి, మాధానమార్గముల గల్గొనుట యుపయోగము.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సిద్ధాంతము దీనికొందము. కాంగ్రెసు, దీని నిదివరకే యొప్పుకొని, తన సంఘనిర్మాణమునం దాచరణయందు తెట్టివది. కాని, మద్రాసు స్థితిగతుల నెలుగని, మన కష్టములవలన జాధీతులుగాని, అనేక యంత్ర హిందూదేశపు నాయకులు, ఇంకను, ఈస్థిరాంతమును, ఒప్పుకొనుటలేదు. మరకొందిన, పాశ్చాత్యభిప్రాయమునందు క్రిందటి కేత ద్వారామన "పేషన్" యను పదము నకుండిన యర్థమును జాత్రము గ్రహించి, మనదేశపు ప్రత్యేకవంశీకుల విచారంప, చిట్కలనలె, భాషలు, కేషములు, సాహిత్యములు, చరిత్ర, వర్ణముగా నున్నంతకాము, కేషను, కలగ దనియు, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రముల నేర్పరచిన, హిందూదేశమున కంతకు వొక్కజాతీయ వ్యక్తిత్వము, ఒక జాతీయ రక్తనాళము ఏర్పడుట మాకు, ఆంధ్రజాతీయబుద్ధి, తిమిళ జాతీయబుద్ధి, మిళియాళబుద్ధి యేర్పడుటకూ, భారతీయబుద్ధి కలగకుండుటకూ, సర్వభరతీయవ్యక్తిత్వ మేర్పడుటకు మారు స్థానికస్వభావము గర్వము కల్గి జాతీయోద్యమమున మారు జాతీయంరము కల్గవని తలంపనాయములు ఇంక ననేకులు విన మితవాడుండుకలరు. తరువాత బ్రాహ్మణేతరోద్యమమునందు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రము లేర్పడిన, తమ కిప్పుడున్న ప్రాముఖ్యతను ప్రసేమి, తమ పార్టీ మెజారిటీ లా నూరాష్ట్రమునందు చొరవేసి, యని భయపడునాయకులు కొందరు నూర్చు, క్రిందటి యెరు వత్సరములనుండి వారిప్రవర్తనము మహిమవారికి వాగగ తెలియును. కాని, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సిద్ధాంతము నెదిరించు మారేను లాసమునునకు, ఈ భాషా అసిద్ధాంతవాదులు జాగ్రత్త గొని గొప్ప యాందోళన

కల్పించి చర్యలందు పాల్గొని తమ సిద్ధాంతము నెలకొల్పుకొని బ్రయత్నించునో చాల కష్టములు గల్గించును. పైగా ఆవిషయమును ఇకముందు ప్రస్తుతమున్న రాజధానులకు ఏర్పడుకాసని ఘటకు తీర్మానించుకొను యధికార మిచ్చెదములే యని తీర్మానించు టసలులాభములేదు. క్రిందటి రాజ్యాంగసంస్కరణ చట్టమునం దిట్లే చెప్పబడెను. కాని బ్రాహ్మణేతరవాదులు అధిక సంఖ్యాకులై ప్రభుత్వమునకు వచ్చుటతోడనే భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రముల నేర్పరచునో తమకు వెంటనే కలుగజోవుచున్న మన్న యుద్యోగలాభములు పోవునను భయముతో ఆవిషయమును కదలించుకుంటుందిరి. అటులే ఇకముందును జరుగునరాన ముందుగానే భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రముల నిరూపించి వారికి కాసనసభల నేర్పరచున నేర్పాటు చేయవలసినది విచారించుట పాడి. రాజ్యాంగసంస్కరణములందు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములు ఏర్పరుపబడియే యుండవలయును. కాని ఆంధ్ర రాష్ట్రాభివృద్ధికై ఆంధ్రరాష్ట్ర స్థాపనకై భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రసిద్ధాంతమునకే ఆధారపడెనకృషి, సల్పిన ఆంధ్రపత్రిక కృష్ణాపత్రిక లీనిషయమును వెంటనే చర్చింప బూనవలయును. ఆలస్యము వివరప్రాయము

ఇక బ్రాహ్మణేతరోద్యమము కలదు. ప్రధమమున బ్రాహ్మణ నాయకులందరు వారిచేతులందు కీటుబొమ్మలై తిరుగుకొందరు బ్రాహ్మణేతరనాయకు లీ యుద్యమమును ఆతిమలకనగ విమర్శించి బ్రాహ్మణేతరుల సానుభూతిని పోగొట్టుకొనిరి. 1917, 18, 19, 20 సంవత్సరములందు ఆంధ్రదేశమునందు ప్రతిగ్రామమున జరుగుచున్న బ్రాహ్మణేతర యాందోళనము అంతకుముందెప్పుడు జరుగలేదు. కొలదికాలములో ఆయుద్యమ చారిత్రము బయల్పడెదనున్నది. అంతు ఆయాందోళనము "సాంఘిక సంస్కారోద్యమములం దొక గొప్పపరిణామ మని చెప్పక తప్పదు. ప్రజలు ఉద్యోగములకై తమమంత్రులకై ఆయుద్యమమునందు చేరలేదు. బ్రాహ్మణపాశాపితుల నిరంకుశత్వమును రూపుమాపుటకై బ్రాహ్మణుల ప్రత్యేక సాంఘిక లాభముల పోగొట్టి సాంఘిక సహసత్వము నేర్పరచి పుట్టుకతో గల్గుచున్న హెచ్చుతగ్గుల నశంపజేయుటకై కల్లిన గొప్పలేజము ఉత్సాహమే ఆయుద్యమమునకు పునాదియైయుండెను. బ్రాహ్మణేతరులు బ్రాహ్మణుల తమతో భావము చేయుమనలేదు. తమ పిల్లల వివాహమునకులేదు. కాని తమకు తగ్గువహితవారిగ తగ్గువ బుద్ధిగల మగలవారిగ తగ్గువవృద్ధిబొందువారగు మాత్రము జూడవద్దని ఘోషించుచుండిరి. పుట్టుకతో బుద్ధిగలము యేర్పడదనియు నైతికబుద్ధులు రావనియు చదువు, గృహమునందు లెలియిచ్చుకోవడ, బంతుల సంఘ మొసంగు డ్రెస్సుద్వారా ప్రజలెల్లరు అన్ని సంఘములవారు ఒకే నైతిక సాంఘిక గొప్ప లేనములకు రాజకీయాభివృద్ధికి విశ్వాభివృద్ధికి వచ్చుటకు వీలగునన్న నమ్మకముతో నాయుద్యమము బయలుదేరెను. అందువలననే బ్రాహ్మణులతో నగత్యములేకుండ తమ పురోహితులనే యేర్పరచుకొన గుంటూరు కృష్ణా గోదావరిజిల్లాల కమ్మవారు సర్వప్రయత్నముల జేసి జయప్రదు లైరి.

మైంపుల లిజ్జదురజేయుటకు పత్రముల వ్రాయుటకు పేత్రనకల మంతనముల జరుపుటకు బ్రాహ్మణు లొక్కరే కాక తాముకూడ తగియున్నామను దృఢవిశ్వాసమును అనుభవభార్యముగా ఒకటే గ్రామగ్రామములందున్న తమ కై యుద్యోగములకోరని వేలకొలది ప్రజలు బ్రాహ్మణేతరపక్షిద్గ ఉద్యోగములు మునిసిపల తాలూకా జిల్లాబోర్డుల సభ్యుల గాంచి, గర్వముంది నుఖులగుచుండిరి. ఆయాత్సాహములందు కులభేదములు కానరావయ్యెను. ఎప్పుడు బ్రాహ్మణులు తాము తప్ప ఇతర కులములవారు రాజ్యాంగ సాంఘిక నైతికవిషయములందు సమర్థులు కారనియు అందరికంటె తామే యన్నివిషయములందు సమర్థులమనియు నమ్ముచు చెప్పుచుండిరి. అప్పుడు కులభేదములకు తావులేదు. ఆ బ్రాహ్మణులంద రొక్కమృద్ది స్వాధీనత్యాగబలియముద్వారా తమ ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వమును నిలబెట్టుకొనుటకై బ్రయత్నించిరి. ఇప్పుడు యబ్రాహ్మణేతరోద్యమమునకు పునాది, పురిటిసీరు, తులసిరీధము.

"వ్యక్తిత్వ నిరూపణ తమ్ము తాముధరించుకొనవలె ననుట స్వాతంత్ర్యబుద్ధి." ఇట్టిమహాసభామూలప్రావృముచే, ఆమహాయుద్యమము బయలుదేరెను. ఆరు వత్సరములక్రితము నే (వాసివ డాక్టరు నాయుడు జీవితపు ప్రథమ ప్రకరణమునం దా శ్చర్యకరముగ, ఈవిషయములనే యిప్పుడు గాంచుచున్నాను. త్వరలో పత్రికలద్వారా, ఆదిన్ని ప్రకరణమును ప్రకటింతురు.

నాయకులు స్వార్థపరులైరి. కొందరు స్వార్థత్యాగులు స్వార్థపరులగు నాయకులచేతులందు కీటుబొమ్మలై అనేక చేయరాని కార్యములుచేసిరి. దేశీయభావము, చాలవరకు బ్రాహ్మ

ణేతరోద్యమమునుండి తొలగెను. ఉద్యోగముల సంపాదించుటయే, పరమావధియైయున్న. ధనము గ్రోలుటయే కొందరిపనియైయున్న. అట్లని యుద్యమమును నిరాశరించుట పాడిగాదు. "ఉద్యోగముల జొందగోరినవారిని నీచభావమున జూచుటయు ధర్మము కాదు. ఏలనందురా? ఇప్పటివరకు బ్రాహ్మణేతర సంఘములం దన్నిటియందు, ఉద్యోగములు జొందువారు తమయం దెక్కువ సంఖ్యాకులై నకొలది ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వబుద్ధి వృద్ధిచుటయు తమ గొప్పతనము వృద్ధిచుచున్నదను బుద్ధి కల్గుటయు, తమ సామముకూడ పైకి రాగల్గనను నమ్మక మేర్పడుటయు, సత్య మాధ్యాన్యములు చూడగలరు ఒకప్పుడు, వేళమునందంటట కూడ కత్తెరు, జడ్డి, మైసోర్బుజ్జడి వదపుల సంపాదించగల్గిన భారతీయులు గొప్పజాతీయోద్ధారకులవలె పరిగణింపబడి రనియు భారతీయులను పూర్తిగ యంగీకరించువారు ఆగడ్రొక్క మండిన వినములందు భారతీయులు తమ పూర్వపు గొప్పతనమును తమయందు దాగి యున్న గొప్పతనాన్ని మరచియున్న దినములందు ఒక్క భారతీయుడొకగొప్పపదవి నలంకరించుటతోడనే, భారతీయులందలిహృదయములందు కల్గిన సుఖము సంతోషము, మనము మరవజనడు ఆవిషయము మరచుటవలననే, బ్రాహ్మణ సోదరులు, బ్రాహ్మణేతరోద్యమ నాయకుల ఆన్యాయముగా ననేకమారులు విమర్శించిరి. మన బ్రాహ్మణేతరమంత్రులనేకరుదాత్తముల నీచకార్యముల జేసినట్లు వేళముభావోక్తేకము కలవారికి నానాజాతిక్షేమాభిలాషులకు వెంటనే తట్టును కాని, అనుంత్రులుకూడ బ్రాహ్మణుల దొంగించి బ్రాహ్మణేతరుల కుద్యోగములిచ్చుచున్నప్పుడు జనరలు హాస్యప్రసంగైరాలందు ఇంగ్లీషువారిని తొలగించి భారతీయుల కుద్యోగముల జేయుచున్నప్పుడు, అపురూపమైన యుత్సాహము స్వార్థత్యాగబుద్ధి జేశాభిమానము కల్గియుండిన యొప్పుకొనక తప్పదు. బ్రాహ్మణులందరికీ సంఖ్యాకులు ఉద్యోగములగుటచే అవిధముగవారికి వచ్చు ఎధిక గౌరవము మృగ్యముగుంచే మరుకుగ జాతీయభావోక్తేకములగుచుండిరి బ్రాహ్మణేతరులందు కమ్మవారు వెరువారు రెడ్లు ఈవిధముగనే అప్పుడే జాతీయవ్యవధమును బొందుచుండుట కానవలయు. బలిజ తెలగవారు కూడ త్వరలోనే వీరితో చేరవచ్చు.

ఈభాగమునందు చూడవలసినదియు కలదు. ఆరువత్సరములక్రింద, శ్రీ అవటపల్లి నారాయణరావుగారు ఆమెరికానుండి కృష్ణ, ఆంధ్రపత్రికలకు బ్రాహ్మణేతరోద్యమమును విమర్శించుచు, అమిత తెల్పిగా మరుకుగా అమ్ముతముగా కొన్ని వ్యాసముల వ్రాసిరి వానిని తిరిగి చదువరులు జాగ్రత్తగా చదివిన చాల లాభము పొందగలరు. చిన్నిపాత్రముగా ఎవరైన ప్రకటించిన సెంతో యుపయోగము కల్గును. క్రిందటి యెరు వత్సరములయనుభవ మావ్యాసములందున్న విషయములన్నియు కుశాగ్రబుద్ధితో చూడబడినట్లు నిరూపించును.

ఇంగ్లండుదేశమునందు క్లాసులు ధనవంతులు, బీదవారు అను రెండు మహాతెగలుగా ప్రజలు అధికసాంప్రదాయముపై నాధారపడి విభజింపబడియున్నార. ఈదినము బీదవాడై యున్నవాడు మరొకదినము భాగ్యవంతుడై పైతరగతికిజోవును. బీదవారిమధ్య పరస్పరప్రేమ కట్టుబాట్లు త్యాగబుద్ధి ప్రత్యేకముగా అందరిమధ్య లేవు. లేదని పార్టీవారు సాంఘికవాదులకై (Solidarity) నిర్మిత బీదవారియందు ప్రేమ, కట్టుబాట్లు బుట్టింప నకల ప్రయత్నముల జేయుచున్నారు. ప్రతి ధనవంతుడు బీదవాడు కాగోరుటలేదు గాని, ప్రతిబీదవాడు ధనవంతుడగుటకు ధనవంతులవలె వస్త్రముల ధరించి సాంఘిక కట్టుబాట్ల నేర్పరచుకొని మరెయదల నేర్చుకొన కుతూహలపడె యున్నాడు. మనదేశమునందును క్లాసులగు బదులు కులములకలెత్తి. ప్రతి కులమునందలి సభ్యులమధ్య ప్రత్యేక బంధుభావము భక్తికీర్ధలు త్యాగబుద్ధి, శీలము పరస్పరముగా నున్నవి. అంతయే కాదు. ధనవంతులు బీదవారను భేదభావమునకు తావు లేదు. అందరు సాంఘికముగ, మర్యాదలందు పెండిపేరంటములందు సమానత్వము వహించి యున్నారు. ఈసమానత్వబుద్ధిని మరక, మన సాంఘికసంస్కారములు, కులములను పితాచములుగా జూడ మొదలిడుడవిచారకము. ఈకులములందు పరస్పరముగా కల్లుచున్న పంపునగాయే తంటాకొరుగా నున్నది. ప్రతికులమునందు మాత్రము క్షేమకాంతిమార్గము లిదివరకే చాలవరకున్నవి. వాని వృద్ధి చేయవలయును. కక్షలు విరోధములు దుర్మార్గులు జరుగుచునేయున్నవి. కాని వాని రూపుమాపి సంఘమును జీవనంతముగ జేయుటకు మారు గ్రుడ్డివారిలాగ సంఘమును కేసులతో పెకలింప బ్రయత్నించుట తెల్పితత్వము. అధికాభివృద్ధిని పారి (కామికాభివృద్ధి)నికల్గించుటకు ఈకులముల నెట్లు పునర్నిర్మింపవలయునో ఆంధ్రపత్రికయందు 1922 సంవత్సరమున "వృత్తిసంఘ

ములు" అను శీర్షికపై ప్రకటింపబడిన వాల్మీకి వ్యాసముల తిరిగి చదివిన గోచరమును. ఇక రాజకీయభివృద్ధికి ఈశులములు, స్వవస్తు విషయములను మరచి క్షామము గల్గియున్న పాశ్చాత్యదేశముల రాజకీయపద్ధతుల మార్పులు లేకుండా క్రొత్తయంగీకార తొడ గురించే సాధ్యమగునా?

సాధ్యముగాదు. క్రిందటి యుగవర్తనములనుండి ప్రయత్నించబడిన, సాంఘిక, రాజకీయభివృద్ధికి తోడ్పడుటకు మార్పులు, మార్పులు, మార్పులు, మార్పులు పోటీలు కల్పించి, దేశాంతరముల కల్పించెను. అందరూ కావించుచున్నారేమిట? కొందరు ఈయనభవమునుబట్టి, లేలనడి మన భారతీయులకు ప్రజాపాలన, శాశ్వతాదుల ప్రభుత్వము కూడవని యా, మనము వానికి తగియుండలేదనియు, తలంచి ఆశాభంగం లగుచున్నారే. పాశ్చాత్యుల శీకారములనుబట్టి మనకు రాజ్యాంగ సంస్కరణలు నియ్యరా దనుచున్నారు. వారు సారపాలు పడుచున్నారని నాయభిప్రాయము. 'ప్రజాపాలన' కులము లందు, పరస్పరముగ నున్నది. శాశ్వతాయుతప్రభుత్వము కూడ, మనచేతనే స్థానికప్రభుత్వ సంస్థలనుండి, మనయిప్పటి పంచమకులములు, దక్షిణాది సామంతులను, చాల అద్భుతముగ ననుభవమున దున్నదనియు విదితము. ఇట్టి స్థితులందు, కులముల నిరాకరించి, పాశ్చాత్యపద్ధతులదాహయ, శాశ్వతాయుత ప్రభుత్వము నడుప బ్రయత్నించి, అవజయ మందితి మని చెప్పువారు పారపశువులు.

శాశ్వతాయుతప్రభుత్వము, ప్రజాపరిపాలన, పాశ్చాత్యపద్ధతులదేనే గాక, మన స్థితిగతుల ననుగుణించిగూడ, అనుభవమున జయప్రదముగ నడుపసాధ్యము. ఎటుల నడుపుట? యను ప్రశ్న కిచ్చట పూర్తిగా సమాధాన మిచ్చట సాధ్యము గాదు. మరొకవ్యాసమునందెవని చెప్పితము. ఇచ్చట మన నలమాత్రము జాతము. ప్రధానకులములకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము నిచ్చట. 'వృత్తిసంఘముల' సూత్రానుసారముగా, కొన్ని కొన్ని కులముల నొక సమదాయముగా జేర్చి, వానికిన్నిటికి కలిపి, సాంఘిక ప్రాతినిధ్య ముచ్చట. సంఖ్యయందుతక్కువగానుండి, సాంఘికస్థితిగతులందు ముఖ్యముగా నున్న కొన్ని కులములకు, సంఖ్యకంటె మించిన, సాంఘికస్థితికంటె చాలా తక్కువగు ప్రాతినిధ్య మిచ్చట. సంఖ్యయందును, సాంఘికస్థితియందును, తక్కువసాన మలంకరింపు కొన్ని కులముల కొన్నిగుంపులుగా నేర్పరచి, ఒక్కొక్కదానికి కొంత ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్య మిచ్చట.

ఒక్కవిషయమును గమనింపవలయును. జిల్లాలవారీగా, సభ్యుల నెన్నుకొనపద్ధతి (Geographical Representation) పూర్తిగా సంపూర్ణముగా లేదని, దానిని బలపరచువారే యొప్పుకొనుచున్నారు. దానిని విమర్శించువారు, అసలు దాని వలన మేలు కలుగుటమారు, నష్టము కలుగుచున్నదని, ఇంగ్లండు నందు చెప్పుచున్నారు. కాని అపద్ధతికి కొంతస్థానము కలదు. కాని అయొక్క పద్ధతిదాహరణే ప్రజాభిప్రాయమును వెలువడ జేయవలెనన్న తలంప కల్గును. అటులే వైన పేర్కొనబడిన సాంఘిక ప్రాతినిధ్య మొక్కపద్ధతిదేనే మన స్వరాజ్యము నడువవలయు ననుట తప్పు. దుస్సాధ్యము. తరువాత, అపద్ధతి తలంపబడుచున్నది, వదులుటయు తప్పు. ఏలనన, ప్రతిపద్ధతియు, మారుచున్న పృథ్విభాగమును ప్రజలమధ్య కష్టముల కాలవాలము. ఏపద్ధతి మరే యేదధతులతో సహకార మొనర్చిన, తుదకు కల్గకష్టము, మేలుకంటె చాల తక్కువ యను విషయమునే రాజకీయజ్ఞులు విచారించుట పాడి.

త్వరలోనే చిన్ని పాత్రము నీవిషయముపై వ్రాసి, మన భృతలందు ప్రకటింప బోవుచున్నాను ఇచ్చట గమనింపవలసినది జిల్లాలవారీగా నెన్నుకొనపద్ధతి, ప్రత్యేకసాంఘిక ప్రాతినిధ్యముదాహరణ యెన్నుకొనపద్ధతి, ఈరెండుపద్ధతుల దాహరణ, మన వచ్చుకానసభలు, ఏర్పరచబడిననీగాని మన దేశమునందు కాంతి, సుఖము, వృద్ధి న్యాయము కలుగజాలవు ప్రత్యేకసాంఘిక ప్రాతినిధ్య ముండుటవలన, రెండు సుఖములు కలుగు ఒకటి తమసంఘము తరపున తప్పక కొందు భృతులు ఎన్నుకొనబడదను నమ్మక మున్నది గాన జిల్లాలవారీగా నెన్నుకొనపద్ధతి సంఘములకు సంఘరక్షణ తిగ్గుయందు పాల్గొని ప్రమాణపత్రముల ననుసరించి, ఎన్నుకొనుటకు సరికల్గుటయు, అంతస్సంఘపునర్నిర్మాణము ముగిసినయెడల సంతకములతో పరస్పరముగా అభిప్రాయముల ననుసరించి పోటీకల్గుటయు కాండిట్లు ప్రతిసంఘమునందు తాము సంఘమున కొనర్చినమేలుగూర్చి నాటకములు సాధ్యమగును. క్రింది అర్థిక పారిశ్రామికభివృద్ధి వృత్తిసంఘములపై ప్రభావపడుచుండును. అప్పుడు, ఈసాంఘిక ప్రతినిధులు

సాంఘిక వ్యక్తిత్వము ఎంతయో సరియగు మార్గము న సాధ్యమగును. సర్వవిధముల వృద్ధిబాంధు ఈదినము లందు ఒక్క రాజకీయ విషయమునే చర్చించిన లాభములేదు. కాన ఇదివరకే కులములందున్న సాంఘిక నైతిక మతసాంప్రదాయముల పరియగు మార్గమున వృద్ధిజేయుచు రాజకీయ అర్థిక సాంప్రదాయముల వానితో జేర్చి వృద్ధిగాంచుట సాంఘికవాదుల ధర్మము.

గాంధీమహాత్ముని వ్యాసముల జదివినవారు నా 'వృత్తి సంఘముల' వ్యాసముల జదివినవారు రాధాకమల ముకర్జీగారి గ్రంథముల జదివినవారు వైనకేప్పిన గుంతులందు చాల తాపయోగకరమగు మార్పులు గ్రహించవలెను.

ఇక తుదివిషయమునకు వత్తు: వోట్ల నెట్లు నిర్వహించుట? ఇప్పటివలె ప్రతివానినొక యాస్తినిబట్టియే లేక ప్రతిపురుషులకొంతయొకసంఖ్యకు వర్ధిలపెట్టుట వోటులబండుటా? ఇంగ్లండునందు, రెండుపద్ధతులు ఒకదాని తిరువాత మరొకటి ప్రయత్నించిన అందువలన ప్రజలపృథ్వి అధము 40 సంవత్సరములవరకు సాపిరి. 1888 సంవత్సరమునుండి 1867 సంవత్సరము వరకు, ఆదేశమునందలి పనివారలకు వోటులు లేకుండా ను "చారి ను" యుద్ధములు బయలుదేరి ఆడుకంటెను. 'పనివారి సంఘముల' వ్యాసములను కావని రూపుమాపబడెను. యజమానులు వారి నభివృద్ధిరార్థముగా మార్పులు, కూలిన తక్కువగా ఇచ్చి, హెచ్చుకాలము పనిజేయించుకొని తుదక, అకష్టముల కొరతకే పనివారు ఎదురదిగి సమ్మెకట్టుల జేసి నప్పుడు వారి నెల్ల తమవశమైన ప్రభుత్వముదాహరణ కొట్టో బెట్టింది, నాయావస్థల బెట్టిరి. 'స్వరాజ్యపత్ర' యందు వ్రాసినవ్యాసము: జూచిన, వారి యిప్పటికాలపు 'విద్య' చాల పరుషమున దుండెనని తెలియును. 'ఆశాగృహితి' యందు గ నక్కరలేదు. 1867 సంవత్సరమున పనివారికి "డిక్టేయిరి" గారు వోటుల నిచ్చిరి. 1870 సంవత్సరమునందు ప్రథమ విద్యాకాన నము వచ్చెను. 1888 సంవత్సరమునందే పనివారి గృహనిర్మాణ కాననము "పనివారి సంఘముల కాననబద్ధముగా జేయుకాననము" వచ్చెను. 1880-9 సంవత్సరమున నిర్బంధప్రారంభవిద్య యేర్పరచబడెను. అప్పుడే "రాష్ట్రదేవనందు" సహకారసంఘములు బయలుదేరుటయు, 'మాంచప్పర' నందు సహకార గొప్ప 'దుకాణము' ఏర్పరచబడుటయు, పనివారి 'సాంవత్సరిక మహాసభలు' జేయుచున్నారని 'సాంఘికవాదుల పార్టీ' వచ్చుటయు గతము.

1908 సంవత్సరమునకు గాని, పనివారి ప్రతినిధులు ప్రత్యేక లేబరుపార్టీగా ఏర్పడి, కొంతపాముఖ్యము పార్లమెంటు నందు పొందుటకు పీలులేకపోయెను. అనగా, 30 సంవత్సరముల వరకు, పనివారు వోటులం భివృద్ధిగము తమవద్ద నున్నన, పార్లమెంటునం జేవిగమైన ప్రత్యేక పలుకుబడిని సంపాదించ లేకపోయిరి. కాని వైన పేర్కొనబడిన కాననములన్నియు, వారికి వోటులండుటవలననే సాధ్యమయ్యెను. ఎటులనందురా? 1870 సంవత్సరము తీసికొందము. అప్పుడు 'పనివారి సంఘముల' కాననబద్ధములు కానండుటయు, యజమానులపై విద్యేషము కల్పించువారిని కొట్టో బెట్టుచుండుటయునుండెను అవత్సరమునందు బర్లింగుచోమనందు కూడిన, 'ట్రేడ్ యూనియన్' కాంగ్రెసు 'పనివారి మహాసభ'యందు, ఆత్మగౌరవ మార్గముల దాహరణ పనివారి కొకకార్యక్రమము నేర్పరచి, దానిని అనుసరింప వాగ్దాన మిచ్చువారే పనివారు, వోటులీ యపార్థించిరి జనరలు యెత్తును వెంటనే జరుగుచుండెను. ఎల్లవోటులందు పనివారుకు సర్వేటిపులబ'లుపార్టీయధ్యక్షులు, తమప్రజాభివృద్ధి సాయముచేసెమని వాగ్దానములగొనిరి. అంత పార్లమెంటులో పనివారి స్నేహితు డొకడు బిల్లు ప్రవేశపెట్ట తమకు సమతా ఇచ్చును లేకున్నను, తప్పని సరిగా హెచ్చుమంది సభ్యులు, అబిల్లు కంగీకారముగా వోటుల నిచ్చిరి. కాననమయ్యెను. ఈవిధము గనే అనేక మేలుకార్యములు పనివారికి వోటులు అను ఆయు సాహాయ్యములతోనే సాధ్యమయ్యెను అంతియే కాదు, అసంగత లాభములు, సుఖములు, యజమానులకు భగవత్స్వరూపులగు చుండుటయు, వారందరిని గొప్పవారిగా భావించుటయు, తమకుగూర్చి నేపకుల మనుకొన్నవారు ప్రభుత్వము తమ కష్టముల లొంగదను నిరాశబోయినవారు, అందు 1867 సంవత్సరమునుండి ప్రభుత్వము తమకు భార్యమున్న తమజేమగు ననియు, తమకార్యముల పార్లమెంటుచేయుననియు తమకు మేలు చేయునీతో పార్లమెంటు కూలుననియు గ్రహించిరి. ఆధార్వ సహాయముచే, ఆయుత్యాని బలిమిచే ఆప్రత్యేకవ్యక్తిత్వభావ ముచేత, వారు ప్రతిసామాభివృద్ధి బొందుచుండుటయు, తుదకు, క్రిందటి వత్సరము వారిపార్టీ ప్రభుత్వమునకు వచ్చుటయు సాధ్య

మయ్యెను. అటులే మన పనివారి విషయమునగూడ సాధ్యమనియు సుఖము నేకూరుననియు నమ్మువారందరూ సాంఘిక వాదులు.

క్రిందటి వాల్మీకివర్తనములనుండి, ఇదివరకెప్పుడు గూడే ప్రతిచారిత్రమునందు జరుగనంత యలజడి, సాంఘిక రాజకీయ ప్రపంచములందు, గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వము క్రింద జరిగెను. అంతరానితనము: బోగొట్టుటకు, పరిశ్రమయన్ను కూలు జరిగెను. ఎట్లెడ ప్రజలు, అంతరానితనము కూడవని వాదించిరి. అనేకు లావిషయము నమ్మిరి. కాని 'అంతరానితన మట్లే యున్నది. పంచములు వెనుకటి దుస్థితియందే హెచ్చుగ నున్నార. వారికి ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వముగూని భార్యసాహసములుగాని లేవు. క్రిస్తుమతమునందుజేరి బుర్ర గొరిగిండుకొనుట తోడనే మన పంచముల కచ్చటలేని యుత్సాహము, స్వతంత్రియందు నమ్మకము ఇతరుల నిరాకరింపులే కల్గుచున్నదని మనవారందరికి తెలియును. ఏల? తెల్లవాని కరస్పర్శనయు, చైతులు కొట్టినను, తిట్టినను, దొర యున్నాడను నమ్మకము యుండుటయే! ఈమధ్య వోటులుగూడ వచ్చినవి. ఇక వారికి భయ మెందుటకు? అటులే, మన పంచములకూడ, మేల్కొని స్వతంత్రియందు నమ్మకముజేంది, భార్యసాహసములతో నృద్ధి బొందు మార్గముల ననుసరించెద రనుటకు, ఇంకా సంతోషించు వారున్నారా? కాని వారిని క్రిస్టియనులుగా మార్చుని తెచ్చుటకంటె మేలుమార్గములేదా? నాయభిప్రాయమున వారు మత మునందు చేర నిచ్చుగింపట వారికి కొన్ని సదుపాయముల సూత్రము చేసిన, ప్రొత్సహము కనబడుటయు, వృద్ధి యను భావము వారి చాత్రమునందు దుండెనుటయు కల్గును.

వారికి 'వోటుల' నియ్యవలయునుగాని, ప్రస్తుతమునందే మన వోటులు 'ఆస్తిపై' యాధారపడియున్నవి. మనపంచములకు ఆయులేవు. ఇక వారికి వోటులు వచ్చుటకంటె ఆస్తితో సరిపాంధము లేకుండా కొంతకూడుచున్నవి. ప్రతిపురుషులందరికి వోటుల నిచ్చట ధర్మము. అంత పంచములు వడ్డెకాపుక కమ్మర మమ్మర ఎటుల ఏనాది అన్ని చిన్ని చిన్ని దీపకులముల వారిందరికి వోటులు వచ్చుటయు వారందరు తమతమ ముప్పులను కాననసభలకు పంపుకొనకే యవకాశము కల్గుటయు, ఏదైనా రావారు తమతమ కష్టముల బాపుకొన బ్రయత్నించుటయు, ఈవిధముగవారికి క్రమక్రమభివృద్ధి గల్గుటయు సాధ్యము. ప్రాన్లు ఇటలే దేశములందు ఇంగ్లీషువారి పద్ధతుల ననుసరింపు చున్నప్పుడుగూడ మన దేశమునందువలె ఆస్తిపై వోటుల నేర్పరుక ప్రజలందరికి వోటుల నిచ్చిరి. అమెరికాదేశమునందు ప్రజలందరికి వోటులుకలవు ఆస్తిగల్గియుండుటతోడనే ఒకడు తెల్లికలవాడనియు బాధ్యత నెరింగినవాడనియు ఆస్తిలేని మన గొప్ప శ్రాహ్వాసంఘము ఎందుకు పనికిరాదనియు తెల్పగలమా? అస్తిలేకున్న మన పంచములు అటుదినము కష్టించిపని చేసి పంఘమునకు మేలు కల్పించుటలేదా? వారికే "వోటు" లనియ్యరాదు అనేకతాబ్దులుకుంకి మనకు వాంఛితజనుల త్రొక్కియూచితిమి. రాజకీయప్రపంచమునందు సాంఘిక సంస్థలందు గాని వారి శేవిగమైన స్థానములకగజేయక సేవ జేపితిమి! ఇప్పుడైన బుద్ధి తెచ్చుకొని వారికి రాజకీయమునందు కొంత స్థానము బుట్ట మర భర్మము పంచములు ఇప్పుడు మీరు వోటులనీయకున్నను, కొలిదికాలములో మనతో పోరాడి వాని గొందును. కాని యిలాలోపల, ఇరుపక్షములవారికి వైషమ్యములు, విరోధములు నిష్ఠము కల్గుటయే కాక దేశభివృద్ధి మందగించును.

అంతరానితనము మహాత్ముడు కాశీయందు పంచములకు తెల్పినటుల పంచములదాహరణ పొలయును. అందులకు వోటులు అనసరము పంచములకు ప్రజలందరికి వోటులనిచ్చి వారి యధ్యక్షుల నెన్నుకొను అధికారమిచ్చి మన దేశములనందరిపైకి తీసికొనిరా గొంతువారిందరీ, తమమును బోగొట్టుకొనరాదు. స్వరాజ్యపత్రమువారు సుముఖులగుచున్నారు. గాంధీ మహాత్ముడు ఇదివరకే వోటులనియ్యగోరెను. మన కాంగ్రెసు వారు లేమనెదరో తెలియుచు దీనజనుల స్నేహితులెల్ల మేల్కొని ప్రతిలంగు ప్రజలమధ్య నాందోళనమును సాగించి కాంగ్రెసు ప్రజాభివృద్ధియందు వోటులను ప్రతిస్రీపురుషులకు ఇచ్చునట్లు చేయబ్రయత్నింపవలయును. ఈయందు మన యింక మరల నీచత్వము లేవు! దుస్థరము క్రిందటి రాజకీయప్రజాభివృద్ధి యందెట్లై బారవిడుముటచే ఇంతవరకు దీనజనులకు అతగ లేకున్నది.

నే నీదేశమునందు తేదెబ్బవారీ వారి సంఘములందరేకములందు వారిగూర్చి యుపన్యసింపుదు గొలిదిగా నేనెచుచున్నాను దేవేంద్రుడుగాను తదితరులు మన దేశమునందు దీక్షయను జాగ్రత్త వైకొనవలయును.

సీతానగరము 4-2-1925

కాభాసంఘము కార్యదర్శి,
పెద్దకుప్పంగ్రామం
తిరువనూరుతాలూకా.

ఆంధ్ర పత్రిక

1925-వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 6-వ తేది

శుక్రవారము

గౌతమీ సత్యాగ్రహ శ్రమము

గౌతమీ సత్యాగ్రహ శ్రమ ప్రారంభోత్సవము జయప్రదముగ జరిగి, ఆంధ్ర ప్రముఖులగు దేశభక్త వేంకటప్పయ్య, బులుసు సాంబమూర్తి, గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగార్ల ఆశీర్వాదముల బడిసినది. బ్రహ్మజోష్యుల సుబ్రహ్మణ్యంగారి దృఢ ప్రయత్నముల కిది ఫలితము. వేయిమాటలకన్నను ఒక్కపని కేసమాపుట లాభకరముగద. సుబ్రహ్మణ్యంగారు సహజముగ కార్యోత్సాహ తత్పరులు. నిర్మాణ కార్యక్రమము నెఱవేసినగాని, స్వరాజ్య స్థాపన జరుగదను సమ్మతము వారి మనముల నాటుకొనియుండుటచే, తదర్థమై తమ జీవితము సంతను ధారణయనెంచి, గౌతమీ సత్యాగ్రహ శ్రమమును నిర్మించిరి. గాంధీమహాత్ముని యుద్దేశముల నాచరణలోబెట్టి, ప్రజలలో ప్రజాశక్తిని గలిగించుటకు కంకణము గట్టుకొనియున్న సుబ్రహ్మణ్యంగారి డిక్ష సఫలమగుగాక యని మనఃపూర్వకముగ గోరెదము. దేశభక్త వేంకటప్పయ్యగారు నుడిచిన రీతిని, దేశముక్తికి గ్రామములే మూలాధారములు గ్రామములను విడనాడుటచేతనే హిందూదేశమున కింతటి దుర్గతి కలిగినది. ప్రజల స్వాతంత్ర్యశక్తి యస్తమించినది. నిరాశయ, అధైర్యమును, విశ్వాసహీనతయు ప్రజల నావహించినవి. పరాభీనభ్రమ ప్రేలు పాతుకొనియున్నది. ఐకమత్య మడుగంటి, అంతఃకలహములతో దేశము నిండియున్నది.

ఇట్లుదరనన నెదుర్కొనుటకు మార్గమేమి? సనాతనమగు సత్యధర్మాచరణమే మిక్కిలి కలప్రదమగు మార్గమని గాంధీమహాత్ముడు బోధించుచున్నాడు. సత్యాగ్రహమున కవజయముండజాలదు. శత్రువును శ్రేమచే జయించును. తదవలంబకుల మాలిన్యమును బోగొట్టును. ఉభయులును ధర్మపథముదొక్కి, గాఢమగు మిత్రులగుట కవకాశమొనగును. అకాలీ సత్యాగ్రహము, ప్రపంచమున కొకగుణపాఠమును నేర్పుచున్నది. పశులము ఆత్మశక్తిని జయింపజాలదు ధర్మబలముగలవారజేయులు. నిజమగు ధీరులును వీరులును వాళ్ళే. వైకం సత్యాగ్రహము, ధర్మబలమును పరిస్ఫుటము గావించుచున్నది. ఇట్టి శక్తి దేశమందంతటను వ్యాపింపవలెనన, ఆత్మ శిక్షణ గావలయును. ఇంద్రియనిగ్రహ మావశ్యకము. సత్యాగ్రహశ్రమములు సత్యవికాసమునకు తోడ్పడగలవు. ఆశ్రమవాసుల సత్యజీవితమును, ధార్మికతయు పరిసర గ్రామములన్నిటి యందును నూతన తేజోవికాసముల నుద్భవింపజేయగలదు. స్వశక్తి నుపయోగించు తెలులనో,

స్వాతంత్ర్యమును పొందు తెలులనో నిరూపింపగలదు. సుబ్రహ్మణ్యంగారు మీదవేసికొనిన భారము సామాన్యమయినదిగాదు. అది కేవలము గౌరవసన్మానములతో గూడినదిగాదు. దేశమునకై అర్పణజేయు తెలులనో జూడగలశక్తి దీనియందు గలదు.

దేశీయమహాసభ కార్యక్షేత్రముగ మారి నది. కర్షకు నిర్మాణము, జాతీయసంయోగము, ప్రధానముగ చే కూరవలయునని నిశ్చయింపబడినది. ఇయ్యవి కేవలప్రసంగములచే జేకూరజాలవు. ప్రతివారును నూలువడుకవలయును. ఒకసంఘము వేరొకసంఘముపై సోదరప్రేమను జూపి, భారత మాతృభక్తి జూపవలయును. ఇందుకు హృదయనైర్మల్య మావశ్యకము. సత్యాగ్రహ శ్రమము నిష్కళంకమగు జాతీయభావమును పెంపొందించి, కర్షకునిర్మాణమునకును దృఢమగు జాతీయ సఖ్యమునకును శ్రేష్ఠప్రసంగమునకును మిగుల సహాయపడగలవు. సుబ్రహ్మణ్యంగారును, వారి సహాయకులును, మహాత్ముని సంకల్పసాఫల్యమునకై తమ జీవితముల సర్పణజేసి ధన్యతగాంచిరి. వీరి నిష్కామసేవ ఆంధ్రుల గౌరవమునకు పాత్రముగాక మానదు. ఆంధ్రదేశమునందు దేశసేవకై తమ జీవితముల సర్పణజేసినవారు కొలదిమంది గలరు. స్వల్ప భేదాభిప్రాయములకై, వీరిలోపరు తగవులాడుటయు, ఒకరి నొకరు అవహించుటయు, భావ్యవివృద్ధికి సాధనములు గానరవు. చేతినిండ్ల పని యున్నచో, యిట్టి వ్యర్థపుకలహములతో ప్రొద్దుబుచ్చుట కవకాశ ముండియుండదు. గాంధీమహాత్ముడు నిరంతరకార్యదీక్ష పెంపొందుటకు సాధనము జూపియున్నాడు. వివిధరాజకీయ, సాంఘిక, మతకక్షలమధ్య వైకమత్యము గుదుర్చుటకు తన శక్తినంతను ధారణించుచున్నాడు. ఈ సమయమున, ఈశ్వరుడిచ్చిన శక్తిని వినియోగించి, యోపి సంతవరకు దేశసేవనలుపుట ఎల్లరధర్మముగాదా? ఒకరిలోపముల నొకరెంచుచు పరస్పర నిందలకు తావిచ్చుట పాడియగునా? గౌతమీ సత్యాగ్రహ శ్రమము, ఆంధ్రులదృష్టి నిట్టి నిరర్థకవివాదముల నుండి కార్యరంగమునకు మరల్చుగాక! కార్యశూరులు కొలదిమందియైనను, వారిజీవిత నిదర్శనము అనేకులను ప్రోద్బలపరచుననుటకు సందియములేదు. అందుచే నిరాశకు తావులేదు. సత్యాగ్రహశ్రమమున సంతతము వినిపించెడిరాటపు మహర్షిని నిద్రావివశులైయున్న ప్రజలను మేల్కొల్పగలదు. ఇంతవరకును రాజకీయపక్షతల బట్టియే స్వాతంత్ర్యసిద్ధి గలుగునని ప్రజలు భావించుచుండిరి. కేవల పక్షతలకారకై తగవులాడుచుండిరి. అణుమాత్రము భేదాభిప్రాయమునయినను సహింపకుండిరి. మహాత్ముని అవతరణమువలన, దేశము నూతనపాఠమును నేర్చుకొనుచున్నది. దేశము ఫలప్రదమగు పక్షతల సవలంపవలసియున్నను, వానివిజయము నిష్కళంక హృదయలును, సత్య శీలురునగు మహానీయుల సేవపై నాధారపడియుండునని సువ్యక్తమయినది. మహాత్ముని యుద్బోధనము, దేశమునందంతటను హిందువులలో సేమి, మహమ్మదీయులలోసేమి హృదయ పరివర్తనమును గలిగించుటకు కారణమేమి? ఆధునిక ప్రపంచమునందంతటను అద్భుతసంచల

నము గలిగించుటకు హేతు వేమి? ప్రతివారునే రాటమును చేపట్టునటుల ప్రోద్బలపరచుటకు మూలమేమి? మహాత్ముని యున్నతశీలమును, నిష్కళంక జీవితమును ముఖ్యకారణములు. ఇట్టి నాయకులు మరికొందరుద్భవించుచో, హిందూదేశము ప్రపంచమునందగ్గస్థానము నహించుననుటకు సందియమేమి? సత్యాగ్రహశ్రమములు ధర్మ శీలురను బైకి దేగలవు. ఇట్టి వాళ్ళే కార్యము గావించినను, అయ్యది ప్రజల కాదర్శ ప్రాయముగ నుండగలదు. హిందూదేశమునందు ప్రజలలో మాశ్వుగలుగవలయును. నాయకశ్రేష్ఠులుదయింపవలయును. గౌతమీ సత్యాగ్రహశ్రమము నూతన శకారంభమునకు మార్గము జూపుగాక!

బెంగాలు ఆర్డినెన్సు రద్దు తీర్మానము నెగుట

సామ్రాజ్య శాసనసభ లో దొరస్వామి అయ్యంగారు ప్రతిపాదించిన, బెంగాలు ఆర్డినెన్సు రద్దు తీర్మానముపై నిన్నటిదినము వోట్లు దీసికొనగ, 53 మంది అనుకూలముగను, 45 మంది ప్రతికూలముగను వోటుజేయటచేసయ్యది ఆమోదింపబడెను. పటేలుగారి చట్టమేమి, దొరస్వామి అయ్యంగారి తీర్మానమేమి ప్రపంచమునకేమి వెల్లడిజేయుచున్నవో చెలుప నక్కరలేదు. నిర్బంధ విధానమును ప్రజల ఆమోదించుటలేదని పరిస్ఫుటమయినది. బెంగాలు శాసనసభ తీర్మానమును, సామ్రాజ్య శాసనసభ తీర్మానమును, అనేకు హిమాచల పర్వంతము గావింపబడిన తీర్మాన పరంపరలను తిరస్కరించుట, ఏ ప్రభుత్వమునకయినను పాడియగునా? ప్రజాభిప్రాయమును పూర్తిగ నిరాకరించుటవలన, లా, ఆర్డరులు పెంపొందునని రీడింగుప్రభువుగారు గాని, వారి యనుచరులుగాని మనస్ఫూర్తిగ దలంతురా? లా ఆర్డరు రక్షణమునకు ప్రజాభిప్రాయ బలమే వెట్టిని కోటవంటిది. ప్రజాభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగనుండు చర్యలు, దేశమునందు మరింత యశాంతిని యలజడిని గలిగించునే గాని, సంతృప్తిని గలుగజేయజాలవు. ప్రపంచచరిత్ర యీ సంగతిని తెలుపకనే చెలుపుచున్నది. ఇంగ్లండుచారిత్ర మిట్టి గుణపాఠమును నేర్చుచునే యున్నది. హిందూదేశమునందుమాత్రము వేరు విధముగ ప్రవర్తించుట యవసరమా? ఇక్కడ మాత్రము ప్రజలయభిమతమును నిరసించుట లాభదాయకమా? రీడింగుప్రభువుగా రీవిషయమై దూరమాలోచింపవలయును బెంగాలు ప్రభుత్వమువారిని సుమర్శించుటయే తమ ధర్మమని వీరెంచగూడదు. సంస్కరణముల విజయమునకు దేశనాయకులు తోడ్పడుటలేదని, అధికారవర్గమువారు దోషమారోపించుచుందురు. శాసనసభల తీర్మానములను అధికారవర్గము మూలద్రోయుచుండ, వారు సంస్కరణములు తెలుల తోడ్పడగలుగుదురు? స్వపరిపాలనము నొనగకున్నను, అందుకు శ్రోవనయినను జూపవలదా? ప్రజాభిప్రాయమును గౌరవించి తదనుగుణ్యముగ నడచుట నటాచారి మనియైనను సంచలనా? నర్సి కెట్టు ప్రయోగము మూలమున పరిపాలించుటకన్న సంస్కరణముల నసలే దిసి

వైచుట వేలు. ప్రజాభిప్రాయమును తృప్తికొనుట చేతనే, దేశ దృష్టిని ప్రజలవశమగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు తలచెట్టి కార్యము నెరవేరుటకు మారుగ తద్వ్యతిరేక ఫలము గలుగుచున్నది. అన్ని పక్షములవారికిని ఒక్కసంగతిమాత్రము స్పష్టమయినది. స్వరాజ్యసిద్ధివలనగాని, దేశమోక్షము చేకూరదను విశ్వాసము గాఢముగ నాటకొనుచున్నది. శాసనసభలో ప్రజాభిప్రాయము సఫలమగు మార్గము లేకుండుటచే, ప్రజలు స్వతంత్రముగా మోగించి స్వాతంత్ర్యము బొందటయే కర్తవ్యము. కేరళామార్గము గనుపించదు. ప్రజలు నిస్సహాయులుగ నుండువరకు, వారి యభీప్రములు విఫలమగుచునేయుండును. స్వతంత్రపుదారుల ద్రోహి, తమ ముక్తికి తామే కారకులమని ప్రజలేనాడు గ్రహించెదరో, అనాడే స్వరాజ్యము చేరువకు వచ్చును. ఇంతవరకును ప్రధానమగు నిర్మాణ కార్యక్రమముపట్ల దేశ ముపేక్ష వహించినందులకు, నేడు దానిఫల మవలంబింపవలసివచ్చుచున్నది. ఫలప్రదమగు చర్యల దీసికొనుటకు దేశమునకు శక్తి చాలునున్నది. ఇకనయినను ప్రజలప్రమత్తులై పాటు పడుటకు, నిర్బంధప్రయోగములు చేయుటకు పుట్టించునని నమ్మెదము.

దేశభాషలు : స్థానికసంఘములు
మృనిసిపలుసంఘములు, జిల్లా తాలూకా బోర్డుల కార్యక్రమమంతయు దేశ భాషలలో జరుగునట్లుల ఏర్పాటుజేయవలయునని, బల్లలుగారు నిన్నటిదినము మద్రాసు శాసనసభలో సుపవాదించిన తీర్మానము చాల ముఖ్యమయినది. దేశభాషలలోగాని ఆంగ్లభాషలోగాని కార్యములను జరుపుకొనవచ్చునని, చట్టమధికారమిచ్చినను చాల సంఘము లింకను దేశభాషల నాడరించుటలేదు. ఆంగ్లవిద్యార్థికుల వ్యామోహ మింకను తగ్గలేదు. స్థానికసంఘములలోనికి ఆనుభవశాలు రయినను, ఇంగ్లీషువిద్య రానివారు బ్రవేశించుట కింకను ప్రోత్సాహము గలుగుటలేదు. ఇందు కొక్కలే ప్రతిక్రియ గలదు. స్థానికసంఘ కార్యక్రమమును దేశభాషలలో జరిపితిరవలయు నను నియమమున్నగాని ప్రయోజనముండదు. ఒక్క హిందూదేశమునదప్ప, విదేశభాషలలో పరిపాలనాకార్యక్రమము జరుగుట మరి ఎక్కడను గానరాదు. స్థానికసంఘములందే గాక, శాసనసభలలో నూడ దేశభాషలలోనే కార్యక్రమమును నిర్వహించుట యత్యవసరము. ఆంగ్లభాషలో జరిగెడి ప్రసంగములు ప్రజల కగమ్యోచరములు. ఇప్పటి చట్టముప్రకారము, శాసనసభలలో ఇంగ్లీషులోనే కార్యక్రమము జరుగవలయును. ఇంగ్లీషు మాట్లాడగలవారు, దేశభాషలలో ముచ్చటించుటకు వీలులేదు. ప్రస్తుతాధికారపర్గము దేశభాషల కుచితగౌరవ మీయదనుట స్పష్టము. అయినను, స్వాతంత్ర్యసిద్ధికి పిమ్మట, తప్పక సీసంస్కరణము నమలులో పెట్టవలయును. స్వరాజ్యవిధానమునందు గాంధీమహాత్ము డిట్టిపర్పాటులను ముఖ్యముగ సూచించెను. వివిధరాష్ట్రములును దేశభాషలలో తమ వ్యవహారములను జరుపుకొనుచో, కేంద్ర ప్రభుత్వ వ్యవహారములను సామాన్యజాతీయ భాషయగు హిందీలో జరుపుకొనవచ్చును. జాతీయపరి

పాలనము జాతీయభాషలో జరుగుట యత్యవశ్యకము. లేనియెడల, ప్రజలు పరిపాలనా వ్యవహారములందు శ్రద్ధదీసికొనజాలరు. నిన్నటిదినము శాసనసభలో ప్రతిపాదించబడి యుపసంహరించుకొనబడిన తీర్మానము ముఖ్యముగాదని ఎంచగూడదు. ప్రస్తుతచట్ట మిచ్చేడియధికారమును సంపూర్ణముగ నుపయోగించుట స్థానికసంఘముల ధర్మము. దేశభాషలలో కార్యక్రమము తప్పక జరుగునట్లుల పాటబడవలయును. స్థానికసంఘములలో బ్రవేశించెడి కాంగ్రెసుసభ్యు లీ సంస్కరణమును నెలకొల్పుట తమ ప్రధానకర్తవ్యమని భవిష్యవలయును.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు: మహాత్ముని హితము
గాంధీమహాత్ముడు, హిందూదేశవాసుల కెట్టి హితోపదేశము గావించుచున్నాడో, దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులకును అట్టి యుపదేశమునే గావించుచున్నాడు. భారతీయుల మృగిణిపలుహక్కులను భంగపరుచునని, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు చాల కాలముక్రిందట వాగ్దానము చేసిరి. ఆ వాగ్దానమును నేడు భంగము గావించుచున్నారు. రిడింగు ప్రభువుగారు భారతీయులదృష్టిని గాంచి జాలిజూపినను, ఇంతకన్నను పీచేమియు జేయగలరని దోచడు. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారిని గట్టిగ మందలించుట కయినను వీరు వెనుదీయచున్నారు. దక్షిణాఫ్రికా దేశము స్వపరిపాలనము ననుభవించుచున్నటుల గ్రహింపవలయునని వీరు హెచ్చరించుచున్నారు. స్వపరిపాలనము ననుభవించెడి దేశములయినను, ఇతర దేశముల ప్రజలను బాధించుచో చూచి యూరకుండువలసినదేనా? క్రీస్తు మతగురువు కుట్ర జేయుచున్నాడను కారణముచే నతనిని కాకొస్తాంటినోపెలునుండి పంపివేయగ, గ్రీసుమాత్రమేగాక యూరపియను జాతులన్నియు ఆగ్రహముజూపుచున్నవి. కాని దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులదృష్టిగాంచియు, జోక్యము కలుగజేసికొనువారు గనుపించుటలేదు. ఇట్టిసితిలో నత్యాగ్రహము నవలంబించి, మరియొకమారు తమ ఆత్మబలమును జూపవలయునని, దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులను మహాత్ముడు కోరుచున్నాడు. మహాత్ముని హెచ్చరికకు ఫలితముగ నత్యాగ్రహోద్యమము నిండుశక్తితో మరల ప్రారంభమై, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారిని దారికి చేచ్చునని నమ్మవచ్చును.

పశ్చిమాంధ్రదేశము-ఇర్రేగేపను సౌకర్యములు
పశ్చిమాంధ్రదేశము ఇర్రేగేపను సౌకర్యములు లేక, దుర్భరమగు కష్టములకు లోనగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారింతవరకును, ఆ భాగముపట్ల తగిన శ్రద్ధవహించరయిరి. ప్రజలును తగిన ఆందోళన నలుపరయిరి. ఇదివరకున్న జలాశయములుగూడ మరమ్మతులేక పూడిపోవుచున్నవి. దత్తమండలములలో టౌనుము పీఠము పెట్టుకొనియున్నది. ప్రజలు తిండిలేక మాచుచు, ఇతర రాష్ట్రములకు వృట్టుకూటికై బోవలసి వచ్చుచున్నది. ఇర్రేగేపను పరిస్థితులను కనుగొనుటకై విచారణసంఘము చేర్పరూపవలయునను తీర్మానము నిన్నటిదినము మద్రాసు శాసనసభలో నామోదించబడెను. విచారణసంఘములు పెక్కు చేర్పడుటయు, రిపో

ర్టులను ప్రచురించుటయు పరిపాటియయినది. కాని, ఫలితము మృగ్యమగుచున్నది. నూతన విచారణ సంఘమువలన నెంతవరకు లాభముండునో చూడవలయును.

లాలా లజపతిరాయిగారు
లాహోరు, ఫిబ్రవరి 5 - తేజభక్త లజపతిరాయిగారు లాహోరు జేరిరి. కేటిరాత్రియే రావల్పిండి, మహాత్మురగలసి కొని కోనాటవలయును ౧౦౦ పదిమందితో బోవుచున్నారు.

హంప్రేగారి యాగమనము
దెల్లి, ఫిబ్రవరి 4 - గడ్, ఫ్రాన్సిసు హరప్రేగారు, కాబూలులో నాంగ్లప్రతినిధి, యాగ్రామమునకు సందర్శనార్థము 20 తేదీన ఉత్తురని చెబుచున్నది.

హైందవ దేవాదాయచట్టము
తిరుచనాపల్లి, ఫిబ్రవరి 4: - ఇప్పటి ననేక మతసంఘములవారు, గవర్నరు జనరలుగారిని చట్టము నొప్పుకొనినందుల కభినందించు తీర్మానములను, పథలలో జేసిరి.

బొగ్గువిచారణసంఘము
జొంబాయి, ఫిబ్రవరి 5: - హిందూదేశపు బొగ్గువిచారణసంఘము, సాత్వ్యము పుచ్చుకొనుచు, నిచ్చుట నున్నారు. యస్. యస్. వాడియాగారిని సంఘమును సభ్యుడగ నెన్నుకొనిరి.

హిందూదేశమున నెగుమతి దిగుమతులు
కాచీ, ఫిబ్రవరి 4 - విదేశములనుండి జనవరి నెలలో రు 2,98,00,000/- ల పరకు దిగుమతిగాబడినది. (కిందటి సంవత్సరముదే మాసమునకంటె రు 4,20,00,000 లు పరకెక్కువ దిగుమతియైనది. నూటికి 54 వంతున దిగుమతి తక్కువయైనది. జనవరి నెలలోనే రు 6,22,00,000/- ల పరకెగుమతిగాబడినది. నిరతి సంవత్సరముదే మాసమునకంటె 1,65,00,000 ల పరకెక్కువ యెగుమతియైనది. ఒట్టల దిగుమతి చాల హెచ్చుగా నీ నెలలో జరిగినది.

మోసము
గూడడునందివివరము కరణముగానుండి పెరియస్వామి పిల్లయను నతడాది ద్రవిడమతము, సిపాయిలవద్దకు బోయి, దిగభానుపై భూతులనిపింతునని జెప్పి, వారివద్ద ధనము పుచ్చుకొనెను. తరువాత దొంగ సంతకమునజేసి పట్టాలనువ్రాసియిచ్చెను. ఈరీతిగ రు 4000లగడించెను చివరకు పట్టుబడివాడుకలెట్లు మెరులు ద్రుహసానతోన్ని సంతకములదొంగతనముగ జేసి నాడు. విచారణయగుచున్నది. చెయిలుమీద నేరమును విడుదలబడినాడు.

తమిళరాష్ట్రీయ మహాజనసభ
తమిళరాష్ట్రీయకార్యనిర్వాహకవర్గమువారి యవసరపథయొకటి మంగళవారము మధ్యాహ్నము గం 2 లకు, కార్యాలయమువద్దనే (నెం 31 రు బ్రాడ్వేయవరము) యాక్రంది విషయములజర్పించుటకు సమావేశమగును.
1. నూలుచందాను వ్యాపిపక్షేయ విషయములు, టి ఆదివారాయూ చెట్టిగారి సహాయము జర్పించుట.
(2) కార్యదర్శులచే చేబడు యితర ముఖ్యవిషయములు.
తమిళరాష్ట్రీయ సంఘమునుగూర్చిన ముఖ్యవిషయములన్నియు. పి. ఎరదరాజులు నాయుడు తమిళనాడు కార్యాలయము, నెం 31 రు బ్రాడ్వేయవరము. అని ప్రాయచిత్రము.

కరెన్సీ సంఘముపై వాడియాగారి యభిప్రాయము
జొంబాయి, ఫిబ్రవరి 4 - ఆర్థికశాస్త్ర జేత్రయగుజేమ్మిట్టి ఆరెష్టేరు వాడియాగారు టైముస్ అపాయిండియా పత్రికకు వ్రాయుచు కరెన్సీ సంఘ మేమాత్రము లాభికరమగు పనిజేయజాలనని యూహించుచున్నారు. వారు రెండు మార్గములను సూచించుచున్నారు. 1 ప్రభుత్వమువారు రూపాయి ఖరీదు 1 పి 4 పెచ్చులక్రింది నుంచుట కొద్దికొనినచో హిందూదేశమున లంకకాలలు నిర్మించవలెను, లేదా హిందూదేశముకు రూపాయిల నెక్కుగడించవలెను, బంగారమును కొంతవరకుపయోగమునకు చెచ్చి, బంగారము యొక్క మారకము భవీదు స్థిరముగ నుంచుట.

నిదేశ వార్తలు

ఇంగ్లండు-ఆరెంట్లైను

శతాబ్దమునుండి మైత్రితో చెలగుట

లీఫీల్డ్, ఫిబ్రవరి 4 — ఇంగ్లండ్ ఆరెంట్లైను శతాబ్దాంతము నిన్నటిదినము దివ్యముగ జరిగెను. లండనులో నున్న ఆరెంట్లైను మంత్రివచ్చెను ఆస్టిన్ చాంబ్లెస్, సర్ ఫిలిప్ కనిలిఫ్ లెఫ్టనెంట్ గవర్నరుడొచ్చిరి.

చాంబర్లెను గారి ప్రశంస

ఆరెంట్లైను ప్రభుత్వమువారు మొదట మనతో మైత్రి సంపాదించి ఒడంబడిక చేసికొని 100 సంవత్సరములనుండి ఎడతెగని స్నేహముతో ప్రవర్తించుచున్నారు. గ్రేటుబ్రిటను తన మూలదనము దెట్టి ఆరెంట్లైనును బాగుజేసికొని దానికి ప్రతిఫలముగ గ్రేటుబ్రిటనులో తన సరుకులను ఆరెంట్లైను సప్లయ్ చేసి యున్నది. అట్లే ఆరెంట్లైను యభివృద్ధి గాంచినన్ని బ్రిటిషువారికి లాభము గలిగినన్ని మాటయే. అందుచే గ్రేటు బ్రిటను ఆరెంట్లైను ఆభివృద్ధిచే చాలవరకు బాగుపడెను.

ఆరెంట్లైనుమంత్రి ప్రత్యుత్తరము

జేల్సు యువరాజు సంవత్సరము ఆరెంట్లైను ప్రభుత్వమువారి, ఆరెంట్లైను ప్రజలు ప్రతిక్షణము ఎదురు జూచుచున్నారు. జేల్సు యువరాజు తన జేశమునకు ఎప్పుడు తిమిరిని సత్కరించుట యగునని తెలియజేసిరి.

ద్వంద్వ ప్రభుత్వము పనిజేయును

లిబరలు ప్రతికయగు మాంచెస్టరు గార్డియన్ అభిప్రాయము

లండన్, ఫిబ్రవరి 2 — భారతదేశాభ్యుదయమును గూర్చి రష్యులూ విలియంసు గారు వ్రాసిన శ్లోక నమనదించి మాంచెస్టరు గార్డియన్ ప్రతిక ఇట్లు దీక్షముగ ప్రధానస్థానమున తెలుపుచున్నది. విలియంసు గారు భారతదేశమువారు భావములకు అంతప్రాముఖ్యము నిచ్చుట తప్పదు. ఇండియాలో పాశ్చాత్యపద్ధతుల నవలంబించి ప్రశాస్త్రాభ్యుదయ ప్రభుత్వమును నెలకొల్పి ప్రయత్నములు వ్యంద్య ప్రభుత్వమును నెలకొల్పి విషయములును అవివేకమని భారతదేశమువారు లెన్నుచుట విలియంసు గారు పొటించుట తప్పని ఎవరో మాంచెస్టరు ప్రతికలో వ్రాసిరి. కానిని పురస్కరించుకొని మాంచెస్టరు గార్డియన్ ప్రతిక ఇట్లునుడుపుచున్నది.

భారతదేశమున వేర్వేలు గోరంతము కొండ తలగజేసి శకునాదమును అతిశయోక్తిగ జెప్పుటగలదు ఇది వారికిచాల ఇష్టము. ఆచారమైంది. చెయ్యలవానికంటె ఎక్కువగ జెప్పరించుటయు సహజమైంది. మనవారు వాగ్దాతులను నమ్మిరెని మోసపోవుదురు.

భారత దేశమును ఎత్రింగిన వారెవరను అట్లునుకొనరు. ఏలన 150 సంవత్సరములు మనము భారతము మీని పాలించితిమి. అందుచే ఎల్లకాలము మనము 300 కోట్లభారతీయులను పాలించగలమని అనుకొనబారింది. భారతదేశమును మనము ఆంగ్లేయులతోడనే పాలించుట లేదు. ముఖ్యముగ చాలవరకు భారతదేశమును ఆంగ్లేయులచేత భారతదేశములచేతను పాలించుచున్నాడు.

ఈ భారత ఉద్యోగులు, సైనికులు బ్రిటిషురాజుపట్ల ప్రభుత్వమున ఎదురొనిరేని మనప్రభుత్వము అంతరించినదన్నమాటయే. సివిలు ఉద్యోగులలో అప్పుడే భారతదేశమువారు నిస్తారము ప్రాప్తిపొందును. అది అబలు సాగవలసినదే. వైస్రాయలును అది ప్రాప్తిపొందును.

పాండు, విల్లండువలె భారతీయులు ఒకజాతిగ నుండవలయు. ఒకజాతియనికొనుకొనబలరన్నమాట నిజమే కాని ఇండియా అంతటను ఒకమత్తము ప్రధానముగనున్నది. ముసల్మానులు ముఖ్యముగ హిందువులకు ప్రతికూలతే ముసల్మాను మతము మీద ప్రతికూలము పలుకుబడిని సంపాదించిరి. ఫిలిఫేలు నెత్తివేయుటచే భారతముసల్మానుల ప్రతికూలజాతియభావములు బలముతగ్గిపోవును.

రాచకేతువలెను ఇండియాలో అడవివేయుటకు ప్రయత్నించుట తప్పు. విద్యాభివృద్ధి జనసామాన్యముతరఫ్ గా చే

యువారు గారనియు వారికి యుద్ధసాంప్రదాయము తెలియదనియు అంగద్రొక్కటకు ప్రయత్నించుట అవివేకము.

మనఅధికారులు వారిని శాంతింపజేయుటకంటె ఎక్కువ ప్రయత్నముగ జనసామాన్యమును భారత రాచకేతువేత్తలు ఉద్రేకపూరితులుగ చేయుగలరు. ప్రజలకు ఆవేశపగులుగ జేయుగలరు బ్రాహ్మణులు సైనికబలమునుపయోగించుకొనబలరని గాని నివేదించలేదనిగాని అనుకొనువారు భారతదేశచారియను ముగల క్రొత్తగ వ్రాయవలసినదే.

ద్వంద్వప్రభుత్వము పనిజేసినది అది ఇంగ్లండు పనిజేసినది లదనే మాచిం చుచున్నది ఇండియాలో మనము ప్రవేశపెట్టి నీ ఆర్యుల సంగతులలో ఈ ద్వంద్వ ప్రభుత్వముగూడ పనిజేసి ముఖ్యముగ నిలుచును.

రెయిసులూపతనము

లండన్, ఫిబ్రవరి 1. — మొయసానుకు పోవలెనని రెయిసులూను అబ్దుల్ కరీం గారు ఉత్తమపు జేసెరట పలకీలో బయలుదేరి పోయిరట. ఇతనిపేరు నలుగురు బానిసలు చదుదొచిరి. ఇతని పేరుంబయి తడవటలోనే యుండును.

ఈజిప్టు ఎన్నికలు

లండన్, ఫిబ్రవరి 3 — లూయిసు ప్రధానమంత్రియగు సర్వకుపాషా (లిబరలు) ఆడిపాషా (కాన్స్టిట్యూషనలిస్టు) ఈ ఎన్నిక సంరంభమునకు కారకుడై దేశీయులను నిదికు పాషాగార్లు ఎల్లరు డెలిగేటులు, ఎన్నుకొనబడిరి. నిన్నటిదినపు ఫలితములు జగలు పక్షమువారికి జగలు పక్షేయలకును తృప్తికరముగ నున్నవి. ఎల్లరు డెలిగేటులలో జగలు పక్షము ఎక్కువలేదని లిబరల్సు, కాన్స్టిట్యూషనలిస్టులు తెలుపుచున్నారు చాలమంది ప్రముఖులగు జగలు పక్షమువారు ఓడిపోయి లిబరల్సు, కాన్స్టిట్యూషనలిస్టు సభ్యులందరును ఎన్నుకొనబడిరి. అందుచే చిగురికి తమకే ఎక్కువలయుండుననుకొనుచున్నారు. మాయోపాయమును బహుటచే, తాను ఓడిపోయి నేడనలు అసీజ కోర్టు అధ్యక్షుడు తలాకపాషా గారు నెట్టు తలపించెనని జగలు పాషాగారు నిర్ధారణగ జెలుపుచున్నారు.

పరిశ్రమలను గాపాడుట

పన్నులు విస్తారముగ వేయబడివు

వర్తకసంఘమువారి విధానము

లీఫీల్డ్, ఫిబ్రవరి 4 — పోటీ తేరుండ పరిశ్రమలను గాపాడుటకు వర్తకసంఘమువారు తయారుజేసిన విధానమును నిన్నటి మంత్రివర్గపుసభలో ఒప్పుకొనిరి. దిగుమతిపన్నులపై జేయవలెనని నూచించి చిన్నపరిశ్రమలకును, జాతీయ ప్రాముఖ్యము విస్తారములేని పరిశ్రమలకును, సమర్థత లేని పరిశ్రమలకును సహాయము చేయరు. ఆర్థిక చట్టములలో అధికారమంతయు కామన్వెల్త్ పాత్రగతులను. విచారణ సంఘమువారి నివేదికను పరిశీలించుటకు తెలియుచుండును. కాని పరిశ్రమ గతుక చట్టములంద కొన్ని జేర్చబడి గాపాడబడునని ఈవినింగు స్టాండర్డు పత్రిక వాకొనుచున్నది.

బ్రిటిషు మంత్రివర్గము

కార్యక్రమము

లీఫీల్డ్, ఫిబ్రవరి 4 — మరల నేడు మంత్రివర్గపు సభ జరిగెను. కర్ణాట ప్రస్తుత వచ్చెను. మంగళవారము వార్తాపాటు సమావేశమగును. ఆసభ కార్యక్రమములు పూర్తిజేసిరి. అంతర్వీక్షమండలి యుగాములను గూర్చియు గ్రేటుబ్రిటనుకు ప్రెంచివారీయలసిన అప్పునుగూర్చియు ఇవ్వవలసిన ప్రత్యుత్తరమును మంత్రులు చర్చించిరి.

ఆస్ట్రేలియా యువకులు

వేల్సుయువరాజు ఆదరించుట

ఆస్ట్రేలియానుండి వచ్చిన 140 మంది యువజనులను యువరాజు సత్కరించెను. వీరిమధ్య ఇంగ్లండులోను, పడమటి యూరపులోను సంచారము సత్వరము. తాను ఆస్ట్రేలియాలో హాయిగ గడపినట్లులే ఈయువకులుగూడ ఇచ్చు గడిచెనగు గాక యని జేల్సు యువరాజు గారు నడిచిరి.

డబ్లినులో ఆయుధములను

బట్టుకొనుట

మోటారుపనివానిని చెఱసాల కంపుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 2. — ధూమిలోపల డబ్లినులో కొన్ని ఆయుధములు దొరకెను. ఒక 1/2 టన్ను బాంబులను టి వస్తువులును 82 చేకోశములును 19 పిస్తోళ్లును 1000 గ్రూటాలు, మందుగుండు సాముగ్రి దొరకెను. ఇవన్నియు లై సెన్సు జేకుండ దగ్గర ఉంచుకొన్నందులకు మోటారు పనివానిని చెఱసాల కంపు 20 పానులు అపరాధమును విధించిరి.

ఇండియాకు వైమానిక వయనము

కలకత్తా రంగూనుమార్గము

వైమానికనాయకుని ఉత్సాహము

లీఫీల్డ్, ఫిబ్రవరి 4 — ప్రతిసంవత్సరము ఆగమగు 8 నెలలు కలకత్తా రంగూనుకు వైమానిక పక్షమును పూర్తిగ ఏర్పాటు జేయుటకు పిలవసని సర్ విలియం నెప్టెక్ బ్రాంకింగు గారు రంగూను వర్తక సంఘమువారి. ఎదుట తెలియజేసెరట తక్కిన నాయకులములకు ఈ 8 నెలల ఆనుభవమునుబట్టి జేయవలసియుండుననిని నుంచి వాచకాలకున గంటకు 30 మైళ్లు బోవు విమానముల నేర్పాటు జేసెవరకు. వచ్చే సంవత్సరాంతరమున షెడ్డు విమానములు రెండు తయారుగ నుండునని బ్రాంకింగు గారు అంచనా జేసిరి.

గ్రీకు మతగురువును

వెడలగొట్టుట

మెంచిన ప్రతికల వ్యాఖ్యలు

పార్సిస్, ఫిబ్రవరి 2. — తక్కిన గ్రీకు మతముపట్ల రేగుచున్న యుక్తమునకు .డి ప్రారంభమునను దీనినే అతి శయోక్తిగ జాతీయభావ ముచున్నారనియు పిగరో ప్రతిక వాకొనుచున్నది. ల్యోగలోనే ఈ అందోజనమంతయు అంతరించును. సకాలములో పనిచేయుటకు జాతిసమితి ఇమిడిక గలదిగాదు. నిదానముగ ప్రాంగ్ బ్రిటిషుపలుకుబడి మంచినని జేరుగల్గును.

గ్రీకుమతాచార్యుడు సలోని కావరాగా నే మైనికమర్యాదలతో ఆహ్వానించి.

నల్ల మందు సభ

ఆంగ్లో అమెరికను విభేదములు

అంతరించుమార్గము నరయుట

జనీవా, ఫిబ్రవరి 4. — తయారుజేయు నల్లమందును (వర్టెటె నల్లమందు) పూర్తిగా ఉపయోగించరాదను మరతులకు 10 సంవత్సరములలో అమలులో తెట్టుటకు అమెరికనులు కొన్ని సూచనలను గావించిరి. ఈ 15 సంవత్సరములు ఏ తేదీనుండి ప్రారంభమగునో తెలియవలెనని గ్రేటుబ్రిటను, ఫ్రాంసు, జపాన్, పిన్లండు, యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రతినిధులగుల సంఘమువారు చర్చించిరి. ఆంగ్లో అమెరికను భిన్నాభిప్రాయములను సమన్వయింపజేయుట కాలోచించిరి గభ్యులకు అంగీకారము గుడరలేదు. 16 సభ్యులు గల సమిష్టి సంఘమువారికి తెలియ జేసెదరట.

అమెరికను బ్రిటిషుమంత్రిప్రాయమును సరిపుచ్చుటకు జపానుప్రతినిధి ప్రయత్నించెను. 15 సంవత్సరములకు బదులు 18 సంవత్సరములలో నిషేధించుటకు అమెరికనుప్రతినిధి అంగీకరించెను. ఇంతకంటె ఎక్కువేదియు జరుగ లేదు.

బ్రిటిషునాయక సమిష్టును వదలలేదు. పిన్లండుప్రతినిధి బ్రిటిషుమంత్రిప్రాయమునే ఆమోదించెను.

ఇదవరకు అంతయు అమెరికాపక్షమున్న తటస్థరాజ్యములన్నియు ఒకదానిచెనుక ఒకటి అమెరికనులపక్షమే అవలి ప్రక్క జేరుచున్నారు. అమెరికనులపక్షము చాల తక్కువగ నున్నదనుచున్నారు.

భారత శాసనసభ

బెంగాలు ఆర్డినెన్సు తీర్మానము

అధిక సంఖ్యగల వోటులచే తీర్మాన మామోదింపబడినది.

శీర్షిక, ఫిబ్రవరి 5:— భారత శాసనసభచే నిర్దేశించబడిన శాసనముచే బెంగాలు ఆర్డినెన్సును రద్దు గావించవలయునని సి. దొరస్వామిఅయ్యంగారిచే ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానము నేటిసాయంత్ర మూడు గంటలకు వోటుకు బెట్టబడినది. అనధికారులవార్ష ధ్యనులు చెలరేగుచుండ, తీర్మానము అధిక సంఖ్యాగుల చే అంగీకరింపబడినది. తీర్మానమునకు అనుకూలముగ 58 వోట్లును బ్రతికూలముగ 45 వోట్లును సభ్యుల చే వేయబడినవి.

ఫలహారానంతరము శాసనసభ తిరిగి సమావేశమయ్యెను. మధ్యపాననిచ్చే ధ్యమున కనుకూలమైన తీర్మానమును హాజరైన వారందఱును ప్రతిపాదించిరి. బెంగాలు ఆర్డినెన్సు తీర్మానముపై చర్చ పూర్తిగావించబడుటకు ఫలహార తీర్మానము (ప్రతిపాదించిన) చర్చ తిరిగి ప్రారంభము గావలయునని నిర్ణయముగావించుకుండగనే పరిశీలన గారి తీర్మానముపై చర్చ నిర్విఘటనముగా ప్రతిపాదనకు హారతము సమాధానమియ్య అవకాశము నీయకుండుటచే సర్ జేకెట్టుగారు యాభ్యుక్తముపదధరించి నిరసించిరి. మధ్యపాన నిషేధముకొరకు వెంటనే శాసనసభాగృహము గావించుటకు సభ్యులు చురుకుగా లేరనునట్లు దోచుమన్నదని జేకెట్టుగారు చెప్పిరి.

పండిత మోతీలాలు నెహ్రుగారు

బెంగాలు ఆర్డినెన్సు తీర్మానముపై నిర్ణయించబడిన చర్చ పండిత మోతీలాలు నెహ్రుగారిచే ప్రారంభింపబడినది. పండిత నెహ్రుగారు ఒక గంటకుంటే అధికముగ మాట్లాడిరి. బెంగాలు గవర్నరు మెంటువారియొక్క బూటకమును చెల్లుటయెవారి ముఖ్యోద్దేశమని నెహ్రుగారు పట్టిరి. సాక్షులు సేరస్థులపై సాక్ష్యమునిచ్చుటకు వచ్చుటలేదనియు, జూరి, పంచాయతీదార్లు, డెడరింపబడుచున్నారనియు, మామూలు శాసనముల ప్రకారము న్యాయము దొరుకుటలేదనియు మొదలగు కారణములచే బెంగాలు ఆర్డినెన్సు నిర్దేశించబడుటకు గల కారణములను చెప్పుచు నెహ్రుగారు ఉపన్యసించుట మొదలిడిరి. ఆర్డినెన్సు ప్రయోగమును సమర్థించుచున్నట్టియు ప్రభుత్వముచే క్రోడీకరింపబడిన కేసులన్నియు, సాక్షులు సాక్ష్యమునిచ్చుటకు గాని, పంచాయతీదార్లు, డెడరింపబడుచున్నారనిగాని అన్యాయము వాటిల్లినదనిగాని యిందొక్క కేసునుందు రుజువుపడలేదని నెహ్రుగారు బట్టిరి. రుజువు కాక పోవుటయేగాక, అరాచక సేరములను అణచుటకు వంగరాష్ట్రీయులు ప్రభుత్వమునకు దోడ్పడుచున్నారనియు, సాక్ష్యమును దయచేయుటయందు పోలీసువారి దుర్మితయు, అన్యాయమును వెరవని ప్రవర్తనయు రుజువుపడలేదనియు పండితుడు నుడిచెను. మామూలు శాసనముల ప్రకారము గ చేయబాలనిదేయు ఆర్డినెన్సువలన నిర్దియబడెను. ప్రభుత్వమునకు ప్రతికూలమైన ప్రచండ ప్రచారమును గావించుటచే దత్తుగారు అరెస్టుచేయబడిరిన వంగరాష్ట్ర శాసనసభ సమావేశమందు సర్ హ్యూస్టన్ డెన్ గారు బ్రహ్మకొనిరి. అది నిజము. సర్ రిజ నాల్డుగారు చెప్పినట్లు ప్రేరేపకర్తలు (Agents provocateurs) దీనికంతకును కారకులు. రాజప్రతినిధిని తిరిగి ప్రధానన్యాయమూర్తిగ నియమించినయెడ, ఆర్డినెన్సు గావించుటకు వెలుపబడిన సాక్ష్యమును, సమర్థనగలిగి కాదని ప్రో నివేదించునని పండిత మోతీలాలు నెహ్రుగారి విశ్వాసము.

పోలీసువారు తేజవీరసాక్ష్యము అతికల్పన భూయిష్టమైనవైయున్నప్పుడు దేవమాతలైన నా న్యాయమగుతీర్పు నీయబాలరు. బెంగాలు ఆర్డినెన్సుపై పండిత మోతీలాలు నెహ్రుగారు ప్రతిపాదించబడినవిల్లును రాజప్రతినిధి అంగీకరింపకపోవుటచే రాజప్రతినిధి కట్టిచాక్కులేదని పండితుడు ధిక్కరించెను. అసాధారణపరిస్థితులు అనగాతిరుగుబాటు మొదలైన స్థితి లుదయించినగానిరాజప్రతినిధి ఆర్డినెన్సులను ఖాయముజేయుటకుగాని రద్దుచేయుటకుగాని యావత్తు బాధ్యతయు భారత శాసనసభదియై అనిపండిత నెహ్రుగారు గంభీరముగ బట్టిరి.

సర్ చార్లెసు యిన్నిసుగారు

వంగరాష్ట్రముందు కొంతవరకు కుట్రగలదని పండిత మోతీలాలు నెహ్రుగారు గంభీరించుచున్నారనియు కుట్రలవిస్తారముగ వ్యాపించియున్నవని సి. ఆర్. దాసుగారు చెప్పుచున్నారనియు సర్ చార్లెసు యిన్నిసుగారు చెప్పిరి. అట్లుచుట్టుటచే దాసుగారిప్పుడు విచారింపవలయును. (ప్రభు) విప్లవవిద్య మునుగురించి ప్రభుత్వమునకు యిరువది సంవత్సరములయెడలి

అనుభవముగలదు. మామూలు శాసనప్రయోగముల వలననే యీ విద్యమను అణచివ్రేయుచున్నది. యిప్పుడో, యిప్పుడో యీ విద్యమను అణచుటకు సాధారణ శాసనములను ప్రయోగింపక దప్పనిపరిస్థితులు వంగదేశమున దెల్లవను బయలుదేరునని ప్రభుత్వమొకగును. ఉపద్రవమును తలగించుటకు పోలీసువారును పోలీసుగారును (పాణితులను దెలిసి దీనికొనుచున్న చర్చ తన ఎల్లరును వారిని అభినందించవలయునని యిన్నిసుగారు నుడిచిరి. (పార్లమెంటు) అధికారులెగాక ప్రాంతీయ న్యాయమూర్తులు చంద్రవార్లరు, వీచిక్రాభ్యుగార్లు నైతము మామూలుచట్టము అరాచకలను అణచుటకు బాలనిచెప్పిరి. ఈ న్యాయమూర్తులు సుమారు 806 సేరములను బరీక్షించి ప్రత్యేక శాసనముల ప్రత్యేక పరిస్థితుల దావశ్యకమని చెప్పిరి ఈ అభిప్రాయము సరియైనది గాదనెదరా?

అమర్యాదచేయు లేదు

భారత శాసనసభ్యులతో ఆర్డినెన్సు విషయమున రాజప్రతినిధి సంప్రదింపకుండుటచే రాజప్రతినిధి భారత శాసనసభకు అగౌరవం కల్పనని దలంపవలన రంగారాయలగారికి యిన్నిసుగారు చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువలించించుచున్న కార్యక్రమము నెరవేరుటకు రహస్యము ప్రథమ దిగ్విజయ కారణము. సహాయ సంఘముగా, నాయకులుగాని, పండిత మోతీలాలు నెహ్రుగారినిగాని సంప్రదించినయెడ, వారు మామూలుచట్టములు అరాచక సేరములను అణచుటకు చాలనని చెప్పినయెడ, వారి అభిప్రాయము ప్రకారముగ ప్రభుత్వమునడిచినయెడ, బాధ్యతదారితనము వారిదిగాని పండితునిదిగాని కొంతమంది చెప్పిరి. ప్రజలజీవనముతో ప్రభుత్వము జూదమాడుచున్నదని రంగారాయలగారు దొరతనముపై సేరమును మోపుచున్నారు. వారు వంగరాష్ట్రవా ప్రభుత్వమైనయెడ గాని వారిపుత్రుడు విశ్వవిద్యాలయముందు విద్యనభ్యసించుచున్న గాని రంగారాయలు గారిట్టి విపరీతపరిస్థితులందేమి చేసెదరని యిన్నిసుగారుడిగిరి. విప్లవవిద్యమనుదలి సభ్యులనివారిపుత్రుల నెవ్వరు ఉరికింపబడెదరా? యని తిలకింపుచు వంగరాష్ట్రముందు భవభ్రాంతులు గనున్నారు. పార్టీ వివక్షత భవములను బాటింపక తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ వోటుచేసే సభ్యులు ప్రభంచమునకు వారి భీమిశేషమును చాటించవలయునని సర్ చార్లెసు యిన్నిసుగారు హెచ్చరించిరి.

టి. సి. గోస్వామిగారు

విద్యార్థులు పాఠశాలలందు యేవిషయమైనను బాగుగ సమర్థించి వారవాదము సరియైనదని సమర్థించెదరు. అట్టియోగ్యతయైనను బెంగాలు ఆర్డినెన్సు పొందబాలకున్నది. ఏవిషయములపై వారు నిర్బంధింపబడిరో ఆవిషయములగురించి బహిరంగముగ న్యాయస్థానముందు ప్రాచుర్యముగాని ఆవిషయములను సాక్ష్యమని బిల్లులుతెగదు. రాజనీతిచే విప్లవకారులను దయచేయుచున్న ప్రభుత్వముగూడ ఖండింపబడినగాని వారు విప్లవకారులను ఖండించుట కియ్యకొనరని గోస్వామిగారు చెప్పిరి.

అగ్రామహుస్సేసుగారు

పానుల సంరక్షణముకొరకు బెంగాలునందు ఆర్డినెన్సు అమలునందుండవలయునని వారి సంఘమువారు గోరుచున్నారని అగ్రామహుస్సేసుగారు బట్టిరి.

దొరస్వామిఅయ్యంగారి సమాధానము

తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ వెలుపబడిన వాదములకు సమాధానమును దొరస్వామిఅయ్యంగారు యిచ్చిరి. బెంగాలు ఆర్డినెన్సు రాజకీయధర్మస్పృహ త్రవారముగ విరుద్ధమైనదనియు అరాచక కొరివిదయ్యమును బట్టుకొనుటకు ప్రభుత్వము ప్రయత్నించుచున్నదనియు దొరస్వామిఅయ్యంగారు బట్టిరి.

సర్ అల్లెగొండరు మడ్డిమెనుగారి హెచ్చరిక

బెంగాలు ఆర్డినెన్సు విషయమునగావించబడిన చర్చయందు దలివిషయములను సంగ్రహముగ చెప్పి అంతరాత్మ ప్రబోధము ప్రకారముగ తీర్మానముపై వోటుచేయువలసినదని సభ్యులను హెచ్చరించి ప్రతికూలముగ వోటుచేయుట యన విప్లవకారుల, దుండగుల చేయుచున్న ప్రేరేపించుట కంటివ సందేశమని సభ్యులెరుంగవలయునని సర్ అల్లెగొండరు మడ్డిమెనుగారు బట్టిరి. (కాదు, కాదు అనుకేసు) తీర్మానముపై వోటుగావించబడినది. తీర్మానమునకు అనుకూలముగ 58 వోట్లును, ప్రతికూలముగ 45 వోట్లును వేయబడినవి. అనధికారుల వార్ష ధ్యనులు చేయుచుండ తీర్మానము అధిక సంఖ్యాగులసభ్యులచే నామోదింపబడినది చెల్లుబడినది. సోమవారమువరకును భారత సామ్రాజ్య శాసనసభ సమావేశము నిల్చి వేయబడినది.

బెంగాలు ఆర్డినెన్సు తీర్మానముపై వోటువేయబడిన సభ్యుల జేరులుగల పట్టి:—

తీర్మానమునకు అనుకూలరు—58

ఆర్. శి వస్వామి అయ్యరు, రామచంద్రరావు, రంగారాయరు, హరిచంద్ర విషయన్ దాసు, పటేలు, సర్ పురుషోత్తమదాసు తామరదాసు, జిన్నా, వివేచంద్రపాలు, రంగస్వామి అయ్యంగారు, వెంకటపతిరావు, నియోగి, సుమేధు జోషి, రెడ్డి, మణ్సుగంచెట్టియార్, యం. కె. ఆచార్య, దొరస్వామి అయ్యంగారు, కెల్కార్, రామఅయ్యంగారు, డాక్టరు జీలానీ, మాలవిసయ్యర్ ముర్తజి, డాక్టరు కె. జి. లూథరా, కారు, జమ్నాదాసు మెహత, సెక్రటరీ భాయి లాల్ భాయి, అలిముజ్జామిన్ చాధురీ, గోస్వామి, యన్. సి. ఫోఫ్, అమరనాథరత్న, క్యాబాలిబుల్ కరీం, కుమారశంకరరాయి, మంథు దయాల్ మిశ్ర, అభయంకరు, డాక్టరుదత్త, యం. యన్. ఆసే, సమయ్యలూను, పండిత వదనమోహనమోహన్, లాలాహన్ రాజ్, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, గయాప్రసాదసింగు బి. దాసు. పండిత మ్యమలూలు నెహ్రూ, యస్వల్ భాను, రంగయ్యరు, డాక్టరు కెల్లెలూర్ నెహ్రూ, చామకలాల్, జోషి, పండిత నీలకంఠదాసు, సర్ ఫరాజ్ హుస్సేనుఖాను, మాలవిమహమ్మదుషఫీ, కుమార్ గంగానందసింహ్, దే. కి. ప్రసాదసింహ్, నారాయణదాసు, పండిత హరకరన్ నాథమిశ్ర, మామహమ్మద్ యూహా, సాదక్ హసన్, కె. కె. చంద, రాజాభుజిన్ అలీ ఖాను, సయ్యద్ గులామ్ అబ్బాస్, సర్దార్ కార్కర్ సింగుగార్లు.

తీర్మానమునకు ప్రతికూలరు—45

సర్ గార్డన్ ప్రేజర్, డబ్లియం. యన్. జెవిల్సన్, సర్ కే. బెల్ థోమస్, సర్ డి. ఎ. దలాల్, జె. బుట్ట, కాన్సు, పైక్, కర్నల్ కాశ్యప్, లెక్ డెన్, కార్త్రీ, యం. కె. మేకన్, అకామహస్సేను, దువాల్, మాలవి అబ్దుల్ కాసీమ్, అబ్దుల్ నూసిమ్, స్లెమింగు, యం. సి నాయుడు, మెగ్గలమ్, ఆర్. ఎ. విల్సన్, సర్ హెకార్ (ట్రానియన్, సర్ జోసెఫ్ కార్మ, సర్ మూసేం త్రనాథమిశ్ర, సర్ అల్లెగొండరు మడ్డిమెన్, సర్ జే. కె. ల్లా, సర్ చార్లెసు యిన్నిసు, డాక్టరు హైదరు, ఆఫియర్, కార్వల్, డెన్విన్ ప్రే, ల్లో, టామ్కెన్సక్, సిమ్, యమ్. బ్రూక్ విలియంసుగ్రహం, బర్డన్, నవాబు సర్ సాహెబ్ బాదా అబ్దుల్ కరీమ్, యన్. యన్. సింగు, హడ్సన్, సయ్యద్ మహమ్మద్ యిస్మీల్, కపైన్ ఆబాఖాను, చాత్తెయ్య, కర్నల్ గిడ్డి, కపైన్ హిరసింగు, మామగ్రేపు గార్లు.

తరుసులు—2

హాజీ నర్సాన్, కదిరజ్జీను మహమ్మదుగార్లు.

(అ. ప్రె.)

బొంబాయి వర్తకసంఘము

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 5:— వి. గంధము యమ్. యల్. సి. గారును, జే. ఏ. కే. యమ్. యల్. సి. గారును, బొంబాయి వర్తకసంఘమున కధ్యక్షుడుగను, ఉపాధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొనబడిరి.

బర్యాశాసనసభ

రంగూను, ఫిబ్రవరి 5:— బర్యాశాసనసభ యీ సందర్భిర. పుటాదాయ వ్యయపట్టికను బరీక్షించుటకు, మార్చి 18 వ తేది ని ప్రారంభించును, సభ ఫిబ్రవరి 28 వ తేదిని గూడును,

మదరాసు శాసనసభ

నేటి శాస్త్రము

గోదావరి క్రిష్ణా డెల్టాలయందు నీటిపారుదల డ్రైనేజీ అభివృద్ధి జేయుట

పోలీసు శాఖయందు తియాసంఘ ప్రాతినిధ్యము

నేటి ఉదయము 11 గంటకు మదరాసు శాసనసభ దిల్లీ బిల్ యల్. డి. స్వామికృష్ణపిళ్లైగారి యాభివృద్ధిము (క్రింద సమావేశమై అధికారతర కార్యక్రమమును చర్చించిరి.

ప్రశ్నోత్తరసంతకము యన్. ముత్తయ్యమొదలియారు గారు వేరొక అత్యవసరముగు విషయమును విచారించుటగాను సమావేశకార్యక్రమమును నిలుపవలసినదిగ ఉపపాదించుచు అందులకు గల కారణముల నిలుపు వివరించిరి.

శ్రీ జ్యోతి బిల్లు యందు సాగుజేయబడిన భూములపై గూడ అధికముగు భూమిశిస్తును విధించి వసూలుచేయుటవల్లన, ముజరా దరఖాస్తులు నిరాకరింపబడుటచేత, చాల భాగము భూములు సాగుబడిలేకయు, సాగుచేసిన భూములందు బాగుగ పంటలు పండనికారణమున గలిగిన పరిస్థితుల నాలోచించుటకు గాను సభాకార్యక్రమమును నిలుపవలసినదిగ ఉపపాదించిరి.

అధ్యక్షులు ఉపపాదన సక్రమముని అంగీకరించిరి.

గౌ. లామెంబరుగారు ఉపపాదన ప్రవేశపెట్టుటకు తమ కేమియు ప్రత్యేకముగ ఆక్షేపణ లేదనిరి.

ఏ రామస్వామి ముదలియారుగారు ఉపపాదన ప్రవేశపెట్టుటకు ఆక్షేపించుచు శని వారము నాడు పలు పురు సభ్యులు రాజాలర నియు నేడు ముఖ్యముగ అధికారతర కార్యక్రమము చర్చింపబడ గోరుచున్నారని గాన ప్రస్తుతా ఉపపాదన తీసుక రాదగదనిరి. సి. వి. యస్. సరసింహరాజుగారు ఉపపాదన నేడు 2 గంటలకే చర్చింపబడుట కంగీకరించిరి.

పిదప అధ్యక్షులు ఉపపాదన నేడే 2-30 గంటలకు చర్చింపబడుట కనుమతించిరి.

పోలీసుశాఖయందు తియాసంఘమువారి ప్రాతినిధ్యము

పోలీసుశాఖయందు డిప్యూటీ సూపరిండెంటు మొదలగు ఉన్నతోద్యోగములందు తియాసంఘమునకు సంపూర్ణ ప్రాతినిధ్య మొసంగవలెనని ఈసభవారు ప్రభుత్వమువారికి శిఫార్సు చేయుచున్నారు.

రా. బి. పి. రామన్ గారు ప్రతిస్పాదన ముపపాదించిరి. గోపాల్ గారు ఉపపాదనను బలపరచుచు తియాసంఘము వారు మలబారునందు అధికసంఖ్యాకులనియు, మాషిఖా తిరుగు బాటునందు ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడిరినియు వారికి ఇతర సంఘములతోబాటు ఉద్యోగములందభివృద్ధి వొసంగవలెనని పలికిరి.

ఆర్. శ్రీనివాసగారు:—“తియాసంఘము” పిదప చైరమా, ఈమన, పరియ, నాయరసంఘములగుడ జేర్చవలెనని సవరణ నుపపాదించుచు వై వివరింపబడినవారి పరిస్థితులును ఒకేవిధముగ నున్నవని.

జె. ఏ. సల్మానుగారు సవరణను బలపరచిరి.

దిల్లీ బిల్ యమ్. క్రిష్ణనాయరుగారు ప్రథమఉపపాదన నామోదించుచు సవరణ నాక్షేపించిరి.

తియాసంఘమును పలుపురు విద్యావంతులు గలవనియు, సవరణయందు పేర్కొనబడిన ఇతర సంఘములందు ఉన్నతోద్యోగములకు తగిన నభివృద్ధిగలవారలు లేనందున ప్రభుత్వమువారి సవరణను అంగీకరించిన ఉద్యోగముల కర్తృలగువారు అభివృద్ధిచేత తీర్మానము వృధయగునని పలికిరి.

గౌ. లామెంబరుగారు ప్రత్యుత్తరమొసంగుచు తీర్మానమునందు నివరించిన సంఘములందు ఉన్నతోద్యోగములు అర్హులవారికియబడదనని నిశ్చయములేమయు గావించియుండలేదు. ఏసంఘముందుగాని ఉద్యోగమునకు అర్హులవారికి ఎట్టిభేదము లేదయే అభివృద్ధి ఈయబడును. ఇప్పటికి ప్రభుత్వోద్యోగములందు బ్రాధ్యక్షుల పదవులతో కొందరు తియాసంఘమునకు కేంద్రీయవారుగలరు. కావున ప్రస్తుతా తీర్మానవిధమున అంగీకరించుటకు వచ్చుచు, ప్రస్తుతముపోలీసుశాఖపై ప్రభుత్వము వాపరిపా పరిపాలనాహక్కులు ఉద్యోగనిర్ణయసంఘము (స్టాఫ్ సెలెక్షన్ బోర్డు) నకు వదిలియున్నారు. తియాసంఘము దేవరైన గొప్పఉద్యో

గమునకు అర్హులగువారుండిన ప్రభుత్వమువారుగాని, స్టాఫ్ సెలెక్షన్ బోర్డువారుగాని అట్టివారికి అభివృద్ధినియుట కట్టిపందియు మలేదు. కావున ఉపపాదనకు తమ ప్రతిపాదన నుపసంహరించుకొనగోరదను.

పిదప ఉపపాదన ఉపసంహరించుకొనబడెను.

వీరయ్యగారు తియాసంఘముతరువాత అంత్యజాతులనుగూడ జేర్చవలెనని సవరణ నుపపాదించి ఉపసంహరణను కాక్షేపించిరి.

సవరణలన్నియు వోటునకుపెట్టబడి వీగిపోయెను.

క్రిష్ణా గోదావరి డెల్టాలయందు డ్రైనేజీ

నీటిపారుదల అభివృద్ధి

“క్రిష్ణా, గోదావరి డెల్టాలయందు డ్రైనేజీ, నీటిపారుదల సభివృద్ధిజేయుట కొక విధానము నేర్పరచుటగాను అధిక సంఖ్యాకులు అధికారతరులగు గల విచారణసంఘమును నియమించుటకు గాను ప్రభుత్వమువారికి శిఫార్సు చేయుచున్నారు.

శ్రీయ్యగారు:— వై ఉపపాదన సల్యము క్రిష్ణ గోదావరి రెండు జిల్లాలందును ఇరిగేషను ప్రారంభములో డ్రైనేజీ విధానము ప్రథమమున ఉన్నట్లు కనుపించదనియు, ప్రదేశము సరిగలేక పోవుటచేతను, వ్యవసాయమునకు పూర్వమే వర్షముకు రియూటచేతను, పెక్కుకొప్పుడు నీరు ముందుగ కాకసాగుబడి వికషిప నీరువచ్చుటచేతను చాలనవ్వముగలుగుచున్నది. కృష్ణా గోదావరికి అటునిటు నుమారు 40 మైళ్లలో పొన్నేరి సరస్సు గలదు ముందు నీరంతయు సరస్సునకు పోయి అచటనుండి కాలువలమాలముగ సముద్రమునకు జేరును. ఈకాలువలు చాలచిన్నవి. వీనిని మరమ్మత్తుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారి రెట్టి ప్రయత్నము జేయుటలేదు. అందువలన రైతులకు లభించు నష్టముగలిగి వారికి ప్రభుత్వమువారు ముజరాగూడ నొసంగుచున్నారు. అచ్చటి డి. పి. డబ్లియు, కాఖవారి నీకాలువల మరమ్మత్తు జేయగోరవ వారు ప్రభుత్వమువారు ధనము నొసంగలేదనియు, అందుచే తామేమిజేయబాలమని జెప్పుదురు. నీటివనతి సరిగలేనందున సాధారణముగ ముందు సాగుకు అఖరు సాగుకు చాల నష్టమువాటిలుచున్నది. మొదటిపంటకు రెండవపంటకు రుకీలు లేకాడెందును. కావున మరమ్మత్తు అత్యవసరము. ఈరెండు జిల్లాలయందును చాల అధికముగ ఆదాయము ప్రభుత్వము వారు రాబట్టుకొనుచున్నారు. ఇటీవల ఆముకట్టులకు కొన్ని లక్షలరూపులను వసూలుచేసిరి. కావున ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము నంగీకరించి ప్రజలసౌఖ్యముల గాపాడుదురని తలంచెదనని పలికిరి.

పి. అంజనేయులుగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు రుగు నీటివిధానము ఉత్తరస్కంధములందు ఉపేక్షింపబడుచున్నదనియు, నియమింపబోవు సంఘము అధికసంఖ్యాకులనునే గాని ప్రజలకష్టములు చక్కగ విచారించబడవలసినయ్యె. పలికిరి.

గౌ. లామెంబరుగారు:—ప్రత్యుత్తరమునొసంగుచు ఈ విషయమునకు బట్టెలుచ్చుచుండు పెద్దిరాజుగారి ఉపస్థానములను చాలపొయ్యి మొసంగబడినది. అధికారతరులసహాయవిషయములో తీసుకొనుటకు మేము ప్రయత్నించుచున్నాము. 1917 సం॥ నుంచి ప్రభుత్వమువారు క్రిష్ణాగోదావరి డెల్టాలయందు డ్రైనేజీస్కీములను ప్రయోగింపజూచుచునేయున్నారు ఈజిల్లాలనుంచి అధికముగ ఆదాయమువచ్చుచున్నమాట యథార్థమే.

వెంకటరత్నముగారు:—ఈ డెల్టాలయిన పెట్టుబడి మొత్తముపోగా ఎంతమిగులునో జెప్పవలరా? గౌ. లామెంబరుగారు:—నేనాసంఖ్యల వొసంగలేను. ఈ విషయములో రాజధానియంతయు మొత్తముగ విచారించబడును.

ప్రస్తుతపట్టుముక్రింద నియమించబోవు సంఘము సహసంఘముగ కూడ పనిజేయును. వేరొక చట్టమును నియమించుటకున్న నిదియే యుత్తమునని తలంచెదను. అందులకు తగు సౌకర్యములన్నియు జూడబడును కావున ఉపపాదన నుపసంహరించుకొన గౌ. సభ్యుని కోరుచున్నాను.

లామెంబరుగారు గావించిన సమాధానముపై శ్రీయ్యగారు తమ ఉపపాదన నుపసంహరించుకొనిరి.

శాసనసభ కార్యక్రమమును నిలుపుట

ఫలశారాంతరము సభ్యులు సమావేశమైనపిదప యన్. ముత్తయ్యమొదలియారు గారు ఉపపాదించిన “శాసనసభా కార్యక్రమమునిలుపుట” గూర్చిన ప్రతిపాదన ఎట్టకేలకు సభ్యులచే ఆమోదింపబడినది. అంతటితో నేటి కార్యక్రమము ముగిసెను.

లామెంబరుగారు గావించిన సమాధానముపై శ్రీయ్యగారు తమ ఉపపాదన నుపసంహరించుకొనిరి.

శాసనసభ కార్యక్రమమును నిలుపుట

ఫలశారాంతరము సభ్యులు సమావేశమైనపిదప యన్. ముత్తయ్యమొదలియారు గారు ఉపపాదించిన “శాసనసభా కార్యక్రమమునిలుపుట” గూర్చిన ప్రతిపాదన ఎట్టకేలకు సభ్యులచే ఆమోదింపబడినది. అంతటితో నేటి కార్యక్రమము ముగిసెను.

ప్రశ్నోత్తరములు

దిండిగలు మునిసిపలు చెయ్యిరేగు ఎన్నిక

ది హమీదు నుల్లాను మరకయారుగారు దిండిగలు మునిసిపలు అధ్యక్షుడు అధ్యక్షుని ఎన్నికనుగూర్చి నుమారు 18, 14 ప్రశ్నలు వేసిరి. సంఘములో భాగి లేనప్పుడు రామస్వామి నాయుడుగారిని సభ్యునిగానీల నియమించిరిని ప్రశ్నించి కలక్టరుగారికి ఉపాధ్యక్షుని వ్యవహారములందు తోక్యముకలుగజేసికొనవలెనని అడిగిరి అన్నిటికిగూడ యావినయమంతయు డిశంబరు సభలో బాగుగ చర్చింపబడుటచే యిప్పడుతిరిగి ప్రత్యుత్తర మీ యజాలరని ప్రభుత్వము వారు తెలిపిరి.

ఆర్. రామస్వామి నాయుడుగారి నియామకము

ఆర్ శ్రీనివాసయ్యగారు:— ముదరా కలక్టరుగారు శిఫార్సుజేయుచు కెల్లెగ్రాముజేయగా ఆర్. రామస్వామి నాయుడుగారిని దిండిగలు మునిసిపలుసభ్యునిగా నియమించలేదా? ఉ:— అవును కలక్టరుగారు మామూలుగా వ్రాయుటయేగాక, కెల్లెగ్రాముగూడ వంపిరి.

ప్ర:— మామూలుగా వ్రాయుటమాని ఇట్టి ఆసాధారణచర్యకు గడంగుటకు కారణమేమి?

ఉ:— కలక్టరుగారిచర్యలో ఆ సాధారణమేమియులేదు.

ప్ర:— రామస్వామి నాయుడుగారి ఎన్నిక సవ్యముగరద్దుజేయుచు సబుజడ్డిగాను తీర్పుజెప్పిరి దానిపై ఆరేడు సివిలురి పిటిషను హైకోర్టునకంపెను. అవిషయము ప్రభుత్వమువారికి అతని నామినేటుజేయునపుడు తెలియునా? ఉ:— తెలియును.

ప్ర:— నామినేషను జేసినవెంటనే అతడు పిటిషను ఉపసంహరించుకొనెనా? ఉ:— తెలియదు.

ప్ర:— రామస్వామి నాయుడుగారు 1924 మేలో అధ్యక్షపదవినిలది ఓడిపోయెనా? ఉ:— తెలియదు.

ప్ర:— మునిసిపాలిటీకి ఎన్నికహక్కు తొలగించునని ఆయన ప్రభుత్వమువారికి వ్రాసియుండెనా? ఉ:— లేదు.

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు:— ఈవిషయమున కలక్టరుగారి ప్రవర్తన ఆసాధారణముగలేదా?

పానగలురాజు:— కలక్టరుగారు సాధారణముగా కెల్లెగ్రాముజేయుచుండురు.

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు:— అప్పుడప్పు డట్లుజేయుచుండురా?

పానగలు:— కాదు. సాధారణముగ అట్లు జరుగుచుండును.

ప్ర:— రామస్వామి నాయుడు ఓడిపోయెనాతేదా?

పానగలు:— నేజెప్పవలను.

ప్ర:— అతను ఎన్నుకొనబడెనా ప్రత్యుత్తరములేదు.

సత్యమూర్తి:— సబుజడ్డిలో ఎన్నిక రద్దుజేయబడినట్టి రామస్వామి నాయుడుగారిని ఏలసభ్యుడుగా నియమించిరి? అట్టి సబుజడ్డునదే ఎన్నికసక్రమమైనదని తీర్పుజేయబడినది వి. ఎస్ ప్రకాశరావుగారి నేలసభ్యునిగానుంచలేదు. మొదటియారకు జస్టిసుపక్షమువాడును, రెండవయారకు కాంగ్రెసుసభ్యుడగుటయే కారణములా?

మంత్రిగారు:— ఎన్నడుగూ నాయుడుగారి విషయమున స్థానికాధికారి శిఫార్సుజేసెను. రావుగారి విషయమునట్టి శిఫార్సులేదు.

పి. అంజనేయులు:— ఈ నియామకములు జేయుటకేదయిన పద్ధతిగలదా?

ఉ:— చట్టనిబంధనల జూడుదు.

సత్యమూర్తిగారు తిరిగి మొదటి ప్రశ్ననే వేయగా అధ్యక్షుడు నిన్నును చర్చించిన ప్రశ్నలను (ప్రకాశరావుగారి ప్రశ్న) మరల నేడు చర్చకు జేరాదని కోరెను.

వేరొక ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరముగా స్థానికమంత్రిగారు అభ్యర్థి జస్టిసుపక్షమువాడయినను కాకున్నను, అందుకు సంబంధించిన అధికాయలు శిఫార్సు జేసినచో ప్రభుత్వమువారి కెట్టిసంకోశముండదని తెలిపిరి.

గోదావరి డెల్టా రెండవపంట

మాగంటి నీతయ్యగారు:— గోదావరి పశ్చిమ డెల్టాయందు రెండవపంటకు వాసులు లేరైదుచుటకు నూచనలు గలవా? అనూచనలగుర్చిన ఉత్తరువులను ప్రకటించెదరా?

ఉ:— నూచనలగుర్చి అంత్య ఉత్తరువులు ఖాయపడినవెంటనే ప్రకటించబడును.

నీతయ్యగారు:— అంత్య ఉత్తరువులు యాఫసిలీలో పునవచ్చుటకు ప్రయత్నించెదరా?

ఉ:— అట్లు నికరముగా జెప్పవలయు కాని, అలావుగనే వచ్చునని తలంచెదను. ఇరిగేషను షిఫ్ట్ ఇంజనీరుగారి నూచనలు గత ఏప్రిలుమాసములోనే వచ్చినవి.

సభ ప్రోమవారమువలన కాపుజేయబడినది.

భారత శాసనసభ

కార్మిక సమితి చట్టము

మామూలార్లు భారత కార్మికుల స్వాతంత్ర్యము సరికట్టెదరా?

కార్మిక సంఘశాసనము

(రైల్వే యూనియను బిల్లు)

సర్ భూపేంద్రనాథ మిత్రగారు వర్తకసంఘముల చట్టమును విమర్శించుట కొక యుపసంఘమును నియమించుటకు తీర్మానము పాదించెను.

చట్టములోని ముఖ్యాంశముల మూల నొక్క జెప్పెను. ప్రభుత్వమువారు వర్తకసంఘములను సృష్టించుటకై బయలుదేరినారు. ఈశాసనములను గలగులాభములను నుపయోగించు ప్రభుత్వములు అన్నయెడల వాటిని వృద్ధి పఱచుటయే ప్రభుత్వోద్దేశ్యము. రిజిస్టరు కాబడనట్టి సంఘములకుగూడ నీ చట్టములను రక్షించినయెడల, చట్టముయొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యములకే భంగము వాటిల్లదు. సంఘములను, రిజిస్టరు చేయించుకొనుటకు బలవంత పెట్టకుండుటకు ప్రభుత్వమువారి నిశ్చయమును సమర్థించెను. స్థానిక ప్రభుత్వములగుడ తుదకు భారత ప్రభుత్వవద్దకి వామోదించినందులకు సంతోషముగా నున్నది. ఈచట్టము సంఘముల యొక్క ధనము దమ వ్యాపారాభివృద్ధికే వెచ్చింపవలెనని నూచించినను, రాజకీయములకుగాని, తదితరములకుగాని ఖర్చుపెట్టుట వారి కేయధ్యంతరము గలుగజేయుమిండ్ల లేదనియు జెప్పిరి.

పిమ్మట విల్సనుగారు, చట్టమును రెండుసంఘములు (సామ్రాజ్య శాసనసభగూడ) గూడిన యొక యుపసంఘము వారి విమర్శనకు చేరవలెనని ప్రతిపాదించిరి. ఇట్టి ప్రాముఖ్యములగు విషయములం దీసభవారు సామ్రాజ్యశాసనసభవారి సలహానుగూడ జీసికొనుట యుచితమనియు, ప్రస్తుతమున వారు దీని విషయము యొక శాసనమును సృష్టించవలమిగాను సమయమున దప్ప వారినిగూడ జేర్చికొనవలయుననియు చెలిపిరి. సామ్రాజ్యశాసనసభగూడ ప్రాముఖ్యముగు సంబంధములకు ప్రాతినిధ్యము వహించియున్నది. రెండుసభలవారు గలసిననే మంచి చట్టమును దయారు జేయగలుగుదు రనియు జెప్పిరి. భూపేంద్రనాథమిత్రగారు రేల్వే యుపసంఘముందు బొంబాయి ప్రతినిధు లందురుగు, వంగదేశమున కొకడు, చెన్నపురి కొకడు నున్నారనియు నూచించిరి.

రంగస్వామి అయ్యంగారు, విల్సనుగారి నూచన చాల యశాలమయినదనియు, చట్టము ప్రజాశయములకును, పారిశ్రామికములకును సంబంధించినదిగాన, ముఖ్యముగ భారత శాసనసభ వారే చాలమంది యుండివలయుననియు, వా రేల్వే యుపసంఘము పనిజేయుటయే కర్తవ్యమని చెలిపిరి.

కార్మిక ప్రతినిధి జోషిగారి ప్రతిఘటనము

విల్సనుగారి ప్రతిపాదనను ప్రతిఘటించి, చట్టపునియంధనలను బూర్తిగ జోషిగారు విమర్శించిరి. కార్మిక శాసన నిర్మాణము గావలయునని వారు తీర్మానము ప్రతిపాదించినప్పుడు రిజిస్టరు చట్టము గావలయునని గోరిగాని తయారుకాబడినట్టి ఇట్టి చట్టము గావలయునని గోర లేదనిజోషిగారు నుడివీరి. అన్నయి కావలయునని గోరుచుండ అన్నయిలో రాళ్లగలిపి బెట్టుచున్నా యో చట్టముపై బెలపబడిన యజమానుల అభిప్రాయము, ప్రకారముగ రిజిస్టరు కాబడిన కార్మిక సంఘములు గావలయుననియు రిజిస్టరుగాబడిన కార్మిక సంఘములను అణచివేయ వలయుననియు వారు గోరుచున్నారు. కార్మిక సమితిలను రిజిస్టరు చేయించుట యజమానులు నిర్బంధము గావించవలయునని చెప్పుచున్నారు. విరోధాయజమానులట్టి అభిప్రాయములకు జోషిగారికి వింతకలేదు. భారత వాణిజ్యసంఘమువారును, భారత యంత్రకాల యజమానులను యిట్టి అభిప్రాయములనుచే జోషిగారు ఆశ్చర్యపడిరి. భారత మామూలార్లు, కార్మికుల స్వేచ్ఛయేడ యిట్టి సానుభూతిని జూపుచున్నప్పుడు యేల ఏమిటితల కూపాయలు జనశాసనమును “జాంటి” క్రొంద త్యాగము చేయవలయునో చెలియకున్నది. దేశీయబట్టలపై సత్వేద పన్ను యేల రద్దుచేయవలయునో, మారకపురేటు 1 పి. 4. క్క 20 గావించవలెనో వారల బాధపడవలయునో చెలియకున్నదిని జోషిగారు నుడివీరి.

చట్టములలో యేనిబంధనలు కార్మిక సమితిలు నిర్బంధముగ రిజిస్టరు చేయవలెననియు గాని లేక రిజిస్టరుగాబడిన సమితిల నిర్బంధపడవలెననియు (యమ) గాని నూచించుచున్నారో చెలియవలెననియు జోషిగారికి జిన్నాగారు గోరిరి.

విల్సను దిట్టినిబంధనలు లేనిమాట సత్యమనియు, కాని కార్మిక యజమాను లేనిబంధనలను జేర్చవలసినదని గోరుచున్నారనియు జోషిగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. పేరునకు నిర్బంధము గావించక పోయినను అమలునందు ప్రభుత్వము రిజిస్టరుగాని కార్మిక సమితిలను కార్మిక బృందములను సమైక్యకట్టియేడ కుట్రపన్నికట్లుగ వీరినియెంచి కఠినముగ కట్టించి సక్రమపద్ధతినవలించించి యెట్లయినను సమితిలు రిజిస్టరు కాబడునట్లు ప్రభుత్వము చేయును. క్రిమినలు బాధ్యతలు రిజిస్టరుగాని కార్మిక సంఘములకుగూడ విస్తరింప చేయవలసినదని జోషిగారు గోరిరి. కార్మిక సమితిలయొక్క అధికారాలయొక్కగాని, ఏజంట్లయొక్కగాని పనులచే బాధింపబడక యింగ్లాండునందలి కార్మికుల సమితిలు శాసనములచే సంగ్రహింపబడుచున్నవని జోషిగారు చెప్పిరి. భారతదేశమందును యిట్టిరక్షణ మొసంగుట అవశ్యకము. సమితిలయొక్క నిధిని కార్మిక సమితి ఆపయోగమునకు మాత్రమే వినియోగింపవలయునని చట్టమునందు గావించబడిన నిబంధనను జోషిగారు ఆధ్యంతరము పెట్టిరి. మరియొక కార్మిక సంఘము యొక్కట్లుం దున్నప్పుడుగాని, కార్మిక సంఘపు అభ్యర్థనలను ఎన్నికయందు నిల్వబెట్టుటకుగాని సమితియొక్క నిధి నుపయోగించుటకు వలనుపడననిచో అట్టి కార్మిక సంఘము నేటి వీరకాయనంటినని జోషిగారు నుడివీరి. కార్మిక సంఘములు లేగినంత విద్యాభివృద్ధి నొందిలేదని తొందరకై విల్సను నిర్బంధపడవలయునని, చట్టమును విమర్శించుటకు తగినంత సావకాశము నీయవలయుననియు జోషిగారు గోరిరి. ఇంగ్లాండునందు కార్మికులకు యీయబడిన స్వేచ్ఛను భారతీయకార్మికులకు నీయవలయునని జోషిగారు గోరి విరమించిరి.

ఎ. జి. క్లోగారు

చట్టముయొక్క ముఖ్యమాత్రమును జోషిగారు నిరసించుచున్నారని ఎ. జి. క్లోగారు బల్లిరి. రిజిస్టరుచేయబడిన కార్మిక సమితులకేగాక కార్మిక బృందములకు సహితము హక్కులను బాధ్యతలను విస్తరింపచేయవలయునని జోషిగారు గోరుచున్నారు. చట్టము విషయమై ఆలోచించగావించుట కిది ఉచితమైన దృక్పథముగాదని వక్త చెలిపెను. కుట్రశాసనము జోషిగారికి సంతృప్తికరముగా లేనియెడ దానిని సవరణ గావించవలయును ఈచట్టముతో దాని కంతమాత్రమును సంబంధములేదు. చట్టముయొక్క నిబంధనలు రిజిస్టరుగావించబడిన కార్మిక సమితులకు విస్తరింపబడుట నిరర్థకమని వక్త అభిప్రాయముగాదు ఉభయపక్షములవారును సమంజసముగ హేతువులను నడుపుచున్నారు. సెలెక్టుమిటిగారి హేతువులను గురించి విచారించవలయును. కార్మిక సమితిలయొక్క యేజంట్లకర్తవ్యములనుగలగు బాధలను కార్మిక సమితులకు సంబంధములేకుండ జేయవలయునను అంశమునుగూడ కమిటి విచారణ చేయవలయును. తయారుకాబడిన చట్టమువంటి చట్టము అవశ్యకములేదని జోషిగారు చెప్పుటకాయన యేవంతిపున ప్రతినిధిగ నున్నారని క్లోగారికి ఆశ్చర్యము బుట్టించుచున్నది సాంఘిక సేవాసమితియొక్క సభ్యులగ జోషిగారున్నారు చట్టముయొక్క ప్రధాన నూత్రమును దృక్పథమును సాంఘిక సేవ సమితియు అభిభారత కార్మిక సమితుల కాంగ్రెసును ఆమోదించెను. చట్టముయొక్క ముఖ్యమాత్రమును అంగీకరింపవలయునని ప్రభుత్వముయొక్క చట్టము గోరుచున్నది. కార్మిక సంఘముల నడిపుచున్నవారు విద్యాసహితులని జోషిగారు చెప్పుచున్నారు. కాని కార్మిక సమితి లంపిన సమాధానము లీమయమును అంగీకరించుటలేదు.

సరియైన మార్గము నన్వేషించి చట్టము తయారుకాబడినదనియు, సెలెక్టుమిటిగారు లోటులు చొలగించ నవకాశములు గలవనియు బల్లి, యం. కె. ఆచార్య గారు కార్మిక సమితి చట్టమును అంగీకరించిరి.

చిమన్ లాలుగారు

జాగ్రత్త ఆను మిషన్ చట్టము అభివృద్ధి పరామర్శకులను జూపుచున్నది చీమన్ లాలుగారు భావించిరి. కాలప్రవాహమునందు భారతదేశము ఒక ఆరకతాల్లము వహకబడియున్నదనియు, 1871-వ సంవత్సరమందు ఇంగ్లాండులో కార్మిక సమితులకొరకు చట్టము నిర్బంధపడినదనియు చీమన్ లాలుగారు నుడివీరి. ఆధునిక విధానమున కార్మిక సమితి చట్టము నిర్బంధపడవల

యునని చీమన్ లాలుగారు నూచించిరి. రిజిస్టరుకాబడిన కార్మిక సమితులకొరకే నిబంధనలను వర్తింపజేసి భారతదేశమందలి కార్మిక ఉద్యమ ప్రవర్ధనమును కంతరాయములను గల్గించుచున్నారని చీమన్ లాలుగారు చెప్పిరి. సాంఘిక, కాళాభిప్రాయములతో సెలెక్టుమిటి నిర్మాణమును విల్సనుగారు విమర్శించుట చిమన్ లాలుగారికి సంతోషమును గల్గించుచున్నది.

యం. ఎ. జిన్నాగారు

లామరులు సెలెక్టుమిటియందు సభ్యులుగ నుండుటకు విల్సనుగారు రంగీకరించుటలేదని జిన్నాగారు చెప్పిరి. ప్రజలు సంకటపడుచున్నప్పుడు న్యాయవాదులు కావని వచ్చుచుండును. (నవ్వులు) విల్సనుగారు గట్టిసంకటమందు దగులకొనినచో తేకమందని గట్టిన్యాయవాదిగొరకు ముఖ్యముగ బతుకెత్తును. న్యాయసరికేలననున కంఠస్థులమాత్రమే లాయరులనుకొనకము లేదనెదరు. సంయుక్త సంఘము గావలయునని ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానమును జిన్నాగారు ప్రతిఘటించిరి. 15 దినములలో సెలెక్టుమిటివారి రిపోర్టుకావలయునను నిర్ణయమును తదిలి సాధ్యమైనంత త్వరితముగ సెలెక్టుమిటి నీవేడికము నంపవలయునని గోరవలయునని జిన్నాగారు నూచించిరి.

సర్ బి. యన్. మిత్రాగారు

కమిటిసభ్యులకు కాంసిలు ఆప్ షేటుసభ్యులు సహాయము చేయుటకు వారికిష్టమనియు, కాని యిందుకు ప్రతిబంధకములు గలవనియు, శాసనసభయందులకును ముఖ్యముగా పుటలేదనియు, కార్మిక మంత్రి సర్ బి.ఎస్. మిత్రాగారు బల్లిరి. కాంసిలు ఆప్ షేటు సభ్యులకార్మికుల ముజరాచట్టమును నిర్మించు యందు బాల్గానుచుచే ఆచట్టము విషయమున విచారించుటకు సంయుక్త సంఘము నియమింపబడిన అని మిత్రాగారు చెప్పిరి.

విల్సనుగారి తీర్మానము వోటుకుట్టెట్లుగా త్రోసివేయబడినది.

మరిమదుగురుపేర్లు ప్రతిపాదించబడినవి- ఈవిషయగు సభ్యులును సెలెక్టుమిటి సభ్యులుగ చేయబడిరి.

మణ్సుగంత్ శ్రేష్ఠిగారు: ‘పి క్లెంటింగు’

మణ్సుగంత్ శ్రేష్ఠిగారు విల్సనుబలపర్చి, కొన్ని పరిస్థితులందు పి క్లెంటింగు శాసనబద్ధమైనదని గావించబడవలయుననియు, రాజకీయచర్యను దీసికొనుటకు కార్మిక సమితిలకు అవకాశము లేయబడవలయుననియు, శ్రేష్ఠిగారు గోరిరి. కార్మిక సంఘములను స్వప్రయోజనము నిమిత్తము బెత్తు పర్యాయములు అన్యలు ఉపయోగించిరిని శ్రేష్ఠిగారు చెప్పిరి. శ్రేష్ఠిగారి ప్రేటుమెంటునంచి మన్ లాలుగారు థిక్కిరించగ, వా పట్టణమందలి నొక పెద్ద మనిషి స్వప్రయోచన ముకొరకు మంత్రి కార్మికులసంఘము నుపయోగించుచుండెనని మణ్సుగంత్ శ్రేష్ఠిగారు సమాధాన మిచ్చిరి. బొంబాయియంతుగల భారతపర్యట సంఘము మొదలగువారి కొన్ని సంఘములను జోషిగారు నిరసించుచుండ ఆసంఘములకు శమర్థించుటకు సర్ పురుషోత్తమదాసుగారు లేచిరి. రిజిస్టరుకాని కార్మిక సమితులను అణచవలసినదని సంఘములు ప్రభుత్వమును గోరవట్లుగ జోషిగారిచే గావించబడిన నూచనలను పురుషోత్తమ దాసుగారు తీవ్రముగ నిరసించిరి. రిజిస్టరుకాబడిన సమితులకు మాత్రమే ప్రభుత్వము నీయదలచిన విల్సనుందలి హక్కులను పొందవలయునని మాత్రము బొంబాయి వర్తకులసంఘము నూచించెనని దాసుగారు చెప్పిరి. ఇంచువలన యితర కార్మిక సంఘములు ఆణచబడవలయునని ఆర్థముగాదు అని పురుషోత్తమ దాసుగారు నుడివీరి.

జోషిగారులేచి వారు చెప్పినది సత్యమని వ్రాకుచ్చిరి. రిజిస్టరుకాబడిన కార్మిక సంఘమును ప్రభుత్వమువారు అణచివేయ వలయునని జోషిగారిచే యజమానులమీద మోపబడినవింద అక్రమమైనదనియు, అన్యాయమైనదనియు విల్సనుగారు చెప్పి పురుషోత్తమదాసుగారి అభిప్రాయములతో నేకీభవించిరి. తగిన కరణములు లేయే జోషిగారును చేపన్ లాలుగారును నూచనములను జిట్టదలచిరిని విల్సనుగారు రిగిరి.

వి. జె. పటేలుగారు

జోషిగారు చెప్పిన విషయముల నంగీకరించి, రిజిస్టరు కాబడిన కార్మిక సంఘములకై హక్కులనీయవలసినదని యజమానులు జోషిబుచే, రిజిస్టరుకాబడిన కార్మిక సంఘములను అణచివేయవలయునను అభిమతంపై వేరుఅభిప్రాయము లేదని పటేలుగారు చెప్పిరి. ప్రస్తుతము నిర్బంధపడినచట్టము యధారీని ఉంచబడియెడల ఉపకారముచేయుటకు బదులుగ అధికముగ కార్మికుల కవకారముగావించునని పటేలుగారు బల్లిరి. కార్మికులను రాజకీయములందు బాల్గానుకండ జేయుటకే యీచట్టముయొ

కొన్ని దేశములను పట్టుకొని పోయినట్లు చెప్పినట్లుగా న చట్టమునందు గట్టిపరచుట గావించినట్లుగా చట్టమునకు అనుగుణముగా చట్టమును అమలు చేయుట అని వాదించుచున్నట్లు.

జోషిగారి ప్రతిపాదన

ఒక పక్షములో చట్టమును అమలు చేయుట అని వాదించుచున్నట్లుగా న చట్టమునందు గట్టిపరచుట గావించినట్లుగా చట్టమునకు అనుగుణముగా చట్టమును అమలు చేయుట అని వాదించుచున్నట్లు.

సవరణ అంగీకరింపబడుట

సవరణ చి. యన్. మిత్రాగారు అంగీకరించిరి. ఈ సమావేశమున చట్టమును నిర్ణయించుటకు సభ్యులు గోరుచుండిరిని వలచి ఒక పక్షములో సభ్యుల మిట్టివాడు చట్టమునకు రిఫార్మేషన్లు చేయుటను ప్రభుత్వము నుండించిన మిత్రాగారు బట్టిరి. ఆ రు సలల వ ర కు ను వీరి మించుటకు సభ్యులంగీకరించినచో ప్రభుత్వమున కెట్టి అటంకములును లేవు.

సవరణ అంగీకరింపబడెను. సభ్యుల మిట్టివాడు తీర్మానము ప్రతిపాదించుటకు సభ్యుల అనుమతిని పొందెను.

సలహాకమిటీ సభ్యులు

రంగాచార్యులు, సర్ పురుషోత్తమ దాసు, చివకలూరి, జి. పి. సింగ్, కె. లక్ష్మణం, సెక్రటరీ భాయి లాల్ భాయి, నియోగి, వి. సెక్రటరీ, గ్రామం, జి. సోమయ్య, ఆచార్య, జి. పి. సింగ్, సైమన్, సర్ చి. యన్. మిత్రాగారు సభ్యులగు నుండెదరు.

ప్రావిడెంటు ఫండు విలువలను కాన్సిలు ఆఫ్ స్టేట్స్ నందు గావించుటకు సవరణను ఆలోచించుటకు తాను నేడు తీర్మానమును ప్రతిపాదించుటకు వలచుటకు సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ గాంధీ ముడిమెను గాను చెప్పిచేత కార్యక్రమము చేయుటకు అంత్యము చేయెను.

సముద్రముమీదనుండి వచ్చిన సరకులు

సముద్రముమీద నుండి దేశములోనికి పోయినట్లుగా న చట్టమునందు గట్టిపరచుట గావించినట్లుగా చట్టమునకు అనుగుణముగా చట్టమును అమలు చేయుట అని వాదించుచున్నట్లు.

శ్రీమద్రాష్ట్రమున సభ చాలింపబడెను. (అ. ప్రె.)

మృదంగ వాద్య పరీక్ష

భీమవరం, ఫిబ్రవరి 4:—త్యాగరాజు భక్తసభవారి యాభివర్త్యము క్రింద మృదంగవాద్యమును పోటీపరీక్ష గ్రామముననే గావించబడుచు ఈ పోటీ పరీక్షకు చెన్న పురికిగొంతు, మిగిలిన యాంధ్రదేశమునకు నుండియు రావచ్చును. పోటీకారులందఱును పది రూపాయలు రుసుము గట్టవలయును. దరఖాస్తులు ఫిబ్రవరి 20 తేదీ ముఖ్య మంజూరు చేయబడును. పోటీకారులను సరింపజేసిన విధులు మార్చి 1912 లో బంధువు నందకులంపేట బడినట్లు చేయబడును. పరీక్షాధికారుల పేర్లు ముందు ప్రచురింపబడును. మొదటివారికి రు. 115 లు ఖరీదు చేయు, ముగిసినవారికి కంకణ వివరములు, రెండవవారికి రు. 60 లు ఖరీదు చేయు సేవలతోక వివరములు.

ప్రిమియర్ "బి" టయంపీసు

ఇది జర్మనీనుంచి రప్పించబడినది. ఎల్ల కాలమునకు చక్కగా గంట కాలమునకు సరిగా చూపును. శీఘ్రముగా త్వరపడుదు.

ధర 1 రు 1 10 0
1 దశమ 18 0 0
అమెరికన్ రోల్స్ గోల్డ్ రిఫ్ట వాని 1 రు 5 4 0
,, ఎనిమిది మూలల రిఫ్ట వాని నెకండు ముఖ్యో కు 6 0 0
పూచి రెండు పంచెరములు ఇవ్వబడును.

కె. ఎన్. ఆర్. బ్రదర్స్,
184, వై నానాబాబాద్ నగరము.

శాసనసభల ప్రశ్నోత్తరములు

కాకినాడ తాలూకా బోర్డు సభ్యుడు

కర్నూలు ధర్మియలతో ఎన్నిక రద్దుచేయుట

ఎస్. సత్యమూర్తి ప్రశ్న: కాకినాడ తాలూకా బోర్డు సభ్యునిగా డి. వి. ఎస్. ప్రకాశరావుగారు ఎన్నికైన బడగా గోదావరి జిల్లా బోర్డునా రాజకీయ పక్షం గట్టున కంకరేదు. ఆరేని ఎన్నికను రద్దుచేయువలెనని ప్రభుత్వము వారికి రిఫార్మేషన్లు పంపియుండిరా? ప్రకాశరావుగారు కాంగ్రెసు పక్షులయి యుండుటయే యందులకు కారణమునగా ఆకారణములచే ప్రభుత్వమునా రాన్నికను జాలయి కి క తేదీని రద్దు పరచి యుండిరా?

(2) ఎన్నిక ఆక్షేపణయను తాలూకా బోర్డువారు పెట్టినదావాను కాకినాడ సబ్ జడ్జిగారు నవం 11 వ తేదీ ఖర్చు లతో సహా కొట్టివేసి, ప్రకాశరావుగారి ఎన్నిక సక్రమమైన దని ప్రకటించియుండిరా? ఇప్పటికిగూడ జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షుడు, ప్రకాశరావుగారి పేరు యింకను ప్రకటించుటలేదా?

ఉ:— అవును ఎన్నిక రద్దుచేయబడినది. ప్రకాశరావు గారు కాంగ్రెసు పార్టీకి చేరినవాడని జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షుడు తెలిపెను గాని అది కారణముగా చెప్పలేదు. ఎన్నిక నిబంధనల ప్రకారము జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షునితోకర్తవ్యములేనది జరుగుచుండుటచే ఎన్నిక రద్దుచేయబడినది.

(3) ఎన్నిక దావా తాలూకా బోర్డు సభ్యునిచే దాఖలు చేయబడినదిగాని తాల్ బోర్డువారిచే గాదు. దావా ఖర్చులతో కొట్టివేయబడి ఎన్నిక సక్రమముగా ప్రకటించబడినది.

పిదప సత్యమూర్తిగారు రిల్లు ప్రశ్నించిరి:— డి. వి. ప్రకాశరావుగారు కాంగ్రెసు పక్షుడని జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షుడు రిఫార్మేషన్లు ప్రాసెస్ చేసా?

ఉ:— అవును.

సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు:— జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షుడే పక్షమువాడు.

"జస్టిసు పక్షమువాడే" అని పలువురు బలికిరి.

మంత్రిగారు ప్రత్యుత్తర మియ్యలేదు.

ఎ. ఎస్. కృష్ణరావుగారు:— సబ్ జడ్జిగారు దావా ప్రాసెస్ చేసిన పిదప ఎన్నిక రద్దుచేసినారా, లేక పూర్వము ప్రభుత్వమువారు రద్దుచేసారా?

మంత్రి:— పిదప జరిగినది తెప్పుటకు వీలులేదు.

కృష్ణరావుగారు:— సభ్యుల ఎన్నికను ప్రభుత్వమువారు తమ చిత్తము వచ్చినట్లు రద్దుచేయుటకు స్థానిక సంఘముల చట్టమునం దధికార మియ్యబడినదా లేక మరి యే నిబంధనలయందు దధికార మియ్యబడినది?

ఉ:— ఎన్నిక సరిగా జరుగలేదని ప్రభుత్వమువారు దలంచిరి. అందుచే రద్దు గావించిరి.

ఎ. ఎస్. కృష్ణరావుగారు:— ప్రభుత్వమువారు శ్వాస వాడుల సలహా దీసికొనిరా?

ఉ:— అవును. ఇది పెక్కువలకు నిబంధనలకు సంబంధించినది గాదు. అప్పటి పరిస్థితులనుబట్టి జరిగినది. ఎన్నిక సక్రమమునైనది గాదని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

కృష్ణరావుగారు:— ఏ పెక్కు నిబంధన లేకుండుటచే నట్లుచేసిరా?

ఉ:— ఎన్నికలన్నియు జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షుడు ప్రారంభించగా జరుగవలెను. ఈ విషయమున ఆరేను బోక్యములేనం దెను. అందుచే ఆక్షేపణను పరిష్కరింపబడెను.

సబ్ జడ్జిగారు సక్రమమున తీర్పు తెప్పిన పిదపగూడ గజటిలో సేల ప్రకటించబడలేదని కృష్ణరావుగారు ప్రశ్నించిరి

ప్రభుత్వమువారు హైకోర్టు తీర్పునకు వేచియున్నారని మంత్రిగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

సత్య:— హైకోర్టునకు ఆపీలుకేసినదెవరు.

ఉ:— అందుకు సంబంధించినవారు.

సత్య:— ఆర్జున్ నెర తోర్టువారు తీర్పు తెప్పవరకు ప్రభుత్వమువారు వేచి యుండవలెనా?

ఇటువంటి కేసులో యిదివర కొకసారి హైకోర్టువారు క్రిందకోర్టు తీర్పును రద్దుపరచియుండుటచే ఇప్పుడుగూడ వారి తీర్పునమ్యునరకు వేచియున్నామని పాపగలు రాజాగారు రిపిరి.

ఈ సత్య చట్టవిరధముగా లేదాయని పి. ఆంజనేయులుగారు రిడిగిరి.

ఆర్జున్ కిదివరకే ప్రత్యుత్తర మియ్యబడినదని తెలియ వచ్చెను.

ఎ. ఎస్. కృష్ణ:— నేరు గజటులో ప్రకటించ నాల క్కము జరుగుట అధ్యక్షునివల్ల జరిగినా? ప్రభుత్వవారే చేసిరా?

ఉ:— ప్రభుత్వమువారి.

ఆర్. శ్రీనివాసమగారు:— ఎన్నికలకేసులో ట్రిబ్యునల్ ను గావించు తీర్పులన్నియు అంత్య తీర్పులగునని మంత్రిగారు చెబుగరా?

ఇచ్చటవచ్చిన తగుత్త ఎన్నిక జరిగినదా లేదాయన దాని గూర్చియని మంత్రిగారు రిపిరి.

జిల్లా మునిసిపలు చట్టము

పై చట్టము శుభరణిత్యమునందు అవసరముగా మార్పులు జరిగినవిదప ప్రవేశపెట్టబడుననియు, అందు అవసరముగా పశువుల హత్య మునిసిపాలిటీలయందు జరుగకూడదని శాసించుసవరణ యుండవలసియు, సత్యమూర్తిగారి ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరముగా తెలిపెను.

కల్లుదు కాణముల మార్పులు

ఎ. చిహాంబరము నాదూరుగారు:— కల్లుదు కాణముల స్థానములక మార్పును స్థానిక సంఘములు పురపాలక సంఘములు శిఫార్సులు చేసినవా? అవి యెవరు యేమి కేసు దీసికొనిరి?

ఉ:— 154 నోట్సుండి ఫలములు మార్పును 1928-24 సం॥ శిఫార్సులు వచ్చినవి. 128 నోట్సు మార్పుబడినవి.

కర్నూలుక స్ట్రయి ఫెండులు తొలగించుట

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు:— కర్నూటిక స్ట్రయి ఫెండు (ఫించునంటిది) తనకు తొలగించిన పరిస్థితులను తెలుపుచు అట్టులు తీర్పు ఫరూకీగారు ప్రకటించిన వ్యాసమును ప్రభుత్వము వారు గమనించిరా?

ఉ:— చూచిరి.

ప్ర:— అందలి విషయములు పరిశ్రయనా?

ఉ:— ప్రభుత్వమువారికి తెలిసిన యంశములగూర్చి మాత్ర మందన్ని విషయములు పరిగనేయున్నవి.

ప్ర:— వాటిని విచారించి యిప్పుడే ప్రభుత్వము వారు స్ట్రయి ఫెండు నొసంగెదరా?

ఉ:— పత్రికలలో ఆయన వ్రాసిన దానియందు యిదివరకున్న ఉత్తరువులకు తిరిగి విచారించగోరు నూచనలేవి యు వగుపడలేదు.

సత్య:— అతను ఆరాచకోద్యమముల దెన్నడు పాల్గొనలేదని తెలిపెను అట్టియెడల ప్రభుత్వమువారిల తిరిగి విచారించరాదు?

ఉ:— పత్రికలలోని ప్రకటన పరిగనేయున్నదిగాని వానినిబట్టి ప్రభుత్వము గారు తిరిగి విచారించవలసిన అగత్యమున్నట్లదదు.

అధ్యక్షుడు:— వార్తాపత్రికలలో ప్రకటించినదానినాద రువుకేసికొనరాదు. అది అసలైనదిగా గమనింపరాదు. ప్రభుత్వమువారికి పత్రికలను చెబువలెను. మీరు మీ స్వంత అభిప్రాయములు చెప్పవలెను.

సత్యమూర్తి:— వార్తాపత్రికల ప్రకటనలే అసలైనవిగా పరిగణింపబడినట్లు పార్లమెంటు సభ నిదర్శనము లనేకములుగలవు. పత్రికల ప్రకటనయకు కారణముచే నది సక్రమముగాదని తెప్ప వీలులేదు. పత్రికలలో ప్రకటించిన దంతయు నిజమని రుజువుకేయ మని మమ్ముగోరుట భావ్యముగాదు.

అధ్యక్షుడు:— రుజువుకేయమని గోరుటలేదు. పత్రిక ప్రకటనల నువహరింపవలసినది గోరిరి.

పి. ఆంజనేయులు:— ఈ యన తమ పని గోరెనా? లేక ప్రభుత్వమువారి వనవికేసికొననా?

అధ్యక్షుడు వేరొక ప్రశ్న వదువగోరెను.

కడప పట్టిక ప్రాసిక్యూటరు

రా. బ. టి. ఎం నరసింహాచార్య:— కడప జిల్లాలో ప్రభుత్వ వ్యాయవాదిగను పట్టిక ప్రాసిక్యూటరుగను ప్రస్తుతమున్నాత నెరిగి నియమించుటకు పూర్వము యితరులెవరైన తగినవారున్నారో లేదో విచారించిరా?

ఉ:— లేదు.

ప్ర:— ప్రస్తుతమున్నాతని సమగ్రముగూర్చి ప్రభుత్వము వారు తృప్తిచెందిరా? ఉ:— అవును.

ప్ర:— జిల్లా పోలీసు నూపర్నెంటు గారిని సంప్ర దించిరా? ఉ:— తెలియదు.

ప్ర:— ఉన్నవారికి తిరిగి నియమించుట కన్న సమ ర్థులకు వారి నెవరైన యితరుల నియమించుట ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశమని ప్రకటించి యుండలేదా?

ఉ:— ప్రభుత్వ పక్షము తరచు భూట్యుండుట కిష్టము లేదు. పిదపవచ్చిన కొన్ని సమయాలలో ప్రశ్నలకు యిదిగవరిరిని లామెంబరుగారు ప్రత్యుత్తరమొసగిరి. ప్రభుత్వమువారు జిల్లాకలెక్టరుగారిని జడ్జిగారిని సలహాకేసిరి. కలెక్టరుగారికి తగిన సమాచారమును ఎవరివద్దనైన తెలిసికొనవలెనని గోరిరి. దీనిగూర్చి ఎట్టి నిబంధనలులేవు. సామాన్యముగా ఎట్లు జరుగుచున్నదో తెలియదు. జిల్లా జడ్జిగారు, కలెక్టరుగారు తప్ప వేరెవరిని సంప్ర దించలేదు. కలెక్టరుగారి శిఫార్సుల నంగీకరించుటయే ఆచారము. వారి శిఫార్సు పరిపడకండినచో ప్రభుత్వమువారు పరిశ్రయముగా నిర్ణయించుకొంటారు.

5-వ వాయిదానూలు పంపిన సభ్యత్వములు

సంఖ్య	పంపినవారి పేరు	జిల్లా	జన్మదినం	నూలు	నూలు	తరగతి
సంఖ్య	పంపినవారి పేరు	జిల్లా	నెంబరు	పాదపు	నెంబరు	తరగతి
718	మాగంటి అన్నపూర్ణ	గుంటూరు	2243	6048	36	6
719	పల్లెపాటి పిచ్చయ్య	నెల్లూరు	2244	8000	22	6 1/2
720	చిల్లూరు సుబ్బయ్య	"	2245	8517	28	6
721	బొబ్బా పిచ్చయ్య	"	2246	8900	25	7 1/2
722	మోచర్ల రామయ్య	"	2247	4800	27	8
723	వారపరెడ్డి కామయ్య	"	2248	8400	22	7 1/2
724	కలికి చెంచయ్య	"	2249	2554	22	5 7/8
725	మోచర్ల కమలయ్య	"	2250	2500	40	8
726	యవనాక లక్ష్మయ్య	"	2251	2000	85	1 1/8
727	కట్టా శేషయ్య	"	2252	1000	42	1 1/8
728	పండిపాటి సుబ్బరామిరెడ్డి	"	2253	2000	82	8
729	నెల్లూరు పట్టాభిరామిరెడ్డి	"	2254	2000	15	6 1/2
730	యందుపూరు రాఘవరెడ్డి	"	2255	2660	28	8 8/8
731	చెరుపూరు పెదసుబ్బారెడ్డి	"	2256	2000	88	2 7/8
732	చల్లా గంగన్న	ప.గో.కావలి	2257	1600	14	8 1/2
733	చల్లా ప్రకాశరావు	"	2258	1000	16	8
734	చల్లా గౌరయ్య	"	2259	2100	16	6 1/2
735	అజ్జరపు సుబ్బారావు	"	2260	800	16	7/8
736	అత్తం బసవరాజు	"	2261	500	24	1
737	యర్లగవరపు వెంకటేశ్వరావు	"	2262	800	52	1 1/2
738	తాడి బ్రహ్మయ్య	"	2263	800	12	8 1/2
739	పెద్దిటి పురుషోత్తమాచార్యులు	"	2264	200	18	1 1/2
740	పోయిపట్ల నూరన్న	"	2265	1800	12	6 1/2
741	గుంటూరు వెంకయ్య	"	2266	600	17	1 5/8
742	కె. వెంకట్రావు	"	2267	400	19	1
743	పచ్చిపాళ్ల నూరయ్య	"	2268	1000	18	8/8
744	కడియం నారాయణ	నెల్లూరు	2269	289	18	5/8
745	నల్లభరెడ్డి సుబ్బారామిరెడ్డి	"	2270	289	14	5/6
746	మోచర్ల సుబ్బారెడ్డి	"	2271	567	27	1
747	చక్రవర్తులు హనుమచ్ఛాస్త్రి	"	2272	500	16	1 1/2
748	పెమ్మ రమణారెడ్డి	"	2273	58	10	1 1/2
749	పమ్మ కృష్ణారెడ్డి	"	2274	258	20	9/16
750	కడియం నరసయ్య	"	2275	147	12	9/16
751	మేడా పట్టాభిరామిరెడ్డి	"	2276	500	21	1 8/16
752	బొబ్బా రమణారెడ్డి	"	2277	140	18	8/8
753	ఇససా లక్ష్మీనరసారెడ్డి	"	2278	500	16	1 1/2
754	ములుముడి నర్సారెడ్డి	"	2279	800	17	5/6
755	యవనాక వెంకారెడ్డి	"	2280	500	20	1 8/16
756	గండవరపు వెంకారెడ్డి	"	2281	187	15	7/16
757	" రామిరెడ్డి	"	2282	220	19	7/16

పెద్దాపురంజాయి

అయ్యో! ది 1-2-25 మధ్యాహ్నం ౧౦ 8 లకు పెద్దాపురం నుండి వడ్డమూరుకు నూతనముగా వేయబడిన రోడ్డు బహిరంగోత్సవము గోదావరిజిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటువారగు మ-రా-శ్రీ. రామసాహెబు మాదిరెడ్డి వేంకటరత్నం నాయకులు బి. యె. బి. యె. గారి యాధిపత్యమున గావింపబడినది పెద్దాపురం తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారగు మ-రా-శ్రీ తోట వరహాలయ్య నాయకుల గారిచే నావ్యవస్థాపన యాయత్నవ ప్రమాణేశము వడ్డమూరు పంపెయ్యెడ వేయబడిన వికలాంకార రోడ్డుకు పందిలిలో ఉద్యోగస్తులు, ప్లీడరులు, భూస్వాములు మొదలగు మునుగు రెండువేల సభ్యులతో సత్కారముల ముగ జరుపబడినది ప్రారంభమున శ్రీ తోట వరహాలయ్య నాయకుల గారు భావగంభీరమైన కృత్యము వివరింపవలయును కర్పూరమాలయతముగ సగ్రాసనాధి పతులకు సమర్పించబడినది. పిమ్మట మ-రా-శ్రీ వంశేంద్ర రెడ్డినాయకులు, బహుశ్రీ తూమిడిపల్ల మార్యనారాయణశాస్త్రిగారు రచించిన రసవంతులగు పద్యములు జరుపబడినవి. తదుపరి పెద్దాపురం తాలూకాబోర్డు మెంబరు మ-రా-శ్రీ దామెర పెదవేంకటరావుగారిచే దినదినాభివృద్ధిగామయన్న తాలూకాబోర్డు పరిపాలనా నివేదిక జరుపబడినది. మ-రా-శ్రీ చావలి లక్ష్మీనారాయణ రావు బి యె మ-రా-శ్రీ జొన్నలగడ్డ సుబ్బారావుపంతులు గారు తమ మృదుమధురవాక్కుధారల సభ్యులలరింపజేసిరి. అధ్యక్షులయితో సన్మానముతో మంగళవాద్యములు మిన్నముట్టి పదయనూతన రోడ్డును బహిరంగపరచిరి.

తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటువారి విసతిప్రము సందును, పద్యములలోను, ఉపన్యాసములలోను, నూచింపబడిన ముఖ్యాభిప్రాయముల కనుకూలముగ తమ యంతోష్ఠసన్యాసమున సభ్యులకు లంకించిన ముఖ్యాంశము ఆరోడ్డుకు గంకర వేయించుటయైనది గావున శ్రీ వేంకట రత్నం నాయకుల గారు త్వరలో తమ వాగ్దత్తమును జెల్లించుటగాక.

ఉపసారాంతరము ఛాయాపటము దీయబడి సభ ముగింపు వేయబడినది.

పెద్దాపురవాసి

ది 1 ఫిబ్రవరి 1925 సం॥ తేదీని గోదావరిజిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంటువారగు మ॥ రా॥ రా॥ రామసాహెబు మాదిరెడ్డి వేంకటరత్నం నాయకులు బి. యె. బి. యె. గారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగిన పెద్దాపురం వడ్డమూరురోడ్డు బహిరంగ ప్రారంభోత్సవసందర్భమున పెద్దాపురం తాలూకాబోర్డు సభ్యులచే వదునబడిన పెద్దాపురం తాలూకాబోర్డు పరిపాలనాభ్యుదయ చరిత్రమునం దీక్రిందిభాగములు ముద్రితములు.

అగ్రాసనాధిపా! మీయొక్క యున్నతమంజలాధికార సత్పరిపాలనమున వేదింబుల జాటుమన్న యీమహోత్సవ సందర్భమున సమస్తవిషయములందును మీయపారకరుణా పరిపూర్ణ సహాయముల నందుచు క్రమక్రమాభివృద్ధి పయ్యున్న యథార్థముగ మా పెద్దాపురం తాలూకాబోర్డు పరిపాలనాభ్యుదయ చరిత్రమును కొంత నివేదించు కొనుచున్నారము. గావున సాకల్యముగ చిత్రించి యాత్మ శ్లాఘాపవాదమునకు చొట్టికాయందుగాక!

తాము నేడు తెరచుచున్న యీమార్గము పెద్దాపురము నుండి తాలూకాలోని ముఖ్యమైన యూళ్ళకు భోవుటకును,

రాజమండ్రి-పెద్దాపురంరోడ్డు చామర్ల కోట-గోకవరం రోడ్డు చామర్ల కోట-ప్రతిపాడురోడ్డులకును ముఖ్యమున అడ్డుమార్గమునుగుటచే నాలుగుమైళ్ళు మార్గస్థలకు ప్రయాణాయాసము తగ్గించి ప్రయాణీకులకు విశేష సౌకర్యము నొసంగు యీ రోడ్డును తరువాతమున మాతాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటువారు వేయించియున్నారు. ఇందువలన తాలూకా ముఖ్యపట్టణ మగు పెద్దాపురమునకు రాచకార్యములమీదను పర్యవేక్షణమునను వచ్చు ప్రజలకు సర్వవిధముల సౌకర్యముగానున్నది. ఇది మునిసిపాలిటీకి చెరియందు రోడ్డు అగుటచేత దీనిని తగినట్లుగా కాపాడేసి మంచుకట్టుదిట్టముగా నుండుట అత్యవసరమై యున్నది. మాతాలూకాబోర్డు ఆర్థికపరిస్థితులు తమకు తెలియనివికావు కాబట్టి మేము పూనుకొన్న యీప్రజాసౌకర్య కార్యమును చేపట్టి, కంకరవేయించి, మాయాద్యమును కొన సాగింప వేడుచున్నాము. ఇది 1 వ క్లాసు రోడ్డు కాకపోయినను 2 వ క్లాసు రోడ్డులలోనైనను తేర్చించి, కంకరవేయించి సర్వజనోపయోగముగ యీ రోడ్డును సర్వదా మంచునీరియందుండుట కనేకవిధముల ప్రార్థించుచున్నాము.

ఈ మా పెద్దాపురం తాలూకాబోర్డు పరిపాలన యంత సమంజసముగా పాలించుటకు సహజ ప్రజ్ఞాశీలురగు మాప్రెసిడెంటువారి సదుద్దేశ్యములను నెఱవేర్చుటకు మీయొన్న తాళి కార సంబంధముగ సమస్త సాహాయ్యముల జేయుచున్నందున కాని, లేనియెడల మే మింతదనుక కృతకృత్యులము కా లేక పోయియుండుము. ఈరీతిగనే న్యాయమంత్రిగారిచేన మాకోరికల నన్నిటిని నెరవేర్చుచు చిరకాలము మీ రిగోదావరి జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుపదవిలో నుండుటకును, యిప్పుడిప్పుడే క్రమక్రమాభివృద్ధిలోనికి దీసికొనివచ్చిన మాబోర్డు సత్కారములకు గానియున్న ము. రా॥ రా॥ శ్రీ, తోట వరహాలయ్యనాయకుల గారికి మాసంపూర్ణ సానుభూతిని తెలుపుకొనుచు రాజకీయ రంగమున వారి భాగ్యభివృద్ధిని గాంక్షించుచు సదా పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నారము.

సంతకములు:—1 కళారి సోమరాజు, 2 పంకం వెంకయ్య, 3 మహమ్మదు యిస్మాయిల్, 4 గోలి అప్పలరాజు, 5 గోలి కొండయ్య, 6 టి. వి. నరసింహం, 7 కందుల వెంకటనరసయ్య, 8 జోతుల రామస్వామి, 9 అలమండ శలమయ్య, 10 గొతు వరహాలయ్య, 11 న్యాసం వెంకట్రామయ్య, 12 పర్యత సత్యనారాయణమూర్తి, 13 కుమ్మల రామస్వామి, 14 కామెర వెంకట్రావు, 15 రా॥ బోర్డు సభ్యులు.

* * * పెద్దాపురం వడ్డమూరు రోడ్డు బహిరంగ ప్రారంభోత్సవమున కగ్రాసనాధిపత్యము వహించిన గోదావరిజిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు వారగు మ॥ రా॥ రా॥ రామసాహెబు మాదిరెడ్డి వేంకటరత్నం నాయకులు బి. యె. బి. యె. గారికి సమర్పించిన విసతిప్రమునం దీక్రిందిభాగములు ముద్రితములు.

వైకల్యస్వరూపమున జన్మించి యొక ఆవరణమును బట్టి మహాత్కార్య మనదగు నీమూతన ముగింపు పెద్దాపురము నుండి తాలూకాయందలి ముఖ్యములగు గ్రామములకు భోవుట కేగాక రాజమండ్రి పెద్దాపురంరోడ్డు గోకవరం సామర్లకోట రోడ్డు సామర్లకోట ప్రతిపాడు రోడ్డులకును ముఖ్యముగ మాదర్శనములు అయియున్నవి నిడివిలో నాలుగు మంతుల ప్రయాణాయాసము తగ్గించినది. చేరవయసు భ్రమతో పెగుడు దిగుడు వరకములతో ప్రమాదయంతముగ నీమార్గము ననుసరించెడు పాంథులు ముఖించునట్లు రోడ్డువేయించి చిరకాలమునుండి నాకుగల అభివృద్ధిని దీర్చి మీచేతులతోడనే యీయొపక్రమం ప్రారంభోత్సవమును నిర్వహించిన యీపవిత్రదివసము పెద్దాపురస్థానికచరిత్రయందు సువర్ణాక్షరములతో లిఖింపబడుగాక!

మరియు నీరోడ్డు మునిసిపాలిటీలో సంబంధము గలిగిన దగుటచే మంచునీటిలో నుండుట యత్యవసరమై యున్నది. మాతాలూకాబోర్డు ఆర్థికపరిస్థితులు మీకు తెలియనివి కావు. కావున త్వరలో గంకరవేయించి వర్ష ఋతువునందుగూడ బండ్లు మొదలగునవి నడచుట కనుకూల మొనరింప వేడుమంటిమి. ఇది మొదటి తరగతిలోని రోడ్డుగావున్నను పరిస్థితులను బట్టి రెండవక్లాసుగానైనను చేర్చించి కార్యక్రమముగ మంచునీటిలో నుండుటకు దగినయెత్తుగా గావించుటగాక.

ఆయురారోగ్యాభివృద్ధిల నొంగి చిరకాల మీయొన్న తాళికారమును దమ చేతులతోనే యొంది యీపవిత్ర కార విమండలమును ధన్యవంత మొనర్చుటకు మా పెద్దాపురం తాలూకా ప్రజల సహితముగ శ్రమవేసి ప్రార్థించుమంటిమి.

తోట వరహాలయ్య

ప్రెసిడెంటు తాలూకాబోర్డు, పెద్దాపురం

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము అన్ని చోట్ల దొరకును, చక్కని డబ్బీతో నహా 1-కి వెల 10 అణాలు మాత్రమే.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుకెట్టివీధి మదరాసు.

భారత దేశమున 5,00,000 మంది కుష్ఠరోగులున్నారు

అన్ని మతములవాలోను యీవ్యాధివ్యాపించినది

ఇది అంబువ్యాధి

స్త్రీలకు, పురుషులకు, బాలులకుగూడ యీవ్యాధి వ్యాపించును.

ఈవ్యాధిని కుదుర్చవచ్చును.

దేశీయులందరును సహాయము చేసినచో కుష్ఠవ్యాధి పూర్తిగా అంతరించిపోవును
దీనిని రూపుమాపుటకు శ్రీరాజప్రతినిధిగారు గొప్పప్రయత్నమును తలపెట్టిరి.

దానికి ధనము కావలెను మీరు సహాయము చేసెదరా?

మీరియ్యగలిగిన మిక్కిలి గొప్ప మొత్తమును, చెన్నపురి గవర్నరు ప్రైవేటుశక్రటరీకి గాని
“హానరరీ శక్రటరీ, బ్రిటిషు ఎంపైరు లెజిస్లేటివ్ అసెంబ్లీయేషను యిండియను కౌన్సిలు థ్రీ” అను
చిరునామాకుగాని పంపగోరెదము.

ఈవిజ్ఞప్తినిగూర్చి మాకు గల సానుభూతివలన మాపత్రికలో యీప్రకటనకు స్థలము ఉచితముగా నీయబడును. (ఆంధ్రపత్రిక)

కొలదివ్రతులు మాత్రమేయున్నవి, త్వరితముగా

ఈసొమ్ము గాంధీ వూజానికి కి చేరెను మహాత్మా గాంధీగారిచే గుజరాతీలో వ్రాయబడిన ఆరోగ్యసాధనము

(తెలుగున వ్రాయబడినది)

ఆరోగ్యముగా నుండుటకు కావలసిన హంశములన్నియు ఇందు చక్కగా విమర్శించబడియున్నది.
ప్రతి యొక్కరివద్ద ఒక కాపి వుండితిరవలెను. కొన్ని కాపీలు మాత్రమే ఉండుటచే త్వరపడుట మంచిది.
ప్రతి 1 కి రు 0-8-0, 12 కి రు 4-8-0, 25 కి రు 7-13-0 ప్యాకింగు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

0-11-0 అణాలు స్టాంపులు వంపిన ఒక కాపి రిజిస్టర్డ్ పోస్టుములముగా పంపబడును.

కావలసిన డిపో, మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రిక, 7 తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు అని వ్రాయవలెను.

శలస్యము చేయక ఒక దఫా మా ప్రదర్శన కాలకు వచ్చి పరీశీలించుడు. 1824

నాగవత్తులు

ఇవి 6 సవరములు మొదలు 14 సవరములకు

అ నెకమో స్థలములో నవనాగరికమునకు తగినటు
తయారుచేయబడును పాతికావరక అంగుళము
మొదలు ముప్పాతిక అంగుళము చెడబువరకు
చేయవచ్చును. వీటికి తరుగుసహా మజూరి రు 25
లు మొదలు రు 95 లు వరకు గలదు. పువ్వరా
గములు, పట్టెకంపులు, శత్రుములు మొదలగునవి
పుష్కరికములు.

చేర్చినవాటికి ప్రత్యేకముగా సొమ్ము యియ్యవలెను. అన్నిరకపు వెండిసవరములంగారు నగలు, సామానులు స్టాకు
లో సిద్ధముగానున్నవి. ఒకసారి వచ్చి ఒక చిన్న ఉరువునుమావద్ద తీసిన మానవ్యకము మీకు తెలియును.
మాచి తవిచిత్రపు 172 ఫుటల క్యాటలాగు 1-కి రు 1. తెలిపోన నెం 802 శ్రీనివాసరావు “ఉమ్మడియార్”
ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి, గురుస్వామికెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25, చైవాబాదురోడు, మదరాసు

మహర్షిదేవేంద్రనాథ తాకూర్ గారి స్వీయచరిత్ర

(గ్రంథకర్త: మొక్కపాటి సోమశాస్త్రి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ తగినది. 214 పేజీలు } ధర రు 2 8 0
నిందు క్యాటిగోరైండు షెడర్ వైటుకాగితములు } పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము
30 శ్రీవ్యవస్థాపకము- మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆధ్వర్యసంఘాధ్యక్ష } ... 1 8 0
అధ్యక్షకోపన్యాసములు శిర్డీములు చిత్రపటములు కలిగినది }
శ్రీ గురుసోభామృతము అను వేదసారగ్రంథము 4 క్రిపాలు, } 0 4 0
శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది. }
తెలుగుచరిత్ర ... వెల 1-0-0 | సటికా అచ్చకట్టదొరకము 0-12-0
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

శ్రీవ్యాసగ్రంథమాలిక

సంపాదకుడు ఆకొండి వెంకటశాస్త్రి

ఆర్యపురం కాజమండి

ఈ గ్రంథమాలలో సంవత్సరమునకు 4 గ్రంథముల
చొప్పున వెలువడుచుండును అనంద వాచకముల వైజాలా
40 ఫుటలు ఇంగు జీవిత చరిత్రములు, సాంఘిక, నైతికం
అపరాధపరిశోధక, చరిత్రాత్మక, పౌరాయణికనవలలు, ఖండి
కావ్యములు, చిన్న నాటకములు, చాటుపద్యములు, స్లోక
ములు (టీకా తాత్పర్య సహితము చాటుపద్యములలో కొన్ని
ఆధునిక నాగరకత విభవమును చాటునట్టివి) ప్రకటింపఁ దు
చుండును. ఈ గ్రంథమాల కీర్తికేఫులైన కాజమండి గవర్నరు
మొంటు ఆర్టుస్కాలేజీలో సంస్కృత పండితులుగా పనిచేసిన
ఆకుండి వ్యాసమూర్తి శాస్త్రిగారి జ్ఞాపకార్థముగ నెలకొల్పి
బడినది. సంవత్సరమునకు ప్రకటింపబడు 4 గ్రంథములుగాక,
ఒకటి రెండు వారువ్రాసిన 18 పద్యములు నిర్వచన భారతము
నుండి కొన్ని ముఖ్యభాగములు అనబంధములుగ వెలువరించి
చందాదారులకు పంపుచుండుము.

అచ్చుచడిన గ్రంథము వైవాదినము (నవల) అచ్చు
చున్న గ్రంథముని సంగ్రహరాయణము, సంస్కృతశ్లోక
ములు తెలుగు టీకాతాత్పర్య సహితము.

చందాలు

మహారాజ పోషకులకు సెం కి	25-0-0
రాజపోషకులకు	15-0-0
అభిమానులకు పోషకులకు	10-0-0
మొదటితరగతి చందాదారులకు	2-0-0
రెండవ తరగతి చందాదారులకు	1-4-0

చందా సొమ్ము మనీయార్డరుగా పంపి ఆంధ్రవ్యా.
భారతి ప్రకటనమునకు తోడ్పడుడు.

ఆ. వెంకటశాస్త్రి శ్రీవ్యాసనికేతనం,
ఆర్యపురం, కాజమండి

నాగుభావల సమంతువు

ఇందు సుమారు 5000 ఆయుర్వేదములకు మూలము

కారాదిగా వ్రాసిన వానికెదురుగా హిందూసాని, ఇంగ్లీషు
అరవము. పదములు చేర్చబడినవి. ఏవదము కావలసినను వెం
టనే గ్రహింపవచ్చును. ఇదివలె నిట్టిగ్రంథము వెలువడి
యిండిలేదు ఇదిచదివినచో గురుసాహాయ్య ముక్తమలెకుండు
వైభావము మూలము శక్తికలుగును. శ్రీ 8 అణాలు మాత్ర
మేగాని 800 రూపాయలకు మించిన సహాయ మొనరింపఁగల
దని నిరాఘాటముగఁ జెప్పవచ్చును.

లుబ్ధధనావస్థ

అను వేశ్యాసహవాసఫలితము (ప్రద్య కావ్యము)

(ఇది బెంగళూరునందు జరిగిన) ఒకలుబ్ధత్యంత
తాభ్యుత్థున సమితివై తిరుంగూడ, బెట్టుయ్య నాతనికుమారు
డు వేశ్యాలోలఁడై తిద్విత్యంతయు వేశ్యకంచి తుదకు దా
నిచే వెడఁగొట్టబడి యడవుల పాలైపోవుటయు, మిక్కిలి
చక్కగా వ్రాయబడినది. లుబ్ధవర్ణనము, వేశ్యామత్సర్యము
జువునో నవ్యపుట్టక మానదు. ఇందలి నీతి కృంగారపద్యము
లు చదివి తీగనలయును. వెల 4 అణాలు

చిరునామా. దాసరి లక్ష్మణస్వామి,

పితాపురం, గోదావరిజిల్లా